

LITUVOS
NACIONALINĖ
M. MARIJOS
BIBLIOTEKA



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 51-52 (2026-2027) 1988 GRUODIS-DECEMBER 20

LITUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

"TAS ŽODIS TAPO ŽMOGUMI..."

Kun. prof. ANTANAS RUBŠYS

Religija yra žmogaus poreikis ieškoti ryšio su antgamčiu — Dievu, o tikėjimas — žmogaus atsiliepimas Dievui, ieškančio žmogaus, paklydusio gyvenimo vingiuose. Ir religija, ir tikėjimas turi istoriją. Religija, būdama įgimtas žmogaus poreikis, turi daug takų, viešelių ir net plentų į Dievą visos Žemės šalyse. II Vatikano susirinkimas pareiškė: "Mūsų metu" pastebė:

Mūsų metu, kai žmonija vis labiau vienijasi ir ryšiai tarp įvairių kraštų darosi glaudesni, Katalikų Bendrija su didesniu atsidėjimu žvelgia į savo santykius su nekrikščionių religijomis (Pareiškimų įžanga).

Krikščionybė yra ir religija, ir tikėjimas. Mat ji liudija ne tik žmonijos Dievo ieškojimą, bet ir asmeninio Dievo įsijungimą į vingiuotą žmonijos istoriją. Švęsdama Kalėdų šventę, krikščionybė patiria likiminį Dievo įsijungimą į istoriją. Krikščionių tikėjimu šis įvykis kuria žmonijos dabartį, duodamas žmogaus gyvenimui turinį ir kryptį.

DIEVO TYLA ISTORIJOJE

Šiuolaikinis žmogus išgyvena Dievo tylą istorijoje. Praėjusią vasarą "Santaros Šviesos" suvažiavime, vykusiame Taboro vasarvietėje, Sodas, MI, buvo kalbama apie mūsų tautos atgimimą. Poetas Sigitas Geda į klausimą "Kokie pavojai šiuo metu gresia Atgimimo sąjūdžiui?" atsakė: "Jeigu nebus pavojų iš Maskvos, tada lieka ką yra suformavęs kun. Svarinskas — fizinis ir dvasinis prisikėlimas. Lietuvoje turi atgimti tikėjimas. Mes užaugome šėtono paunksmėje ir mums gresia satanizmo logika" ("Tėviškės žiburiai", nr. 43, 1988 m. spalio 25 d., 5 psl.).

Dievo nutilimo tema turi savo šaknis XIX š. filosofas Liudvikas Feuerbachas užtikrino, kad Dievas tėra tik žmogaus minties ir svajonių perkėlimas į dangaus skliautą; poetas Henrikas Heine rašė raudas Dievo laidotuviams, o Friedrichas Nietzsche per savo "Pamišėlių" skelbė, kad "Dievas mirė! Dievas yra miręs!" "Ar netapsime mes patys dievais...?" Nietzsche klausė per savo "Pamišėlių", užgiedodamas *Requiem aeternam Deo* (Amžina atilgi Dievui...). Maldos namai — Dievo šventovės, anot Nietzsches, tapo kapu ir paminklu Dievui.

Mūsų XX š. pradžioje Raineris-Marija Rilke, klajoklis poetas, savo knyga "Pasakojimai apie mylimą Dievą" (*Geschichten vom lieben Gott*) skyrė "suaugusiems dėl vaikų". Mat pasakojimai apie Dievą esą suprantamesni vaikams negu suaugusiems. Pasakojimuose Rilke aprašo Dievą — nutildytą ir tylintį — žmogaus širdies tamsumoje ir neviltyje.

ŠIRDIES TAMSUMA IR NEVILTIS

Religijų istorija liudija visuotinį žmonijos poslinkį į Dievą gamtoje, o šv. Raštas (judaizmas ir krikščionybė) — Dievą, įsijungusį į žmonijos istoriją. Religijų istorijos fone šiuolaikinis žmogus yra paradoksas. Mat pasaulyje, ku-

riame yra tiek daug kelių į Dievą, jo širdis skendi tamsioje neviltyje. Išmokslintas, bet savimi nepatenkintas; ištroškęs laisvės, bet pavaldus.

Šiuolaikinis žmogus yra panašus į viduramžių legendos Faustą. Goethes kūrinys Faustas yra tragiška asmenybė. Visą gyvenimą tikėjęs mokslu, senatvės sutemose sėdi prie stalo su nuodų stikline rankoje Mefisto paunksmėje. Išmokslintas, bet be prasmės! Nuodų stiklinė palengva kyla prie lūpų. Ūmai pasigirsta tolimi šventiški varpai — krikščionys švenčia Naktį. Faustas sutrinka. Stiklinę padeda vėl ant stalo. Faustas užsikabina ant Mefisto pagundos ieškoti prasmės momento svaigulyje.

Šiuolaikinis žmogus yra panašus ir į keleivį, patekusį ne savo noru į pakelės plėšiko Prokrusto buveinę su lova mažai žūgiamis ištempti ir aukštai apkapoti. Būdamas Faustas, žmogus, užuot ieškojęs gyvenimo prasmės, tenkinasi momento svaiguliu; būdamas Prokrustas nelaisvėje, žmogus yra verčiamas būti pavaldus — ištempiamas ir apkapojamas ideologinėje lovoje.

Kalėdų naktis yra ilga ir tamsi. Bet ji yra naktis su šviesa, — naktis su naujos dienos viltimi. Ji prašnekina žmogui Kūrėjo įdiegtą prasmę ir laimės ilgesį. "Juk mes žinome, kad visa kūrinija iki šiol tebedūsauja ir tebesikankina. Ir ne tik ji, bet ir mes patys, kurie turime Dvasios pradmenis, — ir mes dejuojame, laukdami išėjimo... Tuo tarpu mes esame išgelbėti viltimi. Tačiau regima viltis nėra viltis. Jeigu kas mato, tai kam jam viltis? Bet jei turime viltį nematydami, tada laukiame ištvermingai" (Rom 8,19-25). "Išganingoji Dievo malonė pasirodė visiems žmonėms ir moko mus... gyventi šioje pasaulyje" (Tit 2,11).

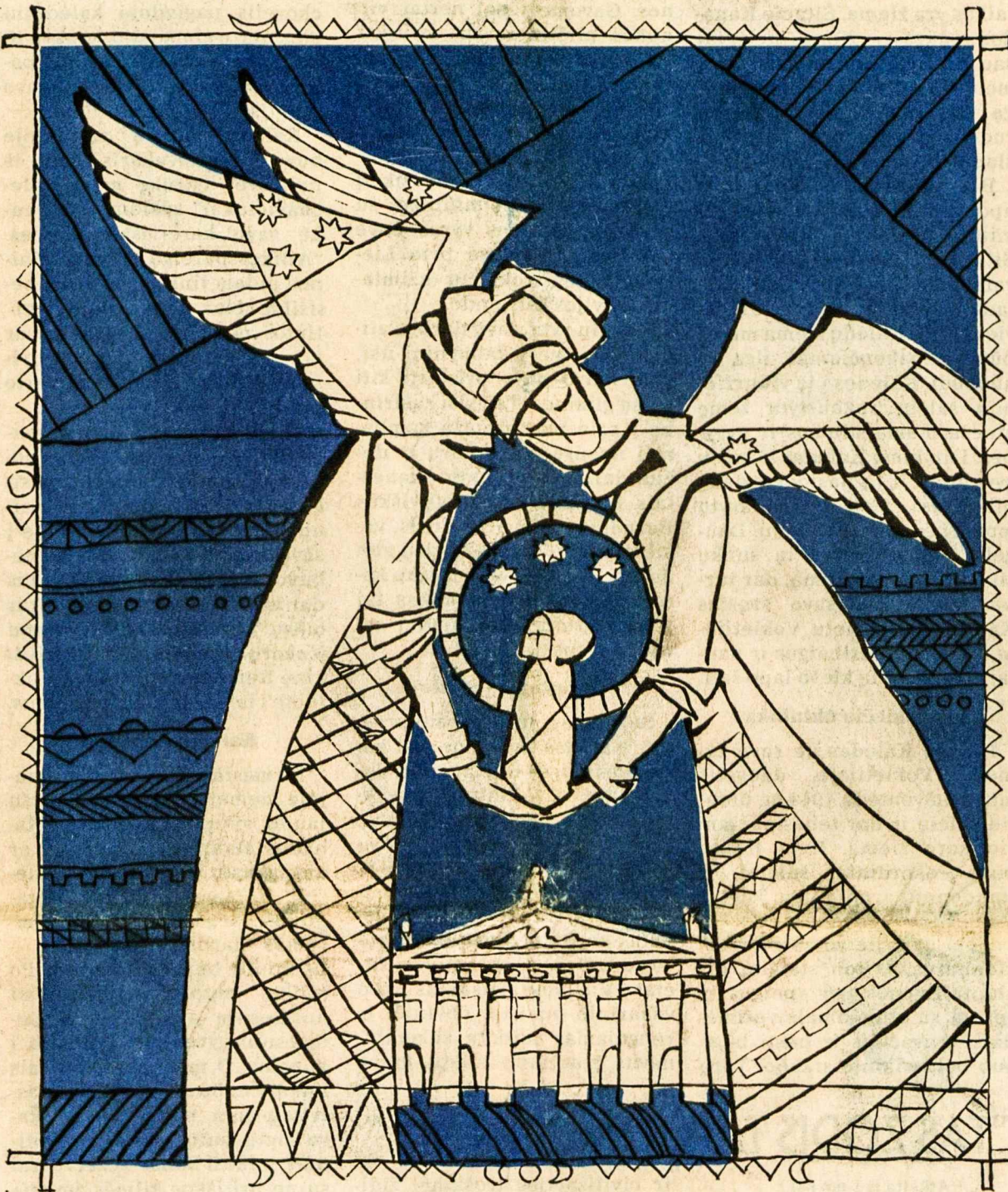
"DŽIAUGSMU IR VILTIMI"

II Vatikano susirinkimo pastoracinė konstitucija "Džiaugsmas ir viltis" (*Gaudium et spes*) taikliai pastebi:

Susirinkimas turi prieš akis žmonių pasaulį, tai yra ištisą žmonijos šeimą su visa tikrove, kurioje gyvena. Tas pasaulis yra žmonių giminių istorijos scena, paženkliną savo įsirašymais ir galia, bet dažnai baimingai klausia save apie šiuolaikinio pasaulio išsivystymą, žmogaus vietą ir uždavinį visuotinėje, jo asmeninių ir bendruomeninių siekimų prasme, pagaliau apie galutinį daiktų ir žmonių tikslą (Įvadas, nr. 2-3).

Žmonija nūdien yra įžengusi į nepaprastą savo istorijos laikotarpį. "Palaipsniui po visą pasaulį sklinda gilūs ir staigūs pakeitimai. Sukelti žmogaus proto galios ir kūrybinės veiklos, tie pakitimai dabar veikia jį patį, jo asmeninius ir bendruomeninius sprendimus bei troškimus, jo galvoseną apie daiktus ir žmones bei elgesį su jais" (Ten pat, nr. 4).

Niekuomet žmonija neturėjo



Dieviškasis Žodis tapo žmogišku ir gyveno tarp mūsų

Dail. Edita Nazaraite

tokios turtų, išteklių ir mokslinio pažangumo gausos. Tačiau didžiulė Žemės gyventojų dalis kenčia Fausto — išmokslintojo žmogaus tamsia neviltyje Mefisto paunksmėje. Niekuomet žmonės nevertino laisvės kaip šiandien. Tačiau tuo pačiu nūdienis žmogus labiau negu bet kada kenčia Prokrusto lovoje. Faustiškas žmogus malšina prasmę ir laimės ilgesį patogiu momento svaiguliu, o Prokrusto lovos kalyns kenčia asmeninę, tautinę, kultūrinę vergiją. Faustas — žmogus ir Prokrusto lovos kalyns, blaškomi tarp nevilties ir laisvės troškimo, klausia save kur dabar visa eina.

Kalėdų nakties švietimas kelia būtinus klausimus: Kas yra žmogus? Kokią prasmę turi kančia, blogis, mirtis, kurie ir toliau tebelydi žmogų duobtuose istorijos vingiuose, nors tiek padaryta pažangos? Švęsdama Kalėdas, krikščionybė tiki ir skelbia pasauliui, kad Betliejaus praktelėje Kūdikiu pravrėkęs Dievas yra visos istorijos raktas, šerdis ir tikslas.

TIK DIEVAS GALI BŪTI TOKS ŽMOGIŠKAS

Jėzus Nazaretis yra kartu ir žmogiškas Dievas, ir dieviškas Žmogus. Šis faktas yra mūsų tikėjimo šerdis, — šiuo faktu krikščionybė skiriasi nuo visų kitų Žemės religijų. Tik krikščionija švenčia Betliejaus Kūdikį kaip Dievą ir Žmogų. O tai yra papiktinimas žydamas, musulmonams ir žmonėms, kurie garbina ir meldžiasi į anapusinį Dievą, — Dievą anapus šio pasaulio, begalinį, amžiną ir

vispusiškai Kitą. Kaip krikščionys išpažįstame, kad Dievas, prašnekines žydas per įvykius ir pagonių ieškotas gamtoje, yra tapęs istorijos raktu, šerdimi ir tikslu Jėzuje iš Nazareto. Jame mokomės atpažinti savo ir artimo vertybę. Dievas, kuris apsirėškia Jėzuje yra žmogiškas, o žmogus, kuris reiškiasi Jėzuje, yra dieviškas. Žmogui iš Nazareto pirmą kartą krikščionių Bendrija atrado Dievą. Jame mes atpažįstame tikrą žmogaus prigimtį ir tikslą.

Betliejaus Kūdikis yra dviguba paslaptis. Jis, būdamas žmogus, prašnekina mus Dievo paslaptimi, o būdamas Dievas, prašnekina mus žmogaus paslaptimi. Kalėdų įvykis rodo,

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

KALĖDŲ KRISTUI

*Žmogus žmogaus nebepažįsta
Svečiam pasauly, nei namuos...
Padėk išeit, Kalėdų Kristau,
Iš labirinto tamsumos.*

*Žmogus nakties gelmėn įbrido
Ir nebemato, kur diena,
O kur nakties-mirties hibrido
Vilioni, tartum dovana.*

*Kas Mino piktą minotaurą,
Žmoniją žudantį, nukaus?...
Kas jį išves iš urvo siauro,
Vargais vingiuoto ir tvankaus?...*

*Žmogus kelių nebepažįsta
Nei šiam pasauly, nei namuos —
Ateik, išvesk jį, gimęs Kristau,
Iš labirinto klaikumos!*

1982 m.
Iš "Mūsų žingsnių" 1983 m. 1 nr.

(Nukelta į 2-rą psl.)

kad nėra įmanoma kalbėti apie žmones atsajai nuo Dievo, nei apie Dievą atsajai nuo žmonių. Juo geriau pažįstame Jėzų kaip žmogų, juo labiau jis mums apreiškia Dievą; juo labiau atpažįstame Jėzuje Dievą, juo giliau jis mums apreiškia kas yra žmogus.

Nūdien "tikintieji ir netikintieji beveik vieningai sutaria, kad viskas žemėje turi būti siejama su žmogumi, kaip savo centru ir viršūne" (I, 12). Kiekvienas žmogus lieka pats sau neatsakytas, bet giliai jaučiamas klausimas. Nėra žmogaus, kuris šio klausimo savyje nejaustų. Į šį žmogaus klausimą, Kalėdų įvykiu liudijimu, gali atsakyti vienas Dievas, — žmogaus ieškomas ar žmogų apreiškimo šaukiąs giliau į save pasižiūrėti. Nenuostabu, kad Katalikų Bendrija, "ištikimai pasižvelgusi į Dievą ir žmones...", nesiliauja "su giliu liudiesiu, bet nesugriauanamu tvirtumu smerkia ateizmą", nes jis "prieštarauja protui ir apskritai žmonių patirčiai ir išplėšia žmogui jo įgimtą vertybę" (I, 20-21).

"Katalikų Bendrija gerai žino, kad savo skelbiamu mokslu atitinka slapčiausius žmogaus širdies troškimus, kai gina jo pašaukimo vertybę ir grąžina viltį tiems, kurie jau nebedrįsta tikėti savo aukštesne paskirtimi. Tas mokslas ne vien nemonkina žmogaus, bet neša jo pažangai šviesą, gyvybę ir laisvę. Niekas kitas negali patenkinti žmogaus širdies: 'Sukūrei mus sau', Viešpatie, 'ir nerami bus mūsų širdis, kol neras atilsio Tavyje' (I, 21).

KALĖDINIS DŽIAUGSMAS

Tokios jau dabar dienos: geros, įdomios, pilnos puikių linkėjimų ir visokiausio džiaugsmo, tiesa, kasmet pasikartojančio, bet vis kaskart tarytum naujo. Vis kažkas lyg iš naujo prasideda ir ateina. Kiekviena namų puošianti lemputė, kiekviena eglutės šakelė, žaisliukai, gautas atvirukas, atplėšta dovanėlė, jaučiama šeimos narių meilė, draugų prisiminimas — juk visa tai džiaugsmas, reikiamas žodžiais: linksmy švenčių, džiugių Kalėdų...

Kai kuris džiaugsmas perkamas pinigais, kai kuris kyla iš širdies. Pastarasis yra pastovesnis ir ilgalaikis. Laimingi tie, kurie turi to iš širdies kylančio džiaugsmo apšviatę — gali juo ir su kitais dailintis. Tasai džiaugsmas iškyla, kai rimtai suvokiama Kalėdų prasmė. Ir ne tik suvokiama, formaliai deklaruojama, bet ir pergyvenama, ne tik viso geriausio linkima, bet ir daroma, ne tik norima gauti, bet ir duoti, kad iškiltų tasai širdies džiaugsmas.

Metinėje džiaugsmų suvestinėje malonu prisiminti ir didžiulius šių metų renginius: PLB seimą, Kultūros kongresą, VIII-tąją tautinių šokių šventę, VII-tąją skautų tautinę stovyklą. Jų trūkumus ir šėšėlius išsklaido šventiškos meilės ir atlaidumo nuotaikos, ir kiekvienam juk darosi gera pagalvojus, kiek daug dirbo rengėjai, kad išseivija sujudėtų, suartėtų, pasidžiaugtų. Mielai matyti ir pergyventi, kad štai lietuviškoji išseivija kaip vienetas ir po daugelio metų yra dar gyva, veikli ir ateitin žvelgianti. Tiesa, nemažai jau turime tautiečių, užsidiariusių savajame privačiame gyvenime, niekur nedalyvaujančių, dingusių iš lietuviškojo gyvenimo. Bet džiaugsmas ima ma-

tant, kad ir jų namuose dar vis rusena neužgesęs tautinės sąmonės žiburėlis. Reikėjo tik didesnių įvykių tėvynėje, kad jie pakeltų galvas, imtų dairytis, klausytis, stebėtis ir kartu su visais džiaugtis.

Meilės ir atlaidumo, taikos ir ramybės nuotakomis reikėtų gyventi ir po švenčių. Jos labai padėtų tarpusavio santykiams išlaikyti ir net stiprinti šeimos narių tarpe, draugų rateliuose, o ypač organizacijose, sambūriuose, politiniuose veiksmuose, kur vis dėlto nemažai pastebima asmeniškumais remiamų teiginių ar įtaigijimų. Būtų ko džiaugtis, kad tos nuotakos įgytų saistomąją galią.

Ypatingos svarbos ir prasmės didelis džiaugsmas sujudino visą išseiviją, kai Gedimino kalnė suplevėso sava trispalvė ir suskambėjo Tautos himnas. Spalio 7-tosios džiaugsmo ašaros stipriau sujungė visą išseiviją su tauta, prasivėrė nauja anga, pro kurią imama žengti laisvėjimo keliu su apčiuopemesne viltimi išsikvoti nepriklausomybę. Bet šitasai džiaugsmas ir įpareigoja stiprinti ir išlaikyti vienybę, labiau vieniems kitus suprasti, daugiau dirbti ten, kur šaukia svarbiausieji tautos reikalai, paverčiant antraeiliais dalykais skirtingus metodus ir net pasaulėžvalgas, nes šiuo kartu LIETUVA turi iškilti virš visko. Ir pokariniam Lietuvos partizanui, savo miško slėptuvėje šventusiame Kristaus gimimo šventę, paskui garbin-gai žuvusiame, nėra abejonės, ateina eilė būti teisingai apdardant ne tik išseivijoje, bet ir okupuotoje tėvynėje, kur vis daugiau ir daugiau išskyla tiesos pareiškimų. Melo išsklaidymas ir tautai, ir išseivijai — taipgi didelis džiaugsmas. Č.S.

Jėzaus Kristaus gimimas

POPIEŽIUS LEONAS

(461 m.)

Šiandien gimė mūsų Išganytojas. Tai yra džiaugsmo šventė, nes tai yra ir mūsų gyvenimo gimtadienis. Gimtadienis gyvenimo, kuris atneša laimę ir priziada amžiną gyvenimą, nes mirtis yra nugalėta. Iš to džiaugsmo nėra nei vienas išskirtas, nes džiaugsmo priežastis yra ta pati visiems ir galioja visiems Jėzus Kristus, nugalėjęs nuodėmę ir mirtį, išlaisvinęs mus nuo kaltės ir amžino pasmerkimo.

Tegul džiūgauja krikščionis, nes jam artėja garbės vainikas.

Tegul džiūgauja nusidėjėlis, nes jis yra kviečiamas į malonę ir atleidimo metą.

Tegul būna, padrąsinti pagony, nes jie yra kviečiami į gyvenimą.

Laiko pilnatvei atėjus, Dievo Sūnus priėmė žmogaus prigimtį. Tą patį prigimtį, per kurią anksčiau žmogus buvo šėtono suvedžiotas. Jėzus, tapęs žmogumi, nugalėjo šėtoną — viso blogio autorių ir suteikino mus su mūsų Kūrėju.

"Garbė Dievui aukštybėse" — giedojo angelai Jėzui gimus. Ramybė buvo paskelbta "visiems geros valios žmonėms". Jeigu angelai taip džiaugėsi Jėzaus gimimu, juo labiau turėtume džiaugtis mes, išlaisvinti iš šėtono, iš nuodėmės ir mirties vergystės.

Mylimieji, dėkokieme Dievui Tėvui per Jo Sūnų Jėzų Kristų, veikiant Šventajai Dvasiai, už tą Jo mums suteiktą malonę! Nes mus, mirusius dėl mūsų nuodėmių, Jis atgaivino mus Kristuje tam, kad taptume nauju kūrinium.

Todėl nusikratykime senųjų žmogumi su visais jo darbais, atsisakydami visko, kas dar mus traukia prie šio pasaulio!

Krikščionie, atpažink savo didingumą. Tu tapai dieviškos prigimties paveldėtoju. Negrįžk atgal į praeitį ir nuodėmingą gyvenimą savo gyvenimo būdu ir elgesiu. Prisimink Jėzų — galvą, kurio kūno nariu tu esi. Atsimink, kad esi išgelbėtas iš tamos karalystės ir perkeltas į šviesos — Dievo karalystę.

Vertė Vincas Kolyčius

IŠGANYTOJO ATĖJIMAS tejungia visus tautiečius, testiprina kovotojus ir teveda mūsų tautą į laisvę —

"Tėviškės žiburiai"

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, C. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$24, pusmetinė – \$13, remėjo – \$30, garbės – \$40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary \$24.00, supporter \$30.00, honorary \$40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kristaus gimimo šventė.



skelbianti ramybę geros valios žmonėms, teprimena mums, kad pavergtoje Lietuvoje tebevyksta kova už tikėjimo ir tautos laisvę. Tesustiprina ši šventė ir laisvųjų tautiečių ryžtą dalyvauti toje kovoje į laisvės ir taikos pergalę. Telydi visus šventės džiaugsmas ir viltis.

KANADOS LIETUVIŲ
KATALIKŲ CENTRAS

Kristaus gimimo švenčių proga



siunčiame nuoširdžius sveikinimus broliam kunigam, seselėm, visiems tautiečiam išėivijoje ir pavergtoje Lietuvoje. Meldžiame jiems ištvermės ir laisvės, o išėivijai – atnaujinto ryžto pavergtos Lietuvos laisvinime. Betliejaus žvaigždė tenušviečia visų mūsų ateities kelius ir testiprina mūsų tikėjimą bei viltį!

Kanados lietuvių katalikų
kunigų vienybės valdyba



Kalėdų

švenčių ir
NAUJŲ
METŲ
proga
SVEIKINAME

Vyriausio Lietuvos Išlaivimo Komiteto ir Tautos fondo vadovybės, Tautos fondo darbuotojų bei visus aukotojų, KLB krašto ir apylinkių valdybas, organizacijas bei visus lietuvius išėivijoje.

Siunčiame nuoširdžius švenčių linkėjimus mūsų broliams ir sesėms pavergtoje Tėvynėje. Tyliają Kūčių naktį nepalikime jų vienu, tieskime jiems meilės bei pagalbos ranką, kad vėl mūsų tėvynėje šv. Kalėdų rytą skambėtų laisvės varpai, kad 1988 metai atneštų mums visiems vieningo darbo ryžtą nepriklausomai Lietuvai atstatyti.

Linkime visiems geros sveikatos ir Dievo palaimos bei sėkmės dirbantiems.

Tautos fondo atstovybė Kanadoje,
Stoney Creek, Ontario

Išvietintų lietuvių Kalėdos

Šventasis vakaras pas vokiečių ūkininką, pabėgėlių stovykloje ir pagaliau Kanadoje

KAZYS MILERIS

Žiema. Už lango krenta didelės, baltos sniegės. Lyg baltų drugelių vasara lauke. Kieme sustirę medžiai savo belapėmis šakom, lyg sustingusiais pirštais, nori prisirinkti sau iš dangaus krentančio baltumo. Spengiančiai šaltu oru dabar toli keliauja visokie garsai. Kažkur kaukia įklimpę automobilio ratai, žvanga kastuvu asmenys, nukasant nuo šaligatvio primintą sniegą. Per langą matai, kaip lesa tavo papiltus grūdus raudonas, skiauterėtas kardinolas.

Gyvename čia, toje žemės rutulio daly, kur yra keturi metų laikai. Keturias metų laikas yra žiema. Šitame Kanados pakrasty žiema nelygiai sau pasima net keturis metų mėnesius. Tad čia turime neilgą pavasarį, dar trumpensį rudenį ir ilgą pūgų, speigų ir šlapdrių žiemą.

Bet toji šiuurkšti žiema mus apdovanoja didele ir džiaugsminga švente – Kalėdomis. Šitų švenčių daugiausia laukia vaikai ir prekybininkai, bet laukiame jų savaip ir mes kiekvienas. Be Kalėdų žiema mums būtų nepakenčiamai ilgą ir nuobodi. Kalėdos į tą viduržiemio šalčių sukaustytą žemę atneša mums šilumos ir gyvės. Išimkime Kalėdas iš mūsų gyvenimo, ir jis pasidarys daug pilkesnis. Metai pasidarytų mums per ilgi be Kalėdų. Daugelis mūsų, patyrę tą sunkų išvietintųjų gyvenimą, dar tur būt prisimena savo šventas Kalėdas karo metu Vokietijoje, tik karui pasibaigus ir naujai atvykus į šią klevo lapo šalį.

Pas vokiečių ūkininką

Pirmas Kalėdas ne savo žemėje, Vokietijoje, daugelis mūsų atšventė tą 1944 m. didelių šalčių ir dar tebesiaučiančio karo žiemą. Rytų fronte buvo rekordiniai šalčiai, ir Raudonoji armija jau kovėsi Vokietijos žemėje. Perėję Oderio upę, jie veržėsi į Meklenburgą. O ten staigiai užklupti žmonės per speigus ir sniegą su stumiamais vežimėliais, dviračiais ir pėsti bėgo nuo bolševikinio siaubo. Tarp

bėgančių buvo daug ir lietuvių, ten apsisostusių ir nesitinkusių tokio gilaus rusų įsi-veržimo. Vakarų fronte prieš pat Kalėdas vokiečiai konvulsingai pradėjo dar savo paskutinę Ardėnų ofensyvą. Kana diečių armijos daliniai iš Olandijos jau buvo perėję Vokietijos sieną, artėjo prie

Oldenburgo ir Vareljo. O ten netoli ir Schweiburgas, kur mes, kaip pabėgėliai, buvome apgyvendinti pas ūkininkus.

Tą Kūčių vakarą, pašėrus ir pagirdžius ūkininko gyvulių, buvome pakviesti į "štubę" bendrai vakarienei, kurios metu mums buvo padalytos dovanos. Gavome vieni nertas vilnones pirštines, kiti kojines, vilnonius marškinius. Vaikai gavo antaninių obuolių ir po maišelį medauninkų. Mūsų kiai ūkininkai buvo katalikai, tad valgėme pasninkiskus valgius. Nedidelį ūkelių tvarkė viena šeimininkė su savo vaikais. Jos vyras buvo kareivis ir kariavo prie Liepojos, tada vokiečių užimta me Latvijos Kurlande.

Kalėdų rytą, savo darbus atidėję, ėjome į kaimyninį ūkį, prie kurio buvo priskirti kiti mūsų giminės. Ten visi susirinkę į prie tvartų mažą kambarelį ir susėdę ant lovų ir dėžių, dalijomės gautais skanėtais ir giedojome lietuviškus Bernelius. Pravėrus duris, vokiečiai pagyrė mus už gražų giedojimą. Buvo jaučiama jau karo pabaiga, o tada mums tai reikė greita sugrįžimą į savo išsiilgtus namus.

Išvietintųjų stovykloje

Sekančias, taip pat neįprastas, Kalėdas turėjome jau karui pasibaigus toje pačioje Vokietijoje, išvietintųjų stovykloje. Kūčių vakarą visi Unterberg stovyklos lietuviai rinkomės į salę, kuri mums buvo ir valgykla, ir mokykla, ir maldos namai. Čia virtuvės personalas su pasikviesta talka buvo paruošęs mums bendras Kūčias. Visiems atsakius savo vakarinio maisto davinio ir rengėjamas kažkur sukombinavus statinaitę silkų, buvo

"TAS ŽODIS TAPO ŽMOGUMI..."

(Atkelta iš 1-mo psl.)

JĖZUS KRISTUS —
DIEVIŠKAS ŽMOGUS

Žmogaus — mūsų gyvenimo paslaptis iš tikrųjų paaiškėja tik įsikūnijusio Žodžio — Dievo paslapyje. Jėzus Kristus — dieviškas Žmogus vispusiškai parodo, kas yra žmogus ir atskleidžia žmogaus kilnumo ir pašaukimo paslaptį. Dievo Sūnus įsikūnijimu tarsi susijungia su kiekvienu žmogumi. Žmogaus rankomis jis darbovosi, žmogaus protu galvojo, žmogaus valia veikė, žmogaus širdimi mylėjo ir nutiesė kelią, kuriuo einančiųjų gyvenimas ir mirimas yra pašvenčiamas ir įgauna naują prasmę.

ŠAUKIAMI BŪTI PANAŠUS
Į JĖZŲ KRISTŲ

Būdamas "neregimojo Dievo paveikslas" (Kol 1,15), Jėzus Kristus įsikūnijimu yra ir tobulas žmogus, gražinąs Žemės vaikams panašumą į Dievą (Pr 1,26-27). Dievas, kuris tėviškai kiekvienu rūpinasi, Sūnaus įsikūnijimu norėjo, kad visi žmonės sudarytų vieną šeimą ir elgtųsi vieni su kitais kaip broliai ir seserys. Juk visi yra sukurti atspindėti tam, kuris "padarė iš vieno visą žmonių giminę, kad apgyventų visą Žemės paviršių" (Apd 17,26) ir pasiektų bendrą tikslą — Dievą. Apreiškimas moko, kad Dievo meilė negali būti atskirta nuo artimo meilės: "Mylėk savo artimą, kaip pats save!" Kalėdų šventimas šaukia laikyti artimą, nė vieno neišskiriant, "kitu savimi".

JĖZUS KRISTUS —
ALFA IR OMEGA

Dievo Žodis, kuriuo visa yra sukurta, tapo Žmogumi, kad, būdamas tobulas žmogus, visa išgelbėtų ir visa savyje apimtų. Jėzus Kristus "yra žmonių istorijos tikslas, istorijos

ir civilizacijos troškimų židinys, žmonių giminės centras, visų širdžių džiaugsmas ir jų ilgesio išsipildymas" (Gaudium et spes, I, 45).

Katalikų Bendrija, švęsdama Kalėdas, siekia vieno tikslo: kad ateitų Dievo karalystė ir būtų atliktas žmonių išganymas. Visas tas gėris, kurį krikščionybė, "keliaudama šioje žemėje, gali žmonių šeimai atnešti, kyla iš to, kad Bendrijai skirta būti "visuotini išganymo sakramentu", kuriuo yra apreiškiama ir drauge vykdoma Dievo meilės žmogui paslaptis" (I, 45).

TAUTOS ATGIMIMAS
IR KALĖDŲ ŠVENTIMAS

Rašytojas Kazys Almenas popietėje 1988 m. spalio 9 d. JAV sostinėje su Lietuvos persitvarkymo iniciatyvinės grupės nariais — poetu Sigitu Geda ir akademiku Antanu Buracu — pastebėjo, kad "ta karta žmonių, kurie sugebėjo išlikti tiesūs ir šėtono paunksmėje augdami, pasidarė labai svarbi, nes jiems atiteko našta ir garbė būti Lietuvos sąžine" ("Tėviškos žiburiai", nr. 44, 1988 m. lapkričio 1 d., 1 psl.).

Lietuvis krikščionis, švęsdamas šiu metų Kalėdas, sieja kultūrinį tautos brandumą su Žmogumi, tapusiu Dievo Sūnumi. Be Žodžio, tapusio Žmogumi, žmogus-Faustas tampa nevilties auka, o žmogus Prokrustas lovoje praranda save ir dažnai tampa prievartos įrankiu.

Sigitas Geda apdainuoja lietuvių krikščionių savo "Giesmę apie pasaulio medį":

...regis skaidrioji, žydrioji padangė medis,
Virš Baltijos išskėtęs pražydusias šakas,
Nuo jos sklinda žmonės, vilties dar nepraradę,
It tiesia į aukštybę palaimintas rankas...

Dvasinio atgijimo šventė

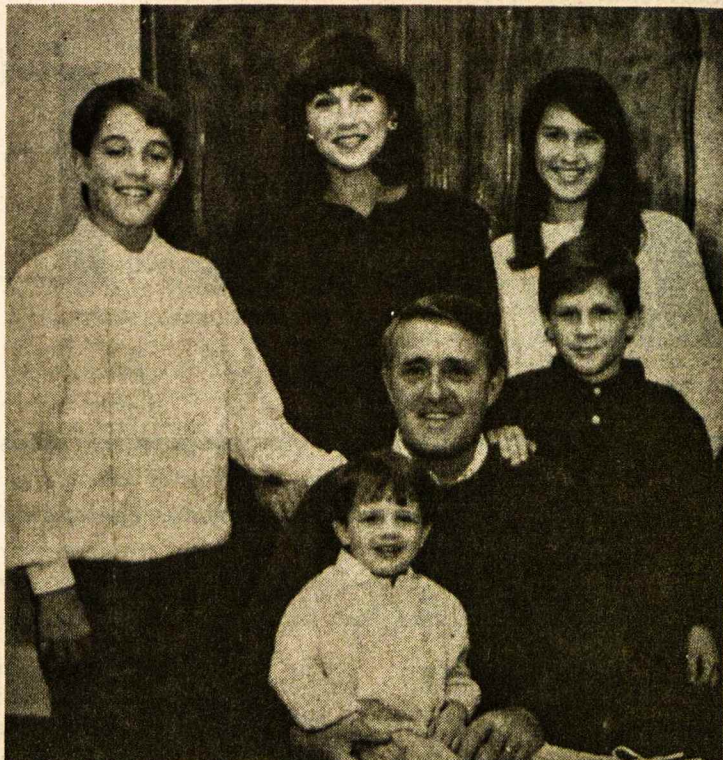
Kalėdos nėra tik eglių, Kalėdų senelio, kaspinais aprištų dovanų ar kalėdinių giesmių šventė. Kalėdos yra tas iškilmingas, šventiškas jausmas,

(Nukelta į 3-čią psl.)



Ministeris pirmininkas

Kanada



Mila, mūsų vaikai ir aš siunčiame jums geriausius sveikinimus šių švenčių proga.

Kanadoje, kaip ir kituose pasaulio kraštuose, šis metas yra bičiulystės laikotarpis, išsakomas visų ypatingais papročiais.

Tai metas visiems žmonėms dalintis taika, džiaugsmu ir laime, taip charakteringais šiam laikotarpiui.

Rinkdamiesi draugų šeimoje ir su draugais, žvelkime ateitin su viltingu pasitikėjimu.

Ottawa
1988

Jean Chretien



Kalėdų švenčių sveikinimai
ir geriausi linkėjimai ateinančiais metais —

Ontario premjeras Davis Peterson ir šeima



KLB Toronto
apylinkės valdyba
nuoširdžiai
sveikina Lietuvių
Bendruomenės
narius ir nares,
linkėdama giedrių
Kalėdų švenčių ir

viltingų 1989 metų Lietuvos laisvinimo
veikloje —

KLB Toronto apylinkės valdyba



Šv. Kalėdų ir
Naujų Metų
proga
nuoširdžiai
sveikiname

visus Kanados lietuvius, krašto tarybos atstovus,
Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybas, brolius ir seseris pavergtoje Tėvynėje ir laisvame pasaulyje. Linkime ištvermės bei ryžto

kovoje ir darbuose už Tėvynės laisvę —
KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
KRAŠTO VALDYBA



Jo Eminencija kardinolas VINCENTAS SLADKEVIČIUS (viduryje) 1988 m. rugpjūčio mėnesį Telšių katedroje atnaušo koncelebracines Mišias su vyskupu ANTANU VAIČIUMI (dešinėje) ir vyskupu VLADU MICHELEVIČIUMI, dalyvaujant gausiai miniai tautiečių

DVASINIAM ATGIMIMUI PRASIDĖJUS

Lietuvių išeivijos vyskupo P. A. Baltakio, OFM, žodis Kristaus gimimo švenčių proga

MIELI BROLIAI, SESĖS LIETUVIAI!

Šiomet Kristaus gimimo šventę — Kalėdas švęsime stiprių emocijų ženkle ir su nauju viltingu pasitikėjimu mel-sime Dievą, kad ir mūsų pa-vertgtai tautai išsipildytų pranašo Izaijo žodžiai: "Tauta, kuri vaikščiojo patamsiais, išvys skaisčią šviesą, gyvenan-tiems tamsybių šalyje užtekės šviesybė" (Iz 9,11).

Kiekvienos religinės šventės tikslas yra, prisimenant isto-rinį įvykį, priartinti mus prie Kristaus, padėti Dievo meilei pilniau pasireikšti mūsų gyve-nime. Tačiau didžiųjų švenčių, ypač Kalėdų ir Velykų proga, mūsų dėmesys nukrypsta į sa-vąją tautą, nes daugiau negu kitu laiku išgyvename jos var-gus, džiaugsmus ir viltingus lūkesčius.

Prieš keletą mėnesių į viešu-mą išėjo ir žaibo greitumu te-beplinta tautinis bei religinis atgimimas, "vaduojąs tautos sąmonę nuo senų minčių jungo bei kurias naujo gyvenimo sie-kius, pagrįstus dora, protu ir dvasia". (R. Ozolas, "Atgimi-mas", Nr. 1, 1988, IX. 16). Tai užtvindė mūsų širdis viltingu džiaugsmu ir sykiu nerimu, jos ateitį norinčiais atspėti klausimais.

Mus džiugina kardinolo Vin-cento Sladkevičiaus užtikri-nimas, kad, nežiūrint beato-dairinės ateizacijos ir nužmo-ginimo metų, "kai jie turėjo kalbėti ne tai, ką manė ir da-ryti ne tai, ką sakė", nors tau-tos siela bei sąžinė tapo labai sužalotos, tačiau "nėra tiesa, kad visuomenė bemaž ištisai (yra) tapusi ateistiška, ir kad krikščioniškos vertybės jai nebereikalingos" ("Švytu-rys", Nr. 1, 1987). Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio dėme-sys dvasiškijai rodo, jog Lie-tuvos intelingentija, nors ir auklėta ateistinio materializ-mo dvasioje, pradeda suprasti, kad be dorovinio atgimimo ne-gali būti nė tikro visuotinio atsinaujinimo. Dar daugiau — mus džiugina jų įžvalga, kad tik Kristuje gali išsipildyti tautos puoselėjamos viltys.

Ilgą laiką maniau, kad iš labirinto galima išeiti jėga (m.p.). Tada buvau iškėles šū-kį: 'Lietuvai reikia išauginti poetų su boksiningo kumš-čiais... Dabar man svarbiau-tai, kas siejasi su Kristumi... Kristus yra amžinybės meta-fora. Viltis. Kitos mes neturi-me.' (Sigitas Geda, "Aušrinė" Nr. 1, 1988).

Nerimą kelia ir atsakymų ieško pakeista okupanto tak-tika. Tauta žino, kad ne iš meilės žmonėms ar iš pagarbos Dievo įsakymams, o ekonomi-nių sunkumų verčiama sovietų valdžia šiek tiek atleido re-liginį, tautinį ir kultūrinį gyvenimą kontroliuojančius varžtus: legalizavo tautos himną, trispalvę ir lietuvių

kalbą, grąžino sostinės kated-rą, toleruoja drąsius kardino-lo pasisakymus; po ilgų metų "mokslinių" įrodinėjimų, kad Dievo nėra, leis tautai viešai ir iškilmingai švęsti Išgany-tojo gimimo šventę; pirmą kar-tą televizija transliuos Ber-nelių Mišias.

Šį tautos nerimą pergyvena-me ir mes, bandydami atspėti, ko tautai šiandien labiausiai reikia, kokios pagalbos iš mū-sų laukia. Viena yra tikra, kad tauta nuoširdžiai įvertina kiekvieną mūsų apsilankymą ir jos praturtinimą ne "vol-gom" ar "žiguliais", o dvasią pakeliančią lietuvišką knygą; tauta dėkinga už mūsų pastan-gas informuojant pasaulį apie jai paneigtas teises. Tačiau virš visko tauta dėkoja ir pa-kartotinai prašo "karštų mal-dų", kad šis viltingas spindu-lės nebūtų užtemdytas naujų represijos debesų, kad prasi-dėjęs atgimimas "turėtų tikrą pagrindą". Entuziazmas greitai praeina, jei neturi tikro pagrindo — Dievo, perspėjo iš Sibiro lagerio grįžęs ir savo akimis netikėdamas, kas pas-kutiniais mėnesiais tautoje įvyko, kun. S. Tamkevičius. "Jeigu mūsų jaunimas, vaikai turės Dievą, mes turėsime ateitį. Jeigu jie neturės Dievo, tai nieko mums nepadės ir tri-spalvės" (LIC).

Švėsdami Dievo Sūnaus įsi-jungimą į mūsų gyvenimą bei su giliu dėkingumu priimdami Jį, iš naujo ateinančių malonės pavidalų į mūsų sielas, nuoširdžia malda prašykime, sy-kiu su Mergele Motina Marija, kad ir mūsų "šėtono paunks-mėje" gyvenančiai tautai "už-tekėtų šviesybė", kad, Dievuje atpažinę savo Tėvą, galėtume mylėti vienas kitą mus Kris-taus mylinčia meile.



Linkiu skaidrių bei mielų Kalėdų ir visokeriopos Dievo palaimos naujuose 1989 me-tuose.

† Vyskupas PAULIUS A. BALTAKIS, OFM

Njujorkas, 1988 m. lapkričio 28 d.



Sniegu papuosta Kanados eglė laukia žmonių, kurie ją pakviestų į savo namus Kalėdų šventėm

Nuotr. V. Maco

Mažlietuvių laiškas Šv. Tėvui

Mažosios Lietuvos rezisten-cinis sąjūdis š. m. rugsėjo 30 d. parašė popiežiui Jonui-Pau-liui II laišką, prašydamas pri-jungti šiaurinę Varmijos vys-kupijos dalį prie Lietuvos baž-nytinės provincijos. Šiuo metu šios vyskupijos dalies terito-rija priklauso Sovietų Sąjun-gai ir yra Rusijos Federaci-nės Respublikos ribose kaip jos sritis. Šį laišką pasirašė Mažosios Lietuvos rezistencio-nio sąjūdžio 10 valdybos narių.

Varmijos vyskupijai ligi 1926 m. priklausė visi rytprūsiai ir Klaipėdos kraštas. Tais me-tais, kuriant Lietuvos bažny-tinę provinciją, Klaipėdos kraštas kaip atskira prelatur-a (prelatura nullus) buvo atiduota Telšių vyskupijos globai. 1939 m. vokiečiai oku-pavę Klaipėdos kraštą sava-vališkai jį prijungė prie Var-mijos vyskupijos. Pasibaigus karui, Klaipėdos prelatūros prijungti prie Lietuvos baž-nytinės provincijos nerekėjo, nes ji teisiškai Lietuvai tebe-priklausė.

Pietinės Varmijos vyskupi-jos dalies teritorija po karo buvo prijungta prie Lenkijos Liaudies Respublikos ir len-kų dvasiškija perėmė "de fac-to" šios dalies valdymą, nors pagal 1933 metų Vatikano-Vo-kietijos konkordatą jį priklaus-šė Vokietijos bažnytiniam vie-netui. 1972 m., kai Vakarų Vo-kietija pripažino pokarinę Lenkijos sienas, popiežius Paulius VI bule "Episcoporum Poloniae coetus" prijun-gė ir Lenkijai ir Sovietų Są-jungai priklausančias Var-mijos vyskupijos dalis prie Len-kijos bažnytinio vieneto, nors šiaurinės Varmijos vyskupijos lenkai nevaldo ir jokių para-pijų jie ten neturi.

Kai kuriuose žemėlapuose, išleistuose gerokai po karo, Klaipėdos prelatura vis dar yra rodoma kaip priklausanti Varmijos vyskupijai. Šią klai-dą pakartojo ir VLIKO valdy-ba, prijungdama savo žemė-lapiuose šią prelaturą prie Lenkijos bažnytinio vieneto. ("Laisvoji Lietuva": "Quo va-dis VLIKas?").

Jau keliolika metų vyksta pasitarimai tarp Vatikano ir Lenkijos Liaudies Respubli-kos dėl konkordato ir diplo-matinių santykių užmezgimo. Paskutinis posėdis įvyko š. m. lapkričio mėnesį Vatikane. Ir Vatikano ir Lenkijos atsto-vai pareiškė, kad susitarimo pasirašymas gali greit įvykti. Nei Vilnius, nei Karaliaučius (Kaliningradas) Lenkijos Liau-dies Respublikai nepriklauso ir ji dėl jų likimo negali de-rėtis, nes tai būtų kišimasis į "vyresnio brolio", Sovietų Sąjungos, reikalus. Prijungus tik pietinę Varmijos vyskupi-jos dalį prie Lenkijos bažny-tinio vieneto, Kaliningrado srities problema liks neiš-spręsta ir todėl mažlietuvių prašymas nėra nerealistiškas.

Laiškas yra baigiamas šiais žodžiais: "Atkreipdami Jūsų Šventenybės dėmesį į šį pa-mirštą, bet brangų mūsų šir-dims kraštą, mes prašome, kad Mažoji Lietuva, kuri yra Var-mijos diecezijos ribose, būtų prijungta prie Lietuvos bažny-tinės provincijos, taip kad dvasiškai ir pasauliečiai ga-lėtų imtis krikščioniško apaš-talavimo darbo ir duoti dvasi-nę paramą šiame krašte esan-tiems lietuviams". J.B.

Išvietintų lietuvių...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

kurį mes tuo laiku pergyvena-me. Kalėdos yra krikščioniško-jo pasaulio šventė, bet tos šventės nuotaikomis ir idėjom vis daugiau užsikrečia ir kiti. Sovietų šalis veltui bandė Ka-lėdas pakeisti Naujais metais. Jau praėjo beveik du tūkstan-čiai metų, kai į Dovydo miestą Betliejų iš Galilėjos atkelia-vusiai porai gimė tas naują pradžią pasaulio istorijai da-vęs Žmogus. Ir ligi šiol niekas negalėjo pakeisti ar sutrukdyti šio įvykio paminėjimo. Kris-taus gimimą minėjo suėję prie žvakių šviesos Romos katakombose besislapstantys pirmieji krikščionys, valgė tradi-cines Kūčias Sibiro žeminėse sulindę prie susinėjusių džio-vintos žuvies ir duonos nuo-laužų stalo lietuviai tremti-niai, prisiminę Kalėdas ir Pir-miojo pasaulinio karo Vakarų fronte priešų kariai, tą naktį išlipę iš savo apkasų ir tai-kingai sveikinę vieni kitus. Jei žmonija ir keičiasi, tai Ka-lėdų skelbiamos mintys visada lieka tos pačios ir yra vertos pakartojimo. Taika, ramybė, sugyvenimas, meilė kitam žmo-gui ir gera valia yra tos didžio-sios gyvenimo vertybės, kurių žmonija nenori atsisakyti. Žmonija nenori prarasti viltį.

Tikroji katedra - jūs, tikintieji

Kardinolo V. SLADKEVIČIAUS pamokslas prie Vilniaus katedros durų 1988 metų spalio 23 dieną

GARBĖ JĖZUI KRISTUI!

BRANGŪS BROLIAI IR SESERYS, MYLIMI TAUTIEČIAI, BRANGŪS SVEČIAI!

Marijos metuose mūsų tau-ta patyrė ir pergyveno daug ma-lonių ir dovanų. Dievo malonės ir gailingumo stebuklas pasireiškia mūsų tautai šiomis dienomis nuostabiais ir džiū-giais pasikeitimais mūsų tau-tos gyvenime.

Dar vakar apie pietus galvo-jau apie žodį, kurį turėsiu tar-ti jums. Planavau priminti nuoskaudas, kurias mes turime dėl to, kad mūsų katedra uždaryta ir mums neprieina-ma; kad ji paskirta ne tiems tikslams, kam ji buvo pasta-tyta ir pramatyta tikinčiųjų. Bet vakare sužinojęs džiugią-ją naujieną, kad mūsų kated-rą sugrąžinta savo tikrajam tikslui ir kad mes turėsime galimybės stovėti prie kated-ras, nusprendžiau kreiptis į jus tikėjimo ir meilės dvasioje.

Pasikeitė mano nusiteikimas ir noras. Ne nuoskaudas pri-minti-kelti, ne prašyti, kad tos nuoskaudos dėl katedros nebūtų tęsiamos toliau, bet padėkoti. Padėkoti pirmiau-sia tiems mūsų tautos broliams, kurie parodė tokią didžią po-litinę išmintį ir brolišką meilę mūsų tikinčiųjų atžvilgiu ir sugrąžino mums katedrą kaip tik šios dienos — šios šven-tės išvakarėse. Mes savo pa-dėką jiems norime jungti su linkėjimu palaimos jiems, vi-siems jų kilniems ir geriems sumanymams bei žygiams.

Nuoskabūs ir dideli pasikei-timai įvyksta dabar mūsų tau-tos gyvenime. Dar neįėjome iš-kilmingu būdu į pačią kated-rą. Stovime prie katedros du-rų. Bet pati katedra atėjo pa-mus. Jei mes pirmieji neįėjo-me, katedra atėjo į mūsų tarpą. Ji kaip motina atsistojo tarp savo vaikų, kad skleistų savo išganingą tiesą, meilę, šilumą, kurios mes per tiek dešimtme-čių buvome reikalingi ir iš kated-ras neturėjome laimės pasisem-ti. Taip, katedra tarsi išėjo iš savęs ir praplėtė savo sienas į visą mūsų aikštę. Ir šita aikš-tė yra mūsų tikroji katedra. Dar daugiau: mūsų katedra iš-siplėtė iki viso mūsų tautos krašto — nuo Latvijos iki Len-kijos, nuo Baltijos iki Baltaru-sijos. Čia vis mūsų tikroji ka-tedra — jūs, brangūs tikintieji, kurie mylite Dievą ir tėvynę, kurie mylite tikėjimą, kurie branginate krikščioniškąsias ir dvasines dorybes ir jomis gyvenate.

Mes džiaugiamės tomis per-mainomis, bet kartu ir prime-name: mokėjime laukti. Ne-būkime skubūs. Dar jos visu savo pilnumu, ryškumu ir visa palaima nepasireiškė. Ir kar-tais suabejojame ar jos yra tikros. Tos permainos dabar-tyje yra tarsi želmuo rudenį. Net nežinome ką tas želmuo slepia: ar rugį, ar kvietį. Ar tai rugių, ar tai kviečių žel-muo? Tik prityrusiakis gali nustatyti ir teisingai nespręsti. Matome tik pasikeitimų žel-

menį, bet dar nematome grū-do, dar nematome varpos, dar nematome viso brandumo to persikeitimo, bet jį tikime.

Reikia mokėti laukti. Neno-rėjime, kad jau želmenyje pa-matytum varpą ir grūdą. Nie-kada želmeny varpos ir grūdą nepasireiškia. Reikia laukti vasaros. Reikia laukti rudens. Taip ir mes, brangieji, mokė-kime didžiadvasiškai ir kant-riai laukti, kai žingsnis po žingsnio vis ryškesni pasikei-timai ateis į mūsų tautos gyve-nimą. Šiandien norime iš-kilmingai ištarti: mes tikime tais pasikeitimais! Mes dar didesnių jų laukiame! Mes džiaugiamės, kad suplevėsa-mo trispalvė vėliava — mūsų tautos gyvybės ženklas! Visam pasauliui skelbiame: lietuvių tauta yra gyvoji tauta! Lietu-vių tauta yra ne tik gyvoji, ji nori būt visada ir savistovi, nepriklausoma — niekieno žings-nių ir batų nemindžiojama! Ji nori savistoviai tvarkyti savo tautos gyvenimą ir reikalus. Mes tikime, kad prasidėjęs pa-sikeitimas atves mus į tą pa-laimingą mūsų tautos Lietuvos ateitį — savistovų tautos gyve-nimą. Bet, brangieji, kaip mi-nėjau, mokėjime būti kantrūs. Mokėjime viens kitam ant kul-nų nemindžioti. Mokėjime viens kito nestumdyti, viens kito neįžeidinėti. Ateis rudens pasėtam pasikeitimo želme-niui ir pavasaris, ir vasara, ir ateis mūsų tautai pasikeitimo derlius palaimingąją jos atei-timi pasireiškiantis.

Reikia, brangieji, mokėti ne tik kantriai laukti, bet, kaip želmeniui, ir augti! Laukimas tai nėra stagnacija, tai nėra stovėjimas vietoje: tai yra au-gimas! Želmuo augs pavasarį, išplauks varpa ir pasirodys pir-mieji grūdai! Brangieji, lauk-ti tai reiškia augti. Ir mūsų tauta turi savo laukimą su-jungti su augimu.

Kokia kryptimi mes turime augti? Mums labai gražiai nu-rodė Kristaus Evangelija, kur pasakyta apie Vaikelį Jėzų, kad Jis augo išmintimi, me-tais ir malone pas Dievą ir pas žmones. Mūsų tauta didžia-dalimi norinti būt panaši dva-siškai į Vaikelį Jėzų ir aug-ti kaip tik šitom svarbiausiom kryptim: augti išmintimi, aug-ti malone pas Dievą ir pas žmo-nes. Šito, brangieji, mes visi trokštame — mes vieni kitiems linkėjime ir vieni kitiems pa-dėkime augti.

Norime būti didesnė tauta, tad aukime! Bet kad būtume skaitlingesnė ir didesnė tau-ta, kodėl mes, brangieji, ne-augam? Kodėl čia vyksta stag-nacija? Nes mes ne tik neau-gam, o žudom savo tautą! Žu-dom pačiame jos nekalciaus-iaame stovyje! Pačiame nekalciausiam laipsnyje, kada ji nieko blogo dar nėra padariu-si! Nei blogo žodžio pasaku-si, dar nieko neįžeidusi. Dar nekaltai gyvybę — tik prasi-dėjime — jau mes pradedam sa-vo tautą žudyti ir tampame pa-tyts savo tautos žudikais bei kraugeriais. Didinkime savo tautą! Auginkime, branginda-

mi pradėtąją gyvybę, dar į gy-venimą neatėjusią! Lietuviš-kas žodis dar neištartas, tik prasidėjęs toj nekaltaj gyvy-bėj per motinos lūpas, ir liks neištartas. Niekada ta širde-lė, kuri buvo pradėjusi plak-ti, nežinos, kas tas žodis, kas ta Lietuva. Ir nemokės to žo-džio niekada ištarti. Aukim, brangieji, dauginkim save, didinkim save! Nežudykite savęs ir nenaikinkime!

Nėra kito būdo mums didė-ti, kaip augimo būdas. Kaip grūdai ateit tik augimo būdu pavyksta — nuo želmens iki varpos, taip ir mums. Tik au-gimo būdu mes galime augti ir didėti. Buvo laikai, kada mė-gino didinti viską, bet ne au-gimo, o rovimu būdu. Išrovė ažuoliuką, pakėlė aukštyn ir mano, kad jį jau didelį pada-rė. Pakėlimo aukštyn rankų neužtenka su ažuoliuku ran-kose, kad jis didelis būtų. Rei-kia jį auginti! Reikia, kad jo šaknys giliai į žemę išileistų, išmigytų ir maintintųsi žemės gelmėse! Tik tada jos augs. Taip reikia ir mums, kad mū-sų tautos šaknys giliai giliai išileistų į dieviškąją ir žmo-giškąją išmintį. Tada mes aug-sime išmintimi.

Reikia, kad mūsų tautos šak-nys giliai išileistų į dievišką-sias ir pilietiškasias dorybes. Tada mes tapsim didi, didinga tauta, verta ne tik būti gyva, bet ir nepriklausoma, savisto-vi, — ko mes visi trokštame. Savo visokeriopu augimu iš-ryškinkime šitą mūsų tautos siekimą: būti didingais, bū-ti savistoviais, būti nepriklausomais.

Šiandien mes taip gausiai broliškai susirinkę čia paga-rbinti Visatos Kūrėjo ir broliš-koje meilėje jungtis vieni su kitais ir vieni kitus dvasiškai stiprinti, pareiškiame savo di-dį prisirišimą mūsų tėvų ir protėvių tikėjimui. Pareiškia-me dėkingumą Dievui šiais mū-sų giesmės žodžiais:

Tave, Dieve, garbiname,
Tave šloviname,
Tave išpažįstame!

Ir baigsiu savo žodį mūsų žymiausiojo poeto žodžiais:

Iš Tavo rankos, Dieve,
gaunu savo rytą,
Iš Tavo rankos ir šviesi darbų diena,
Iš Tavo rankos man ir
laimė mano krito,
Ir praeitis, ir dabartis, ir rytdiena.
Ant Tavo delno mūsų tėviškes
sodybos,
Ir mūsų sodai, ir šilojai, ir laukai,
Ir mūs maža širdis tik tol,
tik tol rami bus,
Kol savo rankoj kaip balandį
jį laikai.
Amen.

(Tai du pirmieji posmai iš Bernardo Brazdžionio eilėraš-čio "Iš Tavo rankos". Pamoks-lo tekstas nurašytas iš garsa-juostės. RED.)

• Ne nuo kitų peikimo, niekinimo, žeminimo reikia pradėti Kristuje atnaujinimo darbą, bet nuo įėjimo į patį save, gilesnio išsiūreimo į savo gyvenimą ir pasielgimą, nuo savęs išsižadėjimo...
ARKIV. JURGIS MATULAITIS



Kardinolas VINCENTAS SLADKEVIČIUS (viduryje) laimina žmones Telšiuose, kur lankesi 1988 m. rugpjūčio mėnesį ir kalbėjo gausiai miniai tautiečių

Kristaus Gimimo Švenčių ir Naujų metų

proga

sveikiname visus

Hamiltono ir apylinkės

lietuvius, linkėdami

sėkmingų bei darbinių 1989-jų metų

Kanados Lietuvių Bendruomenės

Hamiltono apylinkės valdyba



Šv. Kalėdų ir Naujų metų

proga sveikiname
brolius bei seses šaunius,
linkime daug šventiško
džiaugsmo, laimės
1989 metais, gražaus
ir sėkmingo šauliško
darbo.



HAMILTONO DLK ALGIRODO

ŠAULIŲ KUOPOS VALDYBA

Sveikiname su Kalėdų

šventėmis ir Naujais
metais savo gimines,
bičiulius bei pažista-
mus, visame pasaulyje
išsisklaidžiusius ir pa-
vergtoje tėvynėje Lietuvoje gyvenančius. Lin-
kime visiems linksmų švenčių ir laimingų 1989
metų. Lai Dievas teikia visiems geriausios svei-
katos ir visokių gėrybių.

Vietoj siuntę kalėdinius atvirukus, aukojame
Tautos fondui, remiančiam laisvės kovą už tėvynę
Lietuvą.

- 200.00 dol. — Kostas Grudziński.
100.00 dol. — Juozas ir Elena Bubniai, J. G. Skaisčiai, Alfonsas
ir Augustė Patamsiai, Antanas Oparskis, Vytautas Miškinis.
75 dol. — Juozas ir Elvyra Bajoraičiai.
50 dol. — St. Domeikienė, Motiejus Lazdutis, Antanas ir Ona
Jusai, S. Fredas, Bronius ir Aleksandra Steponavičiai, Vytautas
ir Antanina Januškos, J. ir Vanda Raguckai, Edvardas Mačiulaitis
iš Toronto, J. R. Jurgučiai, Gediminas ir Adelė Petrauskai,
Anicetas ir Francis Povilauskai, B. O. Vidugiriai, Antanas ir Dana
Kamaičiai, Stasys ir Sofija Rakščiai, Zigmars ir Albina Pulianaus-
kai, J. Baron, St. Stanevičius.
45 dol. — St. Dalius.
40 dol. — Antanas Mingėla, Vincas Narkevičius, Mykolas ir
Ieva Repėckos, V. S. Matukaitis, Bronius ir Genovaitė Grajaus-
kai.
30 dol. — Kazys ir Stasė Mileriai, Vytautas ir Vi. Beniūšiai,
Vladas ir Bronė Perkauskai, Pranas ir Lilija Kažemėkai.
25 dol. — Andrius ir Stasė Petkevičiai, Feliksas Urbaitis, Juozas
Grigalius, Ignas Varnas, Balys ir Regina Pakalniškiai, Jurgis
ir Elena Mažulaičiai, Pranas ir Teresė Enskaitė, Motiejus ir
Dana Jonikai, Kęstutis ir Helena Norkai, Jonas ir Gražina Kaže-
mėkai, Vytautas ir Brigita Morkūnai, Zigmars ir Adelė Gedminai,
Antanas ir Marija Pusdešriai, Viktoras ir Janina Pilkauskai, Vla-
das Saulis, Povilas ir Stasė Kanopos, Petras ir Tėklė Kareckai,
V. M. Leparskai, Alfonsas ir Elena Kybartai.
20 dol. — Gediminas ir Ona Melnikai, Jonas ir Ona Deveikiai,
Stasys ir Nijolė Senkai, Petras Zabarauskas, Z. M. Bakaičiai,
Al. L. Kuzmickai, Paris, Ont., Antanas ir Marija Garkūnai, Vladas
ir Aug. Stabingiai, Romas Bulova, Juozas ir Irena Kažemėkai,
Petras Žulys, V. Bikinas, Petras ir Emilė Brasai, D. L. Gutauskai,
Juozas ir Aleksandra Lesčiai, Julius ir Albertina Mačiukai, Pranas
ir Ona Budvydžiai, Jonas ir Teresė Povilauskai, Albertas ir
Dara Jankūnai, Juozas ir Teresė Andriukaitė, B. B. Venslovai,
Povilauskų šeima, Stasys ir Genovaitė Karalėnai, Jonas ir
Marija Tarvydai, Ona Kerutytė, Z. Vainauskas, Kazys ir Elena
Gudinskai, Justas ir Liuda Stungevičiai, Petras ir Vanda Šidlaus-
kai, Vincas Kėžinaitis, Kazys, Elga ir Jūratė Baroni, V. Vokietija,
Pr. Vitas, St. An. Urbanavičiai, Petras ir Vanda Lukošiai, Petras
ir Irena Zubai, Marija Chrolavičienė, Feliksas, Pranė ir Anelė
Krivinskai.
\$15 dol. — Sofija Elvikienė, Vladas ir Ona Česnos, Juozas ir
Konstancija Blekaičiai, Aniceta Deksnienė, Jonas ir Liotė Toliai,
Bronius ir Ema Milišiai.
10 dol. — J. Rudaitis, Antanas Prunskas, Klemas ir Salomėja
Karaškos, Albina Didžbalienė, Marija Kvedarienė.
5 dol. — P. Navickas, Ona Gurgždienė.

Tautos fondo atstovybė taip pat sveikina visus aukotojus su
Kalėdų šventėmis, linki 1989 metais visiems geriausios sveika-
tos, laimės, džiaugsmo ir gausios Dievo palaimos. Nuširdus
aciū visiems aukotojams.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone



Prancūzijos spauda gana daug rašė apie demonstracijas Lietuvoje ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio suvažiavimą Vilniuje 1988 m. spalio 22-23 dienomis. Dienraštis "L'Express" 1988.XI.4 išspausdino Bernardo Lecomte straipsnį "Stebuklas Vilniuje. Gorbačiovas laimina Lietuvos reikalavimą autonomijos". Straipsnio pabaigoje autorius sako: "Labai katalikiška Lietuva visomet buvo labiausiai nerimstanti iš trijų Baltijos respublikų, ir dėl to nė vienas kompartijos generalinių sekretorių niekad nedrįso ten pasirodyti. Gal Gorbačiovas atvyks pirmą kartą į Lietuvą?"

Nuotr. Z. Kazėno

Laisvės sąjūdžiai pavergtoje Lietuvoje III

Lietuvos laisvės lyga ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdis — jų kilmė, siekiai, tarpusavio santykiai, veikla ir šalia jų veikiančios grupės

VYTAUTAS SKUODIS

Dabartinės sąlygos Lietuvoje dabar yra daug svarbiau atsigausti, sustiprėti fiziškai ir dvasiškai, atsinaujinti morališkai ir įgyti daugiau drąsos, vienybės dvasios, negu tuojau pat nuo TSRS atsiskirti. Tai netiesioginiu būdu pripažįsta ir LLL.

Pagrindinė LLL paskirtis yra būti mūsų krašto ir tautos visiems aiškiai matomu kėlrodžiu ir nuolatos priminti, jog visos mūsų tautos pagrindinė idėja ir jos galutinis tikslas yra laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas. Ši LLL paskirtis yra nepaprastai sunki ir reikalaujanti ypatingai didelio pasiaukojimo, nes ji ir toliau pasilieka neoficiali, už nerašytų valstybės "įstatymų" ribų veikianti institucija. Kiekvieną dieną su LLL tautinės tarybos aktyviausiais nariais sovietinė valdžia gali susidoroti. Tačiau tos tarybos branduolys, jau užgrūdintas dažnų valdžios persekiojimų, visada yra pasirodęs vėl grįžti į kalėjimus, kad bent kokiū būdu abejingam pasauliui primintų Lietuvos teisę vėl būti laisva ir nepriklausoma valstybe.

1988 m. vasarą atsiradus Sąjūdžiui ir vėl pasireiškusi LLL, santykiai tarp jų iš pradžių buvo oficialūs ir šaltoki. Kitaip negalėjo ir būti, nes vos tik susikūrusi Sąjūdžio iniciatyvinė grupė dar nebuvo tikra dėl savo paties rytojaus. Kiekviena metu toji Sąjūdžio iniciatyvinė grupė galėjo būti išvaikyta ir nubauta. Reikėjo veikti ryžtingai, drąsiai, sumaniai, tačiau ir labai atsargiai.

Tokiam suartėjimui ir pati LLL davė nedaug pagrindo. Po LLL 1988 m. liepos 3 d. programinio dokumento paskelbimo su jame išvardintais 18 LLL tautinės tarybos nariais, LPS veikėjams paaiškėjo, jog LLL sudaro tik 18 asmenų, kurie pasiskelbė atstovaujantį visai tautai, didžiajai tos tautos daliai buvo visai nežinomi arba mažai žinomi. Pusę jų ankščiau nebuvo žinomi netgi kaip disidentai. Tačiau pats jų dalyvavimas liepos 3 d. dokumento išleidime juos jau tokiais padarė.

Santykiai tarp LPS iniciatyvinės grupės ir LLL tautinės tarybos laikinai paastrėjo plačiai pagarsėjusio badavimo prie Vilniaus katedros metu.

Ne iš karto ir pati LLL tautinė taryba atrado savo tikslą ir konkretaus veikimo kelią. Taip pvz. LLL savo š.m. atviru ir plačiai paskleistu laišku kreipėsi į ką tik prieš mėnesį iš Romos sugrįžusį ir savo kardinoliškais pareigais pradėjusį eiti Jo Eminenciją kardinolą Vincentą Sladkevičių, turintį be galo daug rūpesčių Lietuvos Katalikų bažnyčios reikaluose, kurių "persitvarkymas", einantis "iš viršaus", dar nebuvo sušvelnines. O tame kreipimesi į kardinolą buvo tiesiog primygtinai reikalaujama, kad jis viešai per visas Lietuvos šventoves, su jų klebonų pagalba pasmerktų Molotovo-Ribbentropo pasirašytą protokolą dėl Baltijos kraštų pasidalinimo. To pareiškimo turinys, moralizavimas ir ypač jo viešo išplatinto faktas, tiesiog kompromituo-

jantis kardinolą, iš LLL pusės buvo netaktiškas.

Visai neapgalvotai buvo taip pat viešai mūsų išeivijos spaudoje paskelbtas 1988 m. rugsėjo 6 d. atviras laiškas Lietuvos atstovui Vašingtone ir Vatikane Stasiui Lozoraičiui, prašantis jį sudaryti tarptautinę komisiją Ignalinos atominės jėgainės stoviu iširti. Tai, žinoma, svarbus reikalas, tačiau juk tą pačią dieną ir tuo pačiu klausimu LPS iniciatyvinė grupė paruošė ir išsiuntė raštą Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui ir tarptautinės atominės energijos agentūros pirmininkui. Įvyko lyg ir lenktyniavimas, visai nepagalvojus ar S. Lozoraitis yra kompetentingas tokiai komisijai sudaryti? Yra daug lengviau nurodinėti kitiems ką jie turi daryti, negu patiems dirbti.

Tai, matyt, suprato ir patys LLL tautinės tarybos vadovai, 1988 m. rugsėjo 28 d. Vilniuje surengė protesto manifestaciją, skirtą antrosios Molotovo-Ribbentropo slapstosios sutarties 49-sioms metinėms pažymėti.

Su manifestantais Vilniaus Katedros aikštėje buvo žiauriai susidorota, tačiau galutinėje sąskaitoje toji manifestacija pasibaigė didele LLL pergalė.

Pirmiausia tie kruvini susidorojimai su manifestantais privertė tuojau pat energingai reaguoti LPS iniciatyvinę grupę, kuri sekančią dieną pati suorganizavo protesto manifestaciją prie vidaus reikalų ministerijos, protestuojančią dėl vakarykščių žiaurumų.

Sovietinės valdžios susidorojimas su rugsėjo 28 d. manifestantais visoje Lietuvoje sukėlė didelį pasipiktinimą ir protestą dėl valdžios panaudojimo veiksmų. Pati LLL susilaukė daug simpatijų. Tačiau svarbiausia buvo tai, kad įvyko suartėjimas su LPS, kurio ilgai siekė LLL.

LLL rugsėjo 28 d. manifestacijos didžiulė reikšmė buvo ir yra ta, kad po susidorojimo su ja netrukus iš savo aukšto ir nepasiekiamo sosto buvo išverstas pirmasis LKP CK sekretorius Songaila, iš Lietuvos išvarytas antrasis LKP CK sekretorius ir faktinis Lietuvos "general-gubernatorius" Mitkinas ir iš einamųjų pareigų atleistas vidaus reikalų "ministeris" Lisauskas.

Pagaliau LLL pripažinimas ir jos autoritetas buvo apvainikuotas tuo, kad net septyni jos tautinės tarybos nariai buvo pakviesti kaip delegatai dalyvauti steigiamajame Sąjūdžio suvažiavime, įvykusiame 1988 m. spalio 22-23 d.d. Vilniuje. Tame suvažiavime LLL vadovas Antanas Terleckas pasakė kalbą, kurią keli tūkstantai suvažiavimo dalyvių priėmė griausmingomis ovacijomis. Savo kalboje A. Terleckas pareiškė:

Lietuvos laisvės lyga iš Tarybų Sąjungos vyriausybės reikalauja: 1. paskelbti Molotovo-Ribbentropo pakta neturint juridinės galios; 2. išvesti iš Lietuvos okupacinę kariuomenę; 3. palikti lietuvių tautai teisę pačiai spręsti savo likimą.

Šio LLL tautinės tarybos atstovo kalbos entuziastiškas sutikimas didžiulėje suvažiavimo salėje geriausiai apibūdina ir patį LPS kaip organizuotą ir stiprią tautinio atgi-

mimo jėgą. Todėl tiksliausias jo pavadinimas būtų — Tautinio Lietuvos atgimimo sąjūdis, apimantis visą pavergtąją lietuvių tautą.

Mus pasiekė žinia, jog ir LLL jau turi organizaciją, kurioje, papildomai nepatvirtintomis žiniomis, yra aštuoni šimtai narių.

Bendra LLL tautinės tarybos narių charakteristika tokia. 1988 m. liepos 13 d. LLL dokumentą pasirašiusių tautinės tarybos narių išsilavinimo vidurkis — vidurinis. Tik keli jų yra baigę universitetą (Antanas Terleckas, Jonas Protusevičius ir gal dar vienas kitas).

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKOS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Gimines, draugus ir
pažįstamus sveikiname su
šv. Kalėdomis
ir linkime laimingų bei
sėkmingų

NAUJŲ METŲ —

Julija ir Edvardas Šileikiai



Mielus gimines,
draugus ir pažįstamus
sveikiname su
šv. Kalėdomis
ir linkime laimės,
sveikatos bei sėkmės
naujaisiais metais —



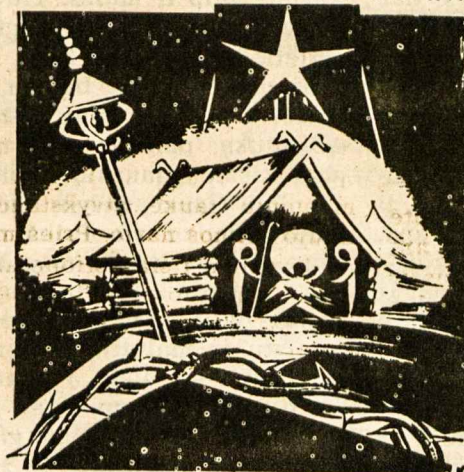
Otterville, Ont.

Vincas Dirsė ir sūnus Tamis

Visiems
draugams ir pažįstamiems

linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų

naujų 1989 metų linki —

Vytautas ir Genutė
Agurkiai

Jis tarė: Motina, ant tavo rankų
Parimo žemės laimė ir kančia.
Tegul malonė juos visus aplanko,
Tebūnie taip visur: ir ten, kaip čia.

(Faustas Kirša)

Kalėdų džiaugsmo šventėje sveikiname visus
aukuričius, buvusius ir esamus, rėmėjus ir
žiurovus.

Linkime visiems džiaugsmingų
ir laimingų 1989-tų metų —

"AUKURAS"



Kristaus gimimo
šventės proga
sveikiname
klubo narius bei
prijaučiančius.

Lai švenčių dvasia
suteikia malonų dvasinį
jausmą!

Giedraičio lietuvių žūklotųjų ir
medžiotojų klubo valdyba Hamiltone

Hamiltono Lietuvių "Talka" Kredito Kooperatyvas

Kalėdų ir Naujų metų

proga sveikina
visus savo narius
ir linki
džiaugsmingų,
sveikų ir
laimingų
ateinančių
dienų —
Valdyba



Nedera praeiti pro šalį

Dar nelabai seniai mūsų pasirodė nedidelė knygelė „Mano siela garbina Viešpatį“, parašyta kun. B. Pacevičiaus savo kunigystės penkiasdešimtmečio ir Marijos metų proga. Teko nugirsti apie ją vieną kitą atsiliepimą, kad ji, girdi, esanti menkutė, be plano ir kad joje esą begalės korektūros klaidų.

Ryšium su šiais atsiliepimais aš ją perskaiciau nuo A iki Z ir įsitikinau, kad ji nėra tokia, kaip ją kai kas piešia, matyt, visai neįsigilinę į autorius mintį. Tiesa, korektūros klaidų yra daug per daug ne tik žodžių gramatinėje struktūroje, bet ir knygos techniskame apipavidalinime. Betgi mums yra žinoma, kad ir kitose knygos šios rūšies klaidų pasitaiko. Reikia tačiau pasakyti, kad korektūros klaidos knygos turinio nenumenkina.

Šiuo reikalu Prisikėlimo parapijos biuletenyje 16.X.88

Yra žinoma, kad daugelis ir mūsų tautiečių Dievo Motinos apsiereikškimais netiki, bet autorius jais giliai tiki, nes pats yra patyręs Jos pagalbą savo jaunystėje ir beviltiškoje valandoje jo gyvenimo kelią nukreipusi Dievo ir žmonių tarnybon. Šitas jo veiklas yra jau nepirmutinis anos tarnybos vaisius. Autorius pats pripažįsta, kad, girdi, „Aš tai darau, jausdamas kunigišką pareigą, kad suskambėtų mūsų Dangaus Motinos žodžiai ir mus vestų į pilnutinį atsinaujinimą“.

Tiesa, tikėti į Dievo Motinos apsiereikšimus prievartos nėra, bet milijonai tiki. Netgi nemažai ir mūsų šalyje yra matę stebuklingų apsiereikšimo ženklų. Taigi verta su Jos apsiereikšimais giliau susipažinti, nes jie visados įvyksta didžiųjų pasaulio sukrėtimų metais.

Ši kun. B. Pacevičiaus knyga galėtų būti kukliu įvadu į Marijos apsiereikšimų istoriją.

A. Kalnius

MIELI BIČIULIAI,

Kaip pilietybės ministeris, man labai džiugu sveikinti jus ir jūsų darbuotojus Kalėdų proga.

Šis laikotarpis yra dosnumo metas. Turime būti dėkingi, kad gyvename bendruomenėje, kuri puoselėja ir vertina mūsų kultūras. Tokie leidiniai kaip jūsų atlieka svarbų, bendruomenės apjungiantį vaidmenį.

Šiuo metų laiku dera pažvelgti ir į praėjusių metų veiklą. Man džiugu, kad galėjau tiek daug iš jūsų asmeniškai susitikti 1988 metų kultūrinės šventės bei konferencijose. Dabar galime vėl viltingai žvelgti į ateinančius metus.

Lai Naujieji metai būna jums kupini sveikatos, laimės ir sėkmės!

Jūsų,

Gerry Phillips

Gerry Phillips,
Ontario Pilietybės ministeris

1988 m. gruodžio 9 d.

„Tėviškos žiburių“ laikraščio darbuotojams ir skaitytojams

MALONŪS BIČIULIAI,

Džiaugiuosi šia proga galėdamas pasiųsti savo nuoširdžiausius kalėdinius sveikinimus „Tėviškos žiburių“ laikraščio darbuotojams ir skaitytojams.

Artėjant metų pabaigai, mintys krypta į tai už ką turėtume būti dėkingi. O yra daug už ką dėkoti.

Šiais metais aš dalyvavau jūsų šventėse, parodose, konferencijose ir betarpiškai mačiau kiek daug laiko, energijos ir pasišventimo įdedate, kad Ontario būtų namai visiems, vieta kur visi laikomi orioje pagarboje.

Kaip buvęs daugiakultūros reikalams ministeris, kviečiu jungtis su manimi ir mano kolegoms valdžioje darbu už lygiateisės ir pilnutinės pilietybės bendruomenę. Priimkite mano geriausius linkėjimus švenčių proga.

Nuoširdžiai jūsų,

Tony Ruprecht

Tony Ruprecht,
Provincinio parlamento narys
Parkdale apylinkės

1988 m. gruodžio 1 d.

Šv. Kalėdų proga

sveikiname visus bičiulius, bičiules, jų šeimas ir visus lietuvius Lietuvoje bei visame pasaulyje.

Ateinančiuose naujuose metuose linkime laisvės, laimės ir pasisekimo atsinaujinimo gadynėje.



JAV ir Kanados lietuvių fronto bičiuliai centro valdyba ir taryba

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

UTAS

valdyba ir tarnautojai

sveikina

visus „Lito“ narius ir nares švenčių proga ir linki

laimingų bei

džiaugsmingų

1989-jų metų



D. MICKUTĖ-MITKIENĖ

Nebuvo užgeigos

Buvo ten pasaka – žiema, buvo ten tėtis ir mama, buvo plotkelės, prėskučiai... O po tais „dvylika“ valgių vėlyvą vakarą Kučių kvepėjo šienas pradalgį.

Anuo Istoriniu metu, Žmonės DU iškelia į Betliejų, Neskaiciavo valandų –ėjo,ėjo,ėjo...

Jau vėlus vakaras artėjo, po tos kelionės, po ilgos, priglusti poilsui rūpėjo – Jie beldė daugelio duris –nebuvo užgeigos!

Ir tarė vyrui Moteris: man jėgų jau neužtenka, negaliu... Mielai Miriam, duok ranką, dar paeikim šiuo keliu. Va, tvartelis, tai ir bus mums užgeiga!

Valandėlė neilga, ir... Amžių žodis, ne žaibu žemėn skrodė –Kūdikėliu pasirodė. Ir žvaigždė – niekad nematyta, vidurnaktį pušvito.

riu link altoriaus, kuriame yra apaštalo Petro ir Pauliaus relikvijos. Pažvelgiame į auksu žerintą lubas, kurios taipogi yra puošniausios pasaulyje, reikėjo daugiau kaip dviejų šimtų metų išpjaustyti ir padengti auksu geriausiais to meto Europos menininkams. Slenkam pro kolosalinio dydžio Bernini sukurtas apaštalo statulas. Prieky už altoriaus žėrėjo auksu Atpirkėjo IV šimtmečio mozaika. Užėmė pačiam prieky mums paskirtas vietas prieš altorių ir po kriptos su popiežiaus Leono XIII-ojo palaikais, autoriaus enciklikos „Rerum novarum“, išsprendusios nesantaiką tarp darbininkų ir darbdavių ir davusios atsakymą kapitalizmo ir komunizmo darbininkų išnaudojimo klausimui.

Turim dar laiko iki iškilmų pradžios. Dairausi aplink. Kiek čia istorijos, kiek popiežių ir karalių vainikuota prieš šį altorių. Čia buvo paskelbtas Mindaugo krikštas su „Te Deum Laudamus“ himnu, paskutinio Europos valdovo priėmimas į krikščioniškų tautų bendruomenę. Čia buvo skelbiami kryžiaus karai ir švenčiamos pergalės...

Suskamba Čikagos choro giesmė, ir tuoj prasidės iškilmės.

Apeigų meisteriui davus ženklą, visi su mažiuke artinamės prie altoriaus. Priartėjus vyskupas klausia, ko mes čia atvykę norim, kokią vardą parinkom mažajai, ar tikim į Dievą... Atsakius į visus klausimus, ir po druskos, patepimo aliejum, maldų ir uždegimo žvakės, vyskupas lėtu iškilmingu rankos judesiu pakelia sidabrinį asotį, pildamas vadenį ant galvutės ir darydamas kryžiaus ženklą taria: „Zita-Grace aš Tave krikštiju...“

Metinė „TĖVIŠKOS ŽIBURIŲ“ prenumerata – oro paštu 74 doleriai visuose laisvojo pasaulio kraštuose.



Šv. Tėvas audiencijoje sveikina arkiv. AUDRIO BAČKIO motiną, šalia – jos vyras dr. STASYS BAČKIS, Lietuvos diplomatinės šefas, ir arkivyskupo brolis RIČARDAS BAČKIS

„Aš tave krikštiju...“

K. ASTRAVAS

Praleidęs tris savaites riterių saloje Maltoje, ankstyvame ryte su mažų kelių vietų vokišku Fokker lėktuvu pakilau į Libijos sostinę Tripolį. Po pusės valandos žemo virš jūros skridimo leidomės Tripolio aerouoste. Įdomu vėl patekti čia po pusės metų.

Lėktuvą pasiekė Afrikos krantą lygiai virš Zanzour istorinio ir kurortinio miestelio, ant kurio puikiai pajūrio prieš pusę metų gyvenau jaukioje švedų pastatytoje viloje su šeima, dirbdamas Libijos naftos industrijose.

Netoli Zanzour yra atrastos pirmų krikščionių katakombos. Šiuo pajūriu keldami dulkes riedėjo vokiečių legendinio generolo Romelio tankai ir daug anksčiau, prieš 2000 metų, traukė Hanibalo armija su dramblių daliniais sudeginti Romos.

Nusileidus, lėktuvui riedant prie didžiojo aerouosto pastato, atpažinau senus didžiulius raidėms ant sienų šūkius: „La Afrique pour les africaines“, „Partners not wage earners“. Šiame krašte, kurie dirba už pinigus, yra skaitomi vergais pagal naują vietinį socializmą, aš čia dirbau ir dabar atvykau kaip partneris. Aerouostę pasitiktas palydovų ir lydimas į svečių būstinę, kol atvės mano lagamina, išgerti karštos ir gaivinančios arabiškos kavos, pamačiau tarp kitų anglų, arabų ir prancūzų labai originalų šūkį: „Islam is neither fraud nor quackery“. Jo reikšmės nesupratau, bet gerdamas kavą užsirašiau.

Romos Leonardo da Vinci aerouoste išsikeitęs pinigais į itališkas liras, lengvai atsidusau belaukdamas taksio į lietuvių centrą Villa Lituania, kur visada jaučiuosi, kaip su kuprių karavanu papuolęs į dykumos žalumynuose skęstancią oazę. Čia dingsta nuovargis. Vakaraus valgant ir kalbant lietuviškai su įdomiais žmonėmis, gerkšnojant šaltą itališką vyną, greitai pamiršau Tripolio įtampą. Ten teko gyventi prie pat tankų saugomų kareivinių su priešlėktuvinėmis raketomis visame rajone, ir per mūro sienos skylę judėjimą sekančius kulkosvaidininkų veidus. Šiose kareivinėse gyvena plk. Moamur Khadafi. Tuo laiku politinė padėtis buvo įtempta ir Libija laukė antro amerikiečių bombardavimo.

Atsikėlęs anksti rytą pėsčias iš Villa Lituania nueėjau aplankyti Laterano Šv. Jono baziliką, čia pat už Romos miesto sienos. Storos akmeninės sienos ir lubos apsaugojo viduje maldininkus nuo saulės karščio ir miesto triukšmo. Apžiūrėjęs jau man daug kartų matytą vidų, neskubėdamas pasukau į kitą pastatą – Atpirkėjo šventovę. Jos vidinės sienos ir supančio pastato dalys yra seniausios už visas Romos šventoves ir bet ku-

riuos krikščionybės istorinius pastatus.

Įžengęs per šimtmečių senas duris, pažvelgiau į 28 marmuro laiptų prieangį, išpuoštą marmuro mozaika. Kiekvienas laiptas buvo apsaugotas riestuoto medžio lentų grindiniu nuo sudėvėjimo. Jais 16 šimtmečių vaikščiojo maldininkai. Šie laiptai žinomi Romoje ir visame krikščioniškame pasaulyje kaip Sancta scala (šventieji laiptai), atgabenti prieš 16-ą šimtmečių iš Jeruzalės Konstantino motinos Elenos.

Kaip tradicija sako, šiais laiptais lipo pas Pontijų Pilotą vedamas Kristus, nuteistas, pasmerktas mirti ant kryžiaus. Per mažus stiklo langelius riestuto medžio apsaugoje galima matyti tamsias dėmes marmure, kurios esą Kristaus kraujo lašų dėmės.

Apaštalas Petras nesijautė vertas būti nukryžiuotas ant kryžiaus taip, kaip Kristus ir prašė būti prikaltas galva žemyn. Taip milijonai maldininkų nesijaučia verti eiti šiais laiptais kojom ir kopiu aukštyn keliais. Kopė keliais čia karaliai ir pats vokiečių vienuolis, reformacijos pradininkas Martynas Liuteris. Kopė šiais laiptais lietuviai, atvykę į Romą prieš 7 šimtmečius tartis dėl Lietuvos krikšto.

Virš šių laiptų yra Sancta Sanctorum – pirmųjų popiežių asmeninė koplytėlė su freskomis išpuoštais skliautais, auksu dengtom kolonom ir garsiom Cosmato padarytom IV-to šimtmečio grindimis iš spalvoto marmuro plokštelių. Sancta Sanctorum yra originali Laterano karališkų rūmų dalis; visa kita yra daug kartų perstatyta.

Konstantinas Didysis gavo šią Romos priemiesčio Laterano dalį kaip kraigtį, vesdamas turtingo aristokrato dukterį Faustina. Šiuos rūmus su apylinkėmis Konstantinas 313 m., legalizavęs krikščionybę, padovanojo pirmam iš katomų į viešumą išėjusiam popiežiui Silvestrui I.

Po kelių metų Konstantino remiamas Silvestras I pastatė pirmą baziliką, vadinamą Atpirkėjo vardu. Taipgi už dabartinės aikštės ir obelisko pastatė katekumenams krikštinti aštuoniakampę koplytėlę – krikštyklą. Anksčiau tik krikštytai turėjo teisę į šventovę. Katedrose ir šventovėse krikšto fontanai yra prieangiuose, o ne šventovių navose.

Kaip tradicija sako, ten buvo popiežiaus Silvestro pakrikštytas Konstantinas su šeima. Katekumenus čia krikštijo pats popiežius kartą į metus Velykų rytą prieš palmadas, kad tapę Bendrijos nariais galėtų pirmą kartą dalyvauti Prisikėlimo pamaldose. Atpirkėjo baziliką po ugnies sunaikinimo, vandalų plėšimų ir barbarų užplūdimo buvo toje pat vietoje atstatyta ir pavadinta Laterano Šv. Jono bazilika.

Aš, įsimaišęs į maldininkų srovę, kaip ir jie, užkopiau į viršų. Per grotas lange apžvelgiau Sancta Sanctorum vidų ir, pasukęs į dešinę, atsidūriau Šv. Lauryno koplytėlėje. Suradęs kampe ramią vietą atsisėdau.

Lankiausi Romoje prieš 8 mėnesius, atvykęs iš Libijos su šeima. Romoje nusprendėm kitais metais, nesvarbu kokioje sąlygoje ir aplinkybėse visa šeima dalyvauti Lietuvos krikšto 600 metų sukakties iškilmėse. Buvo taip pat nutarta, kad Rūtėlė priims Pirmąją Komuniją Romoje per šias iškilmes.

Mane slėgė neramumas Šv. Lauryno koplyčioje dėl Kanadoje likusios šeimos. Žmona Nėlė šiuo laiku kiekvienu momentu laukė atvykstančio naujo šeimos nario. Prieš mano išvykimą į šią kelionę abu su Nėle nutarėm atvežti naują gimį į Romą krikštijui.

1987 m. birželio 27 d. Roma. Ramiai mieganti mažoji Zita motinos Nėlės rankose, skęstanti baltuose krikšto rūbelyse, šalia Rūtėlės baltose Pirmos Komunijos suknelėje su žvake rankoje, krikšto tėvai – Rimas su savo sesute Zita Prakapai, abu studentai iš Toronto, ir aš, plačiais fasado akmeniniais laiptais artėjom link Laterano Šv. Jono bazilikos prieangio. Prieangio kolonoje marmure iškaltas įrašas lotynų kalba sako, kad „ši Laterano šventovė yra visuotinė, priklausanti Romai ir pasauliui, ir yra visų šventovių motina ir galva“. Kaip šventovių galva ji yra Romos vyskupo katedra. Šiandien lietuvių tauta švenčianti 600 metų krikščionybės sukaktį, yra Romos vyskupo – popiežiaus ir viso krikščioniško pasaulio viešnia.

Iš visos tautos čia yra tik vienas atstovas vyskupas su 10 palydovų kunigų, galėjusių atvykti į šias iškilmes. Dalyvauja didelė grupė lietuvių išeivijos vyskupų. Yra net vienas lietuviškos kilmės vyskupas iš JAV, lietuvis arkivyskupas ir nuncijus Afrikos kraštams ir didelis skaičius lietuvių kunigų iš kelių kontinentų.

Iškilmingas Mišias atnašaus lietuvių išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, OFM, kuris per savo šventinimą vyskupas pasakė, kad neturės mūrinės katedros, bet jo katedra bus tikinčiųjų lietuvių širdyse. Per šias Mišias bus krikštijama mūsų mažoji, simbolizuojanti Lietuvos krikštą. Krikšto apeigos kiekvienam primins jo asmeninį krikštą, kurio nei vienas neatsimena. Čia bus proga kartu visiems savo krikštą atnaujinti.

Panėrę pirštus didžiulio dubenio švėstame vandenyje prie bazilikos durų prieangio ir padarę kryžiaus ženklą, pamatė visi slenkam gražiausiom pasaulio spalvoto marmuro ornamentais papuoštom grindim bazilikos navos vidu.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

AUGANTI JONAVA

Prekybos centras "Dobilas" atvėrė duris naujajame augančios Jonavos mikrorajone. Prekybos centre įsikūrė maisto, daržovių, nealkoholinių gėrimų ir konditerijos parduotuvės. Lankytojai galės išgerti sulčių, kavos, arbatos, pasmaguriuoti konditerijos gaminiais ir ledais.

KARO LIEKANOS

Jūrės pušyne prie Kazlų Rūdos buvo rasta ir sunaikinta apie 700 II D. karo metais vokiečių paliktų sprogmenų. Radinių, kasinėdami Jūrės žemę pušyne, aptiko Kazlų Rūdos moksleiviai — Raimius Jankauskas, Vaidas Skučas, Saulius Kalauskas ir Kostas Giedraitis su atostogaujančiais kauniečiais Laimiu Tadaravičiumi ir Pranu Jusevičiumi. Paauglių nenugąsdino surūdiję metalo gabalai ir gerai išsilaikę artilerijos sviediniai su vokiškais užrašais. Dvi dienas jie iškasinėjo sviedinius ir minas, slėpė po eglaitėmis, sprogmenų parsinešė net į daugiabučių namus. Tik tada apie moksleivių radinį Jūrės pušyne buvo painformuota ir milicija, pakviesti išminuotojai, sunkvežimiai išvežė ir sunaikinę apie 700 sprogmenų. Vėliau drąsieji paaugliai pasigyrė, kad jie patys pušyne susprogdino keletą rastų užtaisų, ir abejojančiams parodė skeveldrų sužalotus medžius. Tik laimingo atsitiktinumo dėka buvo išvengta aukų ir gaisro.

RAUDONI UOGIENOJAI

Speciali komisija tiria ir masines kalinių bei tarnautojų žudynes priverčiamųjų darbų stovyklose Pravieniške. "Tiesos" korespondentė Ramunė Lazauskaitė 1988 m. lapkričio 11 d. laidoje primena skaitytojams, kad ten 1941 m. birželio 29, antąją sovietų-vokiečių karo sekmadienį, nuo aukų kraujo buvo raudoni uogienojai. Pravieniške tada buvo kalinami kišenvagiai, smulkūs vagiliukai ir politiniai kaliniai — duoklių nesumokėję ūkininkai, sabotažu apkalinti lietuviai. Artėjant prasidėjusio karo šūviams, kalinių delegacija prašė stovyklos viršininką Komarą visus paleisti, bet jis nesutiko: "Neišleisiu, neturiu tokio įsakymo". Pravieniškių stovyklą apsupo būrys raudonarmiečių. Pirmiausia buvo nušauti prižiūrėtojai ir kiti stovyklos tarnautojai: iš 23 gyvi liko tik du — vienas persautas, kitas durtuvu sužeistas. Jūs arkiuok į pirmosios pagalbos punktą Rumšiške nuvežė J. Peištaras. Buvo nužudytos bendrabutyje gyvenusios tarnautojų šeimos, kryžminė kulkosvaidžių ugnimi sušaudyti kaliniai. Pravieniškę tapo masiniu kapinynu, turinčiu 213 į smėlį įsmegtų medinių kryžių ir Rumšiške bendrame kapec užkastų beveik 100 aukų. Žurnaliste R. Lazauskaitė prisimena Molotovo-Ribbentropo gėdingojo sandorio minėjimą Kauno istorijos muziejaus sodelyje, kur viena moteriškė, rankoje laikydama tris uždegtas žvakes, nuo jų uždeginėjo kitas ir dalijo

aplinkiniams dalyviams su pastaba: "Už tuos, kurie sušaudyti Pravieniške!..." Vėliau paaiškėjo, kad žvakes dalijo Pravieniškių stovyklos prižiūrėtojo K. Budrio dukra, netekusi visos šeimos — tėvo, motinos ir trylikametės sesers. Ji, tada trejų metų mergytė, buvo rasta šalia motinos ir sesers lavonų. Paklausta, ko ji čia sėdi, gėbėtojams atsakė: "Laukiu, kol mama atsikels!..." Stovyklos viršininkas Komaras, nesutikęs paleisti kalinių, pats spėjo pabėgti, bet dabar yra dingęs. Dingo ir Kauno istorijos muziejuje karo metais kabėjęs paveikslas, vaizdavęs Pravieniškių tragediją.

KRAUJAS RAINIŲ MIŠKELY

Prokuratūra sudarė specialią tardymo grupę, vadovaujamą J. Vilučio, ištirti politinių kalinių žudynėms Rainių miškelyje bei kitose Lietuvos vietovėse sovietų-vokiečių karo pradžioje 1941 m. Rainių miškelyje naktį iš birželio 24-tosios į 25-tąją buvo žiauriai susidorota su 78 iš Telsių kalėjimo atvežtais kaliniais. Nustatyta, kad tuos kraupius įvykius organizavo 1940-41 m. Telsių apskrities vykdomojo komiteto pirmininku dirbęs Domas Rocius, talkinamas P. Žalimo, P. Raslano, A. Žutauto ir raudonarmiečių dalinio karių. Memorialinė Domo Rociaus lenta pokaryje kabėjo vykdomojo Telsių rajono komitete, jo vardu buvo pavadintas sovchozas ir miesto gatvė. Dabar ta memorialinė lenta nukabinta, ūkis pavadintas Ryškėnų sovchozu, gatvei suteiktas vysk. Motiejaus Valančiaus pavadinimas. Prokuroro L. Sabučio pranešimu, J. Vilučio vadovaujama speciali tardymo grupė renka archyvinis dokumentus, ieško žmonių, kuriems teko būti tragedijų liudytojais pirmosiomis sovietų-vokiečių karo dienomis. Šia proga buvo prisiminti ir Panevėžio ligoninėje besitraukiančių raudonarmiečių žiauriai nužudyti chirurgai Antanas Gudonis, Stasys Mačiulis, Juozas Žemgulis, ir medicinos sesuo Zinaida Kanevičienė. "Tiesos" korespondentės Vidos Bielskytės rašiny "Tragedija prie Nevežio" buvo papuoštas vokiečių okupacijos metais plačiai paplitusia J. Žitkaus nuotrauka, kurioje prie nužudyto chirurgo A. Gudonio klūpo jo našlė. Paraše po nuotrauka primenama, kad fotografas J. Žitkus už šią ir kitas nužudytų chirurgų nuotraukas pokaryje buvo ištremtas dešimčiai metų į Sibirą. Iš V. Bielskytės rašinio taipgi paaiškėja, kad tada Sibirą iškeliavo ir jaunoji G. Gudonio našlė su mažu sūneliu. Ligoninės kieme 1943 m. rugsėjo 19 d. atidengta skulptoriaus B. Bučo paminklą su žuvusių chirurgų bareljefais teko slėpti po žeme. Jį norėjo sunaikinti istorijos klastotojai, teigę, kad chirurgus nužudė ne raudonarmiečiai, o vokiečių kariai, kurių tada dar nebuvo Panevėžyje. Dabar vėl atstatytas tas atkeltas ir skulptoriaus A. Pajuodžio atnaujintas paminklas. V. Kst.

Ten rogučių šviežios vėžės,
Apšerkšniję mėlyni šilai —
Nuostabi ramybė gaubia žemę...
Naktį šventą gieda angelų pulkai...

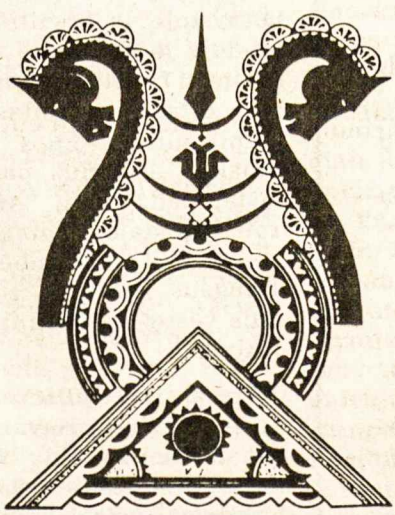
Šv. Kalėdų

proga sveikiname plačiame pasaulyje išblaškytus lietuvius, šokėjų tėvelius bei rėmėjus, kitus meno vienetus ir jų vadovus, linkėdami

laimingų 1989 metų.

Kristaus gimimo šventė tejungia mus visus, skleisdama taiką ir ramybę mūsų širdyse!

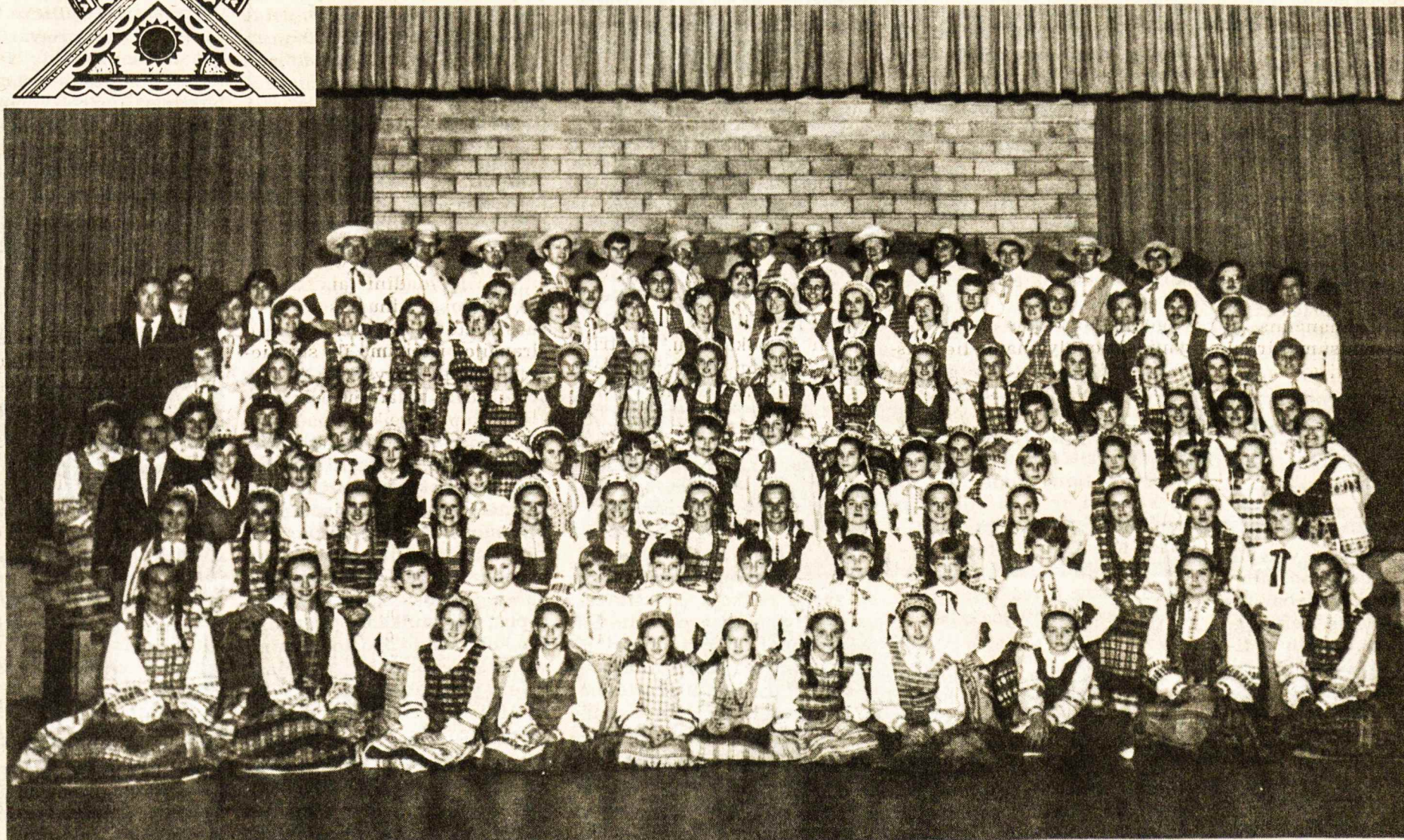
"GYVATARAS",
Hamilton, Ont.



Šventų KALĖDŲ proga sveikiname

savo rėmėjus, visus meninius vienetus, jaunimo organizacijas ir visus lietuvius plačiame pasaulyje, linkėdami visiems daug laimės, džiaugsmo ir laimingų bei darbingų ateinančių metų.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "GINTARAS" vadovai ir tėvų komitetas



AUDRA
Travel
CORPORATION

REMKIME
LIETUVOS
PERSITVARKYMO
SAJŪDĮ

Lietuvių viltys, sunkiais tylos ir skausmo laikais baimės ir nepasitikėjimo tramdytos, pagaliau išsiliejo kaip nesuvaldomai veržlus, apsisvalymo nuo slogios praeities ir tikėjimo Lietuvos ateitimi srautas, pasivadinęs **LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIU**. Išsaugoti ateinančiom kartom Lietuvą, jos istoriją, kultūrą, kalbą bei gamtą — yra kiekvieno lietuvių pareiga.

Kiekvienas iš Jūsų galite palaikyti lietuvių viltis paremdami
PERSITVARKYMO-ATGIMIMO SAJŪDĮ.

Nuo š.m. lapkričio 1 dienos visiems išeivijos lietuviams nuo mokesčio, kurį Jūs paprastai mokate už bet kokio pobūdžio kelionę **AUDRA travel** kelionių biure, 2.5% bus skiriama **LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIUI REMTI.**

1989 m. pabaigoje, atskaitiniame keliautojų susitikime, pinigai kartu su rėmėjų sąrašu bus įteikti **Lietuvos sąjūdžio atstovams. Tad, LIETUVIAI, užsakydami keliones lietuviškame AUDRA travel kelionių biure, remsite LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDĮ.**

Skambinkite: tel. (416) 769-2500, TELEX: 06-967812
FAX: (416) 763-6279

Rašykite: 2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki trečiadienio 9.30 — 19.00
ketvirtadienį, penktadienį 9.30 — 21.00, šeštadienį 11.00 — 17.00

Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Atžalynas" sveikina su šv. KALĖDOMIS ir NAUJAIS METAIS

visus šokėjus,

mokytojus,

meninius lietuvių

vienetus, organizacijas,

rėmėjus,

plačiąją lietuvių visuomenę,

pavergtuosius tautiečius

ir linki visiems ištvermės

jaunatviško džiaugsmo

bei laimingos ateities



LIETUVOS KANKINIŲ

pavyzdys ir nuopelnai tesuteikia visiems lietuviams iš-tvermės bei ryžto darbuotis

GIMUSIO KRISTAUS

pilnutiniam įsikūnijimui mūsų tautoje!

LIETUVOS KANKINIŲ

parapijos Anapilyje kunigai:
prel. dr. Pranas Gaida,
kun. Kazimieras Kaknevičius
ir kun. Jonas Staškus



PARAPIJOS TARYBOS PREZIDIUMAS:

Jonas Andriulis, Vida Valiulienė, Juozas Karasiejus,
Jonas Ažubalis, Vidmantas Valiulis, Slava Žiemelytė,
Stasė Girčienė, Rimas Paulionis,
Regina Celejewska, Pranas Linkevičius,
Genovaitė Gaiztūnienė ir Stasys Vaštokas

Kristaus gimimo šventės ir Naujų metų

proga
sveikinu visus
Otavos lietuvius,
brolius kunigus,

gimines ir visus mielus tautiečius pavergetoje
Lietuvoje, linkėdamas šventinio džiaugsmo,
ištvėrmės ir geriausios sėkmės naujaisiais
metais.

Kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas,
Otavos lietuvių katalikų misijos
kapellonas



Kristaus gimimo švenčių ir Naujų metų

proga sveikinu Aušros
Vartų parapijos parapijiečius, lietuvius.
Dievo ir tėvynės meilė teišryškina mumyse
žmogaus didybę ir teveda mus į Dievo
karalystę.

Tėv. Juvenalis Liauba, OFM
Aušros Vartų parapijos klebonas Hamiltone



Sveikinu parapijiečius, visus

Londono, Rodney, West Lorne ir apylinkių
lietuvius, linkėdamas visiems linksmų

šv. Kalėdų ir laimingų Naujų metų –

klebonas kun. Ignas Mikalauskas, OFM

Saulėlydis

Novelė

Č. SENKEVIČIUS

Apsamanojęs ir žalias akmuo tą vakarą buvo mano draugas. Aš sėdėjau prisiglaudęs prie jo ir žiūrėjau, kaip jūros horizonte pasikėlė balta bangėlė, šoktelėjo ir dingo vandeninyje, kuris liuliavo kaip žemės galybių viešpats: „Aš tave galiu užlieti, ir tu būsi mažas maisto trupinėlis mano dugne, aš esu visa jūsų numylėta planeta, be manęs išdžiūtų visos pievos ir tavo sodai stagarais subyrėtų...“

Ak, Viešpatie, į ką aš žiūriu? Kodėl Tu nesulaikai tos gsdinančios šnekos? ... Saulėlydis nudažė jūros veidą. Raudonas takas išlygino bangas. Dingo žuvėdros, nuaidėjo klyksmas, širdin smingantis graudus atsisveikinimas...

— Monika, padėk galvą ant mano peties. Šiandien aš tau papasakosiu apie jūrą ir vieną savo jaunystės draugą...

Nė nepajutau, kai ji atsisėdo šalia manęs pailgėjusio šešelio juostoje. Mačiau, kaip kiekvieną vakarą artėjame vienas prie kito. Džiaugiausi galėdamas jai papasakoti tikrų ir išgalvotų istorijų. Ji domėjosi viskuo. Atrodė, kad viskas, ką sakau, ką darau jai labai tinka. Pati nedaug kalbėdavo, vis teisindavosi, kad neturinti nieko įdomesnio pasakyti.

Vienodu ritmu užė jūra. Ne-gi yra pasaulyje malonesnis garsas už tą bangų išsiliejimą? Ir Monika sutiko, kad nėra. Gal jau vien dėl to tas jos artumas man buvo mielas.

— Mano senelis, — emiau pasakoti, — buvo neturtingas žvejis, kurio susitraukusi lūšnelė pūpojo tarp laivų ir aukštai pakeltų džiūstančių tinklų. Kadangi senelė jau buvo mirusi, tai jis gyveno vienas ir užtat šiaip taip užtek-davo vietos visiems, kai tėvas mus nuveždavo vasaros atstogų. Pirmą kartą pamačiau jūrą, būdamas aštuonerių metų. Padarė ji man tokį didelį įspūdį, kad visuomet pavydėjau seneliui, prisiglaudusiam prie jūros. O mokykloje paklaustas, kuo norėčiau būti, visada nedvejodamas atsakydavau — jūrininku. Bet, kaip matai, išėjo visai kitaip — vaikystės svajonės dingo, kaip ta krantan išsiliejusi banga. Svaionės dingo, tapau miškininku, bet jūros mylėti nenu-stojau.

Aš tau norėjau papasakoti apie vieną vasaros vakarą, kai jau buvau baigęs savuosius mokslus ir su draugu tris savaites lindėjau senelio pašiūrėje. Smigo ir tada raudona saulė horizonte, ištisė žėrintį taką vos ne iki lūšnelės durų. Rausvas vandens krutėjimas turėjo savąjį žodyną — viską girdėjau, ką jūra man sakė. Tik tas mano draugas visam tam buvo kurčias. Jis nemokėjo gėrėtis gamta, o apie jūrą ne sykį prasitaręs, kad ji esanti tik vanduo, kurio nė gerti negalima. Todėl ir sėdėti prieš saulėlydį jam nebuvė jokios prasmės. Ir tą vakarą apie kažką kitą sau vienas galvojo, paskui pasikėlė ir, nė žodžio neištaręs, nužingsniavo pajūriu tolyn, tolyn...

Ir išvaizduok, Monika, nuo tos akimirkos aš jo niekad nebemačiau. Manau, nesunku tau suprasti mano išgastį, kai jis nė paryčiumi negrįžo, kai rytojau dieną išlaksčiau visą pajūrį, kruopščiai apžiūrėjau visas pririštas valteles, ar kokio viena nenuplaukęs kur. O mano senelis tiesiog ėjo iš proto — kas galėjo atsitikti, toks jaunas, toks puikus jaunuolis. Be abejonės — jis žuvęs, pas-skendęs. Bet kaip? Kur? Jokios žymės, jokio nė menkiausio ženklelio, jokio įrodymo.

Pranešėme policijai, jo tėvams, aš — saviškiams. Suvažiavo, subėgo pulkai žmonių, apstoję senelio lūšnelę. Visi tik spėliojo, aikčiojo, traukė pečiaus, ašarojo. Visi tylūs kaip nesavi. Išvaizduok — mano brangusis draugas buvo be pėdsakų dingęs. Apverktas, apsnėktas be laidotuvių palaidotas. Po šio skaudaus įvykio ir senelis nebeilgai gyveno. Savo praktišku protu gyvenime daug klausimų išsprendęs, šiuo nelemtu atveju matėsi bejėgis, suspaustas ir kaltas — jei ne ta lūšnelė, argi būtų visa tai įvykę? ...

— Jau visai temsta, gal eina-me?

— Ne, pabūkime... pasakok toliau, tavo žodžiai sminga širdin... Ir aš mylimų žmonių dingimo šurpą esu išgyvenusi... Ak, visi esame visko pergyvenę...

— Gerai, Monika, dabar reikia persikelti per Atlantą. Tik gerai paklausyk — po dvidešimt aštuonerių metų, po visų gyvenimo vingių, kelionių ir vargų, po svetimu dangumi, prie svetimos jūros, staiga sutinku Eriką. Vakara. Išvaizduok, tą patį jaunystės ir mokslo draugą, žilstelėjusį, bet dar nepraradusį savo pirmąsias išvaizdas... O svarbiausia — be pėdsakų dingusį tada tenai prie mielosios Baltijos...

Monika atsistojo, sakyčiau, šoktelėjo.

— Kas tau? — paklausiau nu-stebęs.

— Ak, nieko, — atsakė, atsi-sėdo vėl šalia manęs, — pasakok toliau.

— Bet gal tau jau šalta? Gal laikas namo?

— Nesirūpink, pasakok...

— Taigi, likimas mudu vėl su-vedė. Atsiprašinu, apsikabi-nom. Ak, Viešpatie, susėdom vėl prieš saulėlydį. Dabar pasakojau jį. Kalbėsiu jo vardu:

— Kai jautriau imi žiūrėti į tą tolimą praeitį, kažkaip ji smėkšteli kaip netikras daiktas. O juk visa tai atsitiko. Taip tikrai buvo. Pergynau labai daug nuo tos akimirkos, kai tave vieną prie senelio lūšnelės palikau. Šiandien tik prisiminimas, nors šurpus, o tada visa tai man atrodė kaip pasaulio pabaiga.

Prisimenu tą šiltą vakarą. Klampoju per smėlį, temstant jūra šniokščia, senelio trobėlė tolsta. Aš jau už tos didžiosios smėlio kopos, kur atokiau kelios pušaitės kvepia. Pasuku į jas vingiuotu takeliu. Juk eidavome ten po jomis pagulėti, kai saulės nebenorėdavome, juk atsimeni? Ir pats nežinau, kas mane ten tą vakarą traukė. Vėliau močiutė paaiškino, kad traukusi nelaimė. Bet aš dabar manau, kad anksčiau ar vėliau būtų tai atsitikę, jei tokie buvo anų vyrų planai.

Kai tik sustojau tame pušinėlyje, staiga kaip iš žemės išdygo trys vyrai. „Erikas Venta esi!“ — paklausė vienas. „Taip“, — atsakiau nuste-bęs ir kiek nusigandęs. „Tamsta eisi su mumis“, — tas pats balsas įsakė. — „Bet, ponai, tai nesusipratimas... kas jūs?“ — bandžiau priešintis. — „Esame policijos pareigūnai, eime“, — pamelavo. Ir nebespėjau nė žodelio beįstirti. Drebečiau. Tuo tarpu jie užrišo man akis, užlipdė burną ir nusitempė į pakalnėje laukiantį automobili.

Nuo prakaito, o gal ir nuo ašarų drėko skuduras ant mano akių. Mes važiuom kažkur, iš pradžių vingiuom, paskui tiesiu keliu ir gana greitai. Šalia manęs sėdėjęs staiga man suspaudė dešinę ranką virš alkūnės. Aiktelėjau nuo aštraus dūrio...

Pabudau švarioj baltoj lovoj. Ir kambarėlis baltas, gražus: stalas, dvi kėdės, du paveikslai su žydinčiais kalnų sodais, po jais — spintelė drabužiams. Švystelėjo visas kaip sapnas. Bet greitai supratau, kad esu pabudęs. Svai-go galva, skaudėjo akys. Išsi-ritau iš lovos apsidairyti kur patekęs, pažiūrėti pro langą, kas už jo. Bet tuoj pat prisivė-rė durys, ir kambarin įėjo tas pats vyras, kuris mane suėmė. Mandagiai pasisveiki-no, paklausė kaip išmiegojęs ir pasiskė esąs Alfredas Jonaitis. Paaikškino, kad čia Karaliaučius, o namas, kuriame nakvoju — valdiškas. Ir tik dabar man dingtelėjo mintis, kad patekau į nacių rankas. Bet kodėl? Kuo galėčiau būti kaltinamas? Kas gi dar galėjo atsitikti, kad mane pagrobė? ...

Bet visas greitai paaiškėjo, kai po gerų pusryčių Alfredas mane įvedė į didelį raudonais kilimais išklotą kabinetą, kur už stalo sėdėjo aukšto rango rudmarškinis. Padavė jis man ranką, paprašė atsistoti ir paklausė, ar aš mokąs pakanka-mai vokiškai. Kitu atveju su-sikalbėti padėtų Alfredas. Ir prasidėjo nelauktas pokalbis.

(Nukelta į 9-tą psl.)



„Išstainutę Jo menkutę, Šiam Karaliui Visagaliui
Ir mes drauge skubėkim, Savo garbę atiduokim!“

Toronto Maironio mokykla



Džiugių
šv. Kalėdų

ir laimingų bei pilnų geros nuotaikos naujų metų
linki visiems lietuviams bei parapijiečiams –

Lietuvos kankinių parapijos choras

Lietuviška daina -
Širdies paguoda.

šv. Kalėdų

proga sveikiname bei
linkime visuomenei džiaugsmo ir laimingų naujų metų -

Toronto Volungė ir dirigentė Dalia Skrinkaitė-Viskontienė



Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

linkime mūsų choro rėmėjams, draugams ir visiems
lietuviams, išblaškytiems plačiame pasaulyje.

TORONTO LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS "ARAS"



sv. Kalėdų sveikiname proga savo gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdami linksmų švenčių ir laimingų naujų metų –

Juozas, Rita, Aurelija, Gintaras ir mama Karasiejai



Kristaus gimimo švenčių proga sveikiname savo artimuosius, bičiulius, visus tautiečius pavergtose Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje, linkėdami ištvermės nebaigtoje tautos kovoje už laisvę. Tebūnie naujieji 1989 metai kelrodys į pergalę.

Dr. K. J. Valiūnas, buvęs VLKO pirmininkas, ir šeima



sv. Kalėdų ir Naujų metų proga linkime laimės bei geros sveikatos mūsų giminėms ir bičiuliams –

Petras ir Birutė Daržinskai su šeima



Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų bei sėkmingų naujų metų linkime giminėms, draugams ir pažįstamiems –

Irena, Edvardas ir Ričardas Punkriai
Vilija, Edvardas, Andrėja ir Andriukas Punkriai
Kazimiera Arlauskienė, FL.
Marija ir Justinas Punkriai, FL.



Sveikinu su šv. Kalėdomis, linkime gerų ir laimingų Naujų metų mieliems giminėms, draugams bei pažįstamiems –

Evelin ir Jonas Klipčiai, Oakville, Ont.



Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų bei sėkmingų naujų metų linkime savo mieliems giminėms, draugams ir pažįstamiems –

Hilda, Romas Simanavičiai ir šeima



Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų naujų metų linkime klubo nariams, rėmėjams bei visiems lietuviams išeivijoje ir pavergtose Tėvynėje –

Toronto lietuvių sporto klubas "Vytis" valdyba




Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio meno vadovas V. Aleksandravičius su Toronto "Gintaro" vadovais: J. KARASIEJUS, R. KARASIEJIENE, V. ALEKSANDRAVIČIUS ir tėvų komiteto atstovas A. MEDELIS
Nuotr. O. Burzdžius

Saulėlydis Novelė

(Atkelta iš 8-to psl.)

Kai ką pats atsakinėjau, kai ką paaiškindavo Alfredas. Rudmarškinis rašė, žymėjosi ir pagaliau liepė man pasirašyti, kad parašu būtų patvirtinta mano atsakymų teisybė. Pasirašiau, ir tik tada jie abu man ėmė dėstyti tikrąjį reikalą: esąs numatytas labai specialioms uždavinims, reikėsią dirbti konspiracinį darbą ir ten, kur būsiąs labiausiai reikalingas. Naujosios Europos statymo darbe sąmokslų ir teroristų vienetai vaidinsią svarbų vaidmenį, vadovaujant fiureriui ir partijai. Tam darbu parinktieji esą labai privilegijuoti asmenys, kurie naudojasi ypatingomis teisėmis ir išskirtinomis gėrybėmis.

Jiems šitaip šnekanč, jaučiau, kaip ėmė virpėti rankos, kažkokie šiurpuliai gnybčiojo kūną. Norėjau šokti, trenkti vienam, trenkti kitam ir bėgti, bėgti... Bet sėdėjau suglumes, suglumes. Rijau seiles, džiūvo burna. Be abejonės, mano sumišimą pastebėjo grobikai. Alfredas atnešė konjako taurelę. Ją išlenkus, pasidarė lengviau ir tik tada išdrįsau paklausti: "Ar jūs esate tikri, kad šioje srityje būsiu naudingas?" Rudmarškinis šyptelėjo ir kategoriškai paaiškino, kad tinkamumą uždaviniams atlikti nustato vadovybė, ir mes visi esą tik tiek verti, kiek sugebame pavestus uždavinius atlikti...

Ir taip buvau prieš savo norą, bet formaliai "savanoriškai" įjungtas į specialios paskirties komandą. Buvome be uniformų, bet mokėmės labai komplikuočių kariškų dalykų kasdien vis kitose grupėse, o gyvenome kambarėliuose po vieną. Jokių laikraščių, jokių laišku, jokių radijo aparatų. Buvome atskirti nuo viso pasaulio, tartum pasmerkti mirčiai.

Pagaliau po įvairių apmokymų sienų apsaugos ir jų perėjimo metodų pastudijuoti ir kai kuriuos uždavinius praktiškai atlikti mūsų šešių vyrų grupę nuvezė prie Danijos sienos. Iš kai kurių aiškinimų spėjau, kad rengiamasi invazijai į šį kraštą. Miško pelkėse sprogdinant mažyčius, bet labai stipraus veikimo begarsius užtaisus, staiga kilo man mintis – bėgti. Laukiau geriausios progos, ir ji atsirado, kai prie mūsų grupės prisijungė dar kiti aštuoni iš kitos mokyklos atvežti vyrai. Prati-

mų metu, visiems pasidalinus pusiau, mane paskyrė ryšininku tarp tų abiejų grupių. Protarpiais būdamas visiškai vienas, pagaliau savo sumanymą įvykdžiau. Drąsa ir rizika mane išgelbėjo. Kitaip kažin kur šiandien būčiau buvęs.

Danijoj patekau pas ūkininką. Pradžia buvo sunki. Atidavė jis mane tardymams. Nė lengva buvo įrodyti savo tautybę ir tapatybę, neturint jokių dokumentų. Sėdėjau uždarytas vienuolė šešias savaites, kol į visą reikalą įsikišo konsulas. Paleido laisvėn, ir aš grįžau pas ūkininką, kuris mane po perbėgimo buvo priglaudęs.

Tiesą sakant, grįžti pakvietė to ūkininko dukterė Elvyra, daug kartų mane lankiusi kalėjime. Viskas nuo to ir prasidėjo. Vėdžiau tą mergaitę. Nebuvo ji graži, bet visa tai tada atrodė niekai. Džiaugiausi galėdamas kaip nors gyvenimą pradėti iš naujo. Dirbau jos tėvo ūkyje, vadinausi Jonu Eriksenu, pramokau daniškai ir išvengiau bet kokio susitikimo su vokiečiais okupacijos metu. Tiktariausiai ir po karo būčiau likęs ten gyventi, jei ne staigi Elvyros mirtis – begelbėdama ežere skęstantį kaimyno berniuką pati nuskendo, nors buvo labai gera plaukikė... Čia Eriko balsas prikimo, ir jis nutilo...

Saulėlydis pakabino visą eilę geltonai dažytų debesų, kurie maišėsi su skubančia tamsa.

— Ar tau nesalta? — vėl paklausiau savo mielą klausytoją, susirietusią į kamuolį ir kaktą atsiremusių į delnus.

— Vėsu, tuojau eisime, — dar pridėjau.

Ji nieko nesakė. Pašoko ir pradėjo žingsniuoti. Skubėjau ir aš.

— Taip, šiandien užteks, — vėl kalbėjau, — o rytoj tave supažindinsiu su Eriku. Gerai?

Ji tylėjo. Su jūra susijungęs dangus blykščiojo baltom bangėlėmis. Mes išnykome tamsoje. Rytą pakilęs vėjas užpustė mūsų pėdsakus.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai ir išraiškingas bei žurnalus

A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Kanklės skambėkit,
širdys virpėkit,
Taiką žemei skelbia,
Kalėdų varpai!

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga sveikina visus pasaulio lietuvius su šventomis Kalėdomis ir linki sėkmingų Naujųjų metų –

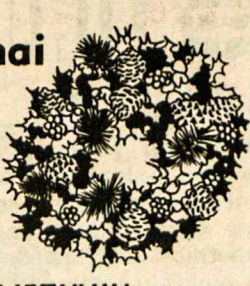
PLJS valdyba



Nuoširdūs sveikinimai bei linkėjimai nariams, bičiuliams ir pažįstamiems

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga –

PASAULIO LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS VALDYBA



Sveikiname mielus gimines, bičiulius ir pažįstamus su

šv. Kalėdomis ir

NAUJAIS METAIS-

Juozas ir Danutė Daniai
Ottawa, Ont.



SVEIKINU visus savo gimines, draugus bei pažįstamus, su

šv. Kalėdomis ir naujais 1989 metais.

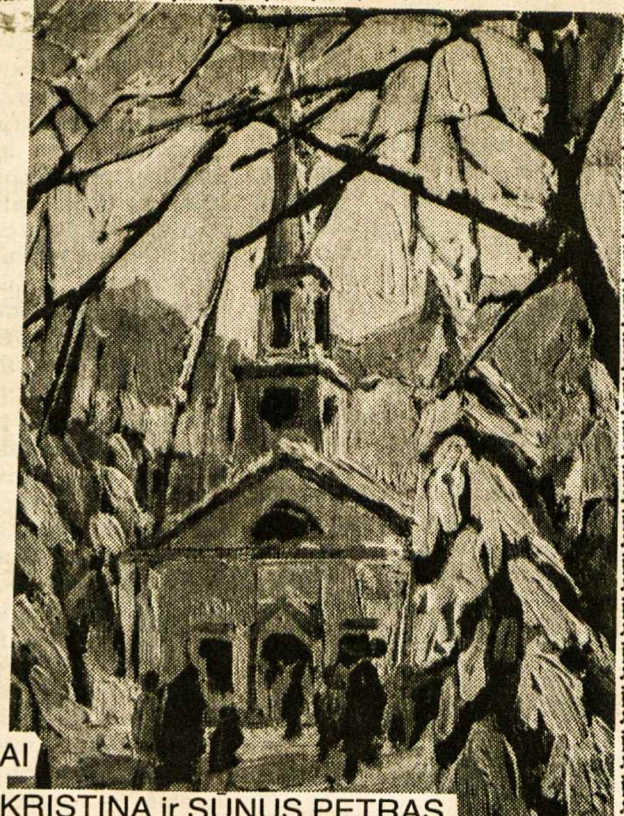
Linkiu naujos vilties, ištvermės ir geriausios sėkmės visuose užmojuose bei darbuose.

Juzė Valaitienė
Mount Brydges, Ont.



Linksmų šv. Kalėdų ir sėkmingų Naujų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems –

HENRIKAS, DALIA STEPONAIČIAI
DUKRA KRISTINA ir SUNUS PETRAS

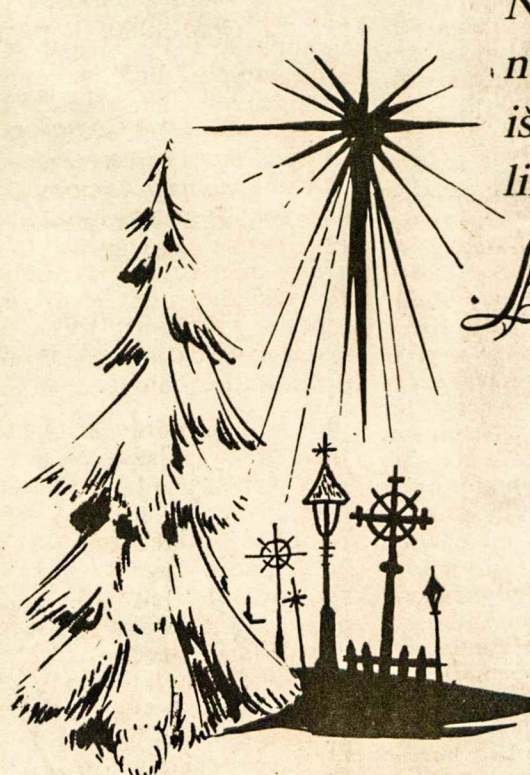


TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Nuoširdžiai sveikina savo narius ir visus lietuvius išsiblaškiusius po platuji pasaulį linkėdami

Linksmų šv. Kalėdų ir sėkmingų Naujų Metų

Toronto Lietuvių namų valdyba



LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Trisdešimt penktąjį savo varą 1988 m. lapkričio 19 d. ma-žojoje Jaunimo centro salėje su- rengė Čikagos aukštesnioji li- tuanistikos mokykla. Susirinku- sius mokinių tėvus ir mokyklos rėmėjus pasveikino direktorius Juozas Masilionis. Vakaras pra- dėtas mokinių atlikta programa. Įdomi buvo Maironio eilėraščių ir jų tekstu sukurtų dainų py- nė, pajavirinta tautiniais šo- kiais. Jos žodinė dalį paruošė Danutė Eidukienė ir Rūta Jauto- kienė, dainas — Faustas Stro- lia, tautinius šokius — Nijolė Pupienė. Vakaro dalyvių laukė vakarienė, šokiai ir loterija. Gautas pelnas buvo skirtas mo- kyklos reikálams. Jį padidino ir vakaro dalyvių aukos. Vakaru rūpinosi visas mokinių tėvų ko- mitetas.

BALFO direktorių suvažiavi- mas 1988 m. lapkričio 5 d. įvyko Detroite, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos patalpose, globojamas BALFO vietinio skyriaus ir di- rektorės Rožės Ražauskienės. Suvažiavimas įsijungė 20 di- rektorių ir 12 įgaliotinių. Juos pa- sveikino Detroito skyriaus pirm. Alfonsas Juška, BALFO centro valdybos pirm. Marija Rudienė. Tylos minute pagerbti mirusieji, perskaitytos jų pavardės. BAL- FO atliekamą šalpos darbą at- skleidė centro valdybos narių pranešimai. Pirm. M. Rudienė papasakojo apie sėkmingai pasi- baigusį V. Skuodžio išlaisvini- mą ir atvykimą į JAV. Jo pragy- venimui yra parūpinta finansi- nė valdžios parama, dukrai — stipendija studijuoti kolegijo- je. BALFO pastangų dėka pašal- pa gauta ir dr. K. Eriuginiui. BAL- Fas pasirūpino, kad į JAV būtų įsileistas dr. Algis Statkevičius. Punksko lietuviams siunčiami drabužiai, vaistai ir kartais net maisto gaminiai. BALFO kar- totekon yra įtraukta apie 200 remiamų punkskiečių. Vasario 16 gimnazijai BALFas per pasta- ruosius devynis mėnesius per- siuntė \$25.416. Kardinolui V. Sladkevičiui paskirta \$3.000 au- ka Lietuvos tikinčiųjų reika- lams.

Putname baigiamas įrengti kambarys BALFO archyvu. Šiam tikslui paskirta \$5.000. Ruošiamasi pradėti ALKON nu- vežtų dokumentų tvarkymą. Centro valdybos būstinėje Či- kagoje yra dar nesutvarkytų bylų, atsivežtų iš Niujorko, kai buvo persikeliama Čikagon. Direktoriai pritarė pirm. M. Rudienės nuomonei, kad centro valdybos būstinei reikia dides- nių patalpų. Išd. Kosto Čepai- čio pranešimas buvo optimistiš- kas. Mat per pastaruosius de- vynis mėnesius BALFas susilau- kė \$88.000 aukų. Jos nemažėja, išsilaiko ligšioliniame lygje. Iš BALFO direktoriato pasitrau- kusią Aldoną Baukienę pakeitė kun. Juozas Juozapaitis, patvir- tintas vicepirmininko parei- goms. Parapijos svetainėje su- rengtame pokilyje meninę pro- gramą atliko Detroito klubuo- se amerikiečiams dainuojanti sol. Asta Jurgutytė ir jai akom- panavęs medicinos studentas Manvydas Šepetys. Yvravo lietu- vių liaudies ir kompozitorių dainos. Lapkričio 6, sekmadienį, suvažiavimo dalyviai įsijun- gė į lietuviškas Mišias, kurias atnaušo Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babo- nas. Giedojimo muz. Stasio Slizio vadovaujamas choras.

Lietuviai jėzuitai savo įsikū- rimo Čikagoje keturiadesimt- metį paminėjo 1988 m. spalio 29 d. akademija ir vaizėmis Jauni- mo centre. Minėjimą įvadiniu žodžiu pradėjo provincijolas kun. A. Saulaitis, SJ. Sukaktu- vinę maldą skaitė I. Kairytė ir A. Paužuolis. Lietuvių jėzuitų veiklą Čikagoje apibūdino ka- daisė lituanistikos mokyklas Jaunimo centre lankęs Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Klei- za. Žodį tarė dabartinis Dievo Motinos parapijos klebonas Klivlande kun. G. Kijauskas, SJ, buvęs lietuvių jėzuitų provin- cijolas ir Jaunimo centro direk- torius. Į sveikintojų eiles įsijun- gė kiti V. Vokietijos grįžęs vysk. P. Baltakis, OFM, iš Romos atvykęs jėzuitų ordino patarėjas Vidurio Europai kun. H. Zwiefelhaferis, SJ, Čikagos amerikiečių jėzuitų provincijo- las kun. R. Wildas, SJ, lietuvių pranciškonų provincijolas kun. P. Barius, OFM. Scenoje buvo pagerbti sukaktuvininkai — li- tuviai jėzuitai, susilaukę vie- nuolinio darbo 40, 50 ir 60 metų sukakčių. Jiems prisegtos baltos gelės. Jomis taipgi pagerbti ir garbės svečiai. Fotomenininkas Algimantas Kezys rodė doku-

mentinį filmą, atskleidžiantį lietuvių jėzuitų istoriją. Filman buvo įjungtas jėzuitų akademi- jos įsteigimas Vilniuje, Kauno jėzuitų gimnazija, Jaunimo cen- tro statyba Čikagoje, jo plati veik- la. Lietuvių jėzuitų veiklą at- spindėjo ir salėje surengta nuo- traukų, jų leidinių ir žurnalų komplektų parodėlė. Tada mi- nėjimo dalyviai buvo pakviesti vaizėmis Jaunimo centro kavi- nėje.

Argentina

Pavasario šventę Buenos Ai- res lietuviams 1988 m. rugsėjo 24 d. savo rūmuose surengė Su- sivienijimas lietuvių Argenti- noje. Pavasario karalienė iš- rinkta Laima Levanavičiūtė, pirmąja princese — Veronika Bačanskytė, antrąja — Gisela Brazaitytė. Šokta ir linksmin- tasi beveik iki aušros.

Pensininkų dieną Mindaugo draugija Berisse šventė 1988 m. spalio 9. Šventė pradėta Mišio- mis, kurias Dievo Motinos šven- tovejė koncelebravo kun. Anta- nas Lubickas, MIC, ir marijonų provincijolas kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. Giedojimo Mindaugo draugijos choras, pasipuošęs tautiniais drabužiais. Po pamal- dų visi jų dalyviai susirinko pie- tums Mindaugo draugijos patal- pose. „Mindaugiečių polką“, „Jievaro tiltą“, „Ušaukiną“ ir „Malūną“ pašoko Jurgio Per- sico-Bukauskio vadovaujamas Mindaugo draugijos ansamblis. Kalbėjo iš Čikagos į Berisą at- vykęs marijonų provincijolas dr. V. Rimšelis, MIC, ir Mindaugo draugijos pirm. Valentina Bukauskaitė-Persico.

Australija

Melburno lietuvių klubo rei- kalai aptarti metiniame narių posėdyje spalio 8 d. Pirm. dr. J. Kunca tylos minute paprašė pa- gerbti šešiolika mirusių narių ir supažindino su tryliku nauju. Metinės veiklos apžvalgoje jis aptarė atliktus pastato atnauji- nimo darbus. Visiškai pasikeitė teatro salė, susilaukusi naujų durų, praplėstos scenos, naujai apvilktų kėdžių, šviestuvų, nau- jų kilimų. Didelę dalį atnaujini- mo išlaidų padengė pomirtinis a.a. Prano Šalkausko palikimas. Klubo pirm. dr. J. Kunca nusi- skundė, kad vis dar nepavyko su- rasti nuolatinio prižiūrėtojo, kuris yra būtinas pastato švaros kontrolei. Savo kadenciją yra užbaigę trys Melburno lietuvių klubo valdybos nariai: vicepirm. Paulius Jokūbaitis, išd. Marty- nas Didžys ir namų vedėja Moni- ka Žiogienė. Išrinkti naujiems nariams trūksta kandidatų. Tad rinkimai atidėti vėlesniam Mel- burno lietuvių klubo narių susi- rinkimui.

III-jų pasaulio lietuvių sporto žaidynių Adelaidėje komiteto pirm. J. Jonavičius „Mūsų pasto- gėje“ praneša, kad į žaidynes at- vyks keturiolika sportininkų iš Lietuvos. Atvykstančiųjų grupė- je bus Lietuvos jaunių iki 21 me- tų amžiaus krepšinio rinktinė, sudaryta iš jaunųjų Kauno „Žal- giro“ ir Vilniaus „Statybos“ krepšinininkų. Kitose sporto šako- se dalyvaus Vilniaus „Žalgirio“ atstovai: plaukime — Aida Tu- čiūtė ir Raimondas Mažuolis, tenise — Jūratė Mackevičiūtė, stalo tenise — Aušra Laimaitė. Krepšinininkų rinktinę sudaro: Erikas Bublys, Vilmantas Jan- kūnas, Dalius Darulis, Artūras Jakubauskas, Artūras Karnišo- vas, Gintaras Bačianskas, Linas Kvedaravičius, Gvidonas Marke- vičius ir treneris Raimondas Sargūnas. Atvykstančiųjų gru- pė vadovaus Lietuvos kūno kul- tūros ir sporto komiteto pirmi- ninko pavaduotojas Artūras Po- vilūnas.

Vokietija

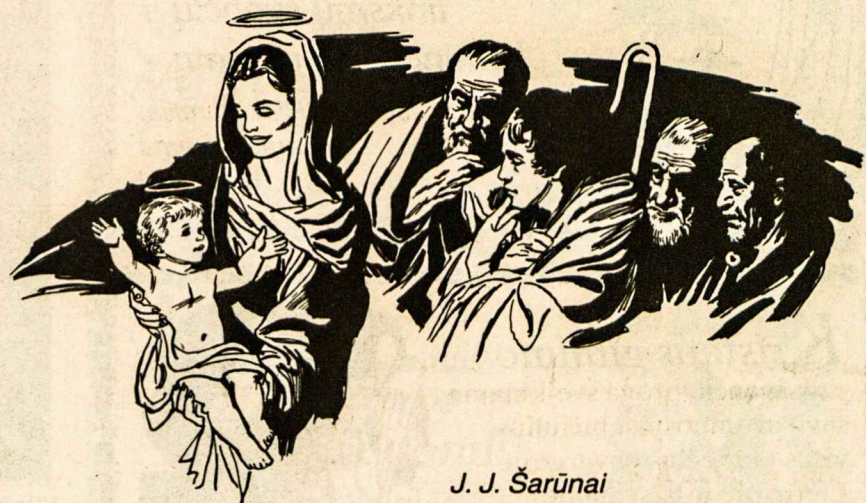
Vasario 16 gimnazija 1988/89 mokslo metus pradėjo su rekordi- nu mokinių skaičiumi. Gim- nazijon įsijungė 94 mokiniai iš vienuolikos šalių: iš V. Vokie- tijos — 48, iš JAV — 20, iš Kana- dos — 8, iš Argentinos — 4, iš Brazilijos — 3, iš Urugvajaus — 3, iš Prancūzijos, Australijos ir Malio — po du, iš Britanijos ir Dominikonų respublikos — po vieną. Didelę 94 mokinių grupę sudaro 51 berniukas ir 43 mer- gaitės. Vasario 16 gimnazijon įsijungė ir keturi nauji moky- tojai: tikiškos — kapelionas kun. Edis Putrimas, anglų kalbos — Danutė Norvilaitė, matematikos — Marija Žiobrienė ir berniukų bendrabučio vedėjas Laurynas Vismanas. Gimnazija susilaukė ir savo vargonininko, kuriuo tapo iš JAV atvykęs moksleivis Darius Udrys, vargonais paly- dintis šventadienių pamaldose mokinių giedamas lietuviškas giesmes.

SVEIKINAME

mielus tautiečius, savo artimuosius, gimines, draugus, pažįstamus, jų šeimas pavergtoje Lietuvoje bei laisvajame pasaulyje

Kristaus gimimo ir Naujų metų

švenčių proga, linkėdami visiems betliejinės šviesos, skaidraus džiaugsmo, gausios Dievo palaimos ir geriausios sėkmės naujaisiais metais



L. A. Andriuliai
Aniceta Aperavičienė
Jonas Araminas, Montreal, Que.
Albina ir Pranas Augaičiai
Birutė Antanaitienė,
Hamilton, Ont.
Marija ir Jurgis Astrauskai
Isabelė Ambrasienė,
Montreal, Que.
Veronika Aleknevičienė
Klara ir Mečys Andruškevičiai
Balys ir Ada Arūnai
Birutė ir Jonas Aukštaičiai
Vytautas, Jadvyga ir
Arturas Augėnai
Antanas Aulinskas,
Oakville, Ont.

Monika ir Antanas Bumbuliai
Antanas Basalykas
Julius, Pranė Barakauskai,
Stayner, Ont.
Elena ir Pranas Bersėnai,
Welland, Ont.
M. S. Bončkaitis, Collingwood, Ont.
Simas Barčaitis
Danutė ir Alfredas Bražiai
A. O. Biveiniai, Cambridge, Ont.
E. Bersėnienė ir šeima,
Hamilton, Ont.
Irena, Jeronimas Birštonai
ir mamytė, Stayner, Ont.
Stasė ir Mečys Bušinskai
Marija Borusienė ir vaikai
Hamilton, Ont.
Genovaitė Bijūnienė
ir šeima
Vytautas, Sofija, Vida,
Jonas Balsevičiai,
Ottawa, Ont.
Regina ir Stasys Beržiniai,
Vienna, Ont.
Bronius Bagdonas,
Oakville, Ont.

Birutė ir Kazimieras
Čepaičiai
Vera ir Benas Cvirkos,
Simcoe, Ont.
Jurgis ir Irena Cipariai,
Rodney, Ont.
Petras Čechys

Zita ir Jonas Didžbaliai
Ona Dementavičienė
Stasys Dabkus
Ona ir Petras Derliūnai
Povilas ir Valentina Dalindos
Jonas, Elena Dalmontai,
Montreal, Que..
Kunigunda ir Jonas Dervaičiai,
St. Catharines, Ont.
Aldona ir Petras Dranginiai
Elena Draudvilienė
Viktorija Daugėlavičienė
Ona, Jonas Dirmantai
ir dukros
Vaclovas Dubinskis
Stefanija Domeikienė,
Hamilton, Ont.
Marija ir Antanas Danieliai
Adelė, Audra ir Vainius
Dobiai
Vladas Eižinas
Marija ir Antanas Elijošiai

Simas ir Marija Gudaičiai
Marija Gečienė
Elena ir Juozas Girėnai
Marija ir Jonas Gimžauskai,
Hamilton, Ont.
Kazys ir Elena Gudinskai,
Hamilton, Ont.
Anelė ir Kazys Gudžiūnai,
Ottawa, Ont.
Zigmas ir Ona Girdauskai
Halina ir Vladas Gumauskai,
Inglewood, Ont.
Kostas ir Eugenija Gapučiai,
Bothwell, Ont.
Irena ir Povilas Girmiai,
Hamilton, Ont.
Aldona ir Jonas Gudavičiai
Julė ir Vladas Gera
Andrius ir Kristina Gapučiai,
Hudson, P.Q.
Ramutė ir Adomas Grigoniai
Valerija Gustainienė,
St. Catharines, Ont.
Vilma ir Kazys Gapučiai
Edvinas Heikis, Stayner, Ont.

Vincas ir Irena Ignaičiai
V. V. Ivanauskai
Jūratė ir Morkus Ignatavičiai
Jadvyga ir Jonas Ignatavičiai
Elena ir Petras Juodvalkiai,
Oshawa, Ont.
Monika Jasionytė
Ona Jakimavičienė
Viktorija Jasiūnienė
J. Juodikaitienė
Ona Juodišienė
M. ir A. Jonellai, Montreal, P.Q.
Elena ir Vytautas Jakubačiai,
West Lorne, Ont.
Aldona Jankaitienė
Elena Jaškuviene
Liuda ir Petras Jurėnai
Stasys, Marija ir Dana
Jokubaičiai

Bronius, Elena ir sūnus
Alvinas Kišonai
Olga ir Mykolas Krivickai,
Oakville, Ont.
Aldona ir Jonas Kutkos
Welland, Ont.
Genė ir Eugenijus Kuchalskiai
Regina Klemkienė
E. ir S. Kuzmickai
V. Kalendrienė
Pajauta ir Algis Kaziliai,
Colgan, Ont.
Ona ir Jonas Kirvaičiai
O. ir O. Krygeriai, Oakville, Ont.
Mėta ir Edvardas Kazakevičiai
Stasė ir Aleksandras Kalūzos
Džeja Klibingaitienė
Elena Kairienė, Hamilton, Ont.
Antanas ir Audronė
Kazanavičiai
Matilda ir Augustinas Kuolai
Oakville, Ont.
Filomena Kupčiūnienė
Eugenija ir Leonas Klevai,
Hamilton, Ont.
Vladas Kezys, Ancaster, Ont.
V. ir E. Krikščiūnai,
Wasaga Beach, Ont.
Isabelė Kandrotienė
Viktoras ir Aldona Kryžanauskai,
Collingwood, Ont.

Onutė ir Jonas Karaliūnai,
St. Catharines, Ont.
Genovaitė Kudzmienė,
Hamilton, Ont.
Ona-Vincenta Kudzmienė,
Hamilton, Ont.
Alina ir Jonas Kšivickai,
Dundas, Ont.
Elzbieta Kazickienė,
Hamilton, Ont.
Veronika Kubilienė
Birutė ir Jonas Lukšiai,
Tillsonburg, Ont.
Julija Liutkienė
Elena ir Povilas Lukavičiai,
Hamilton, Ont.
Ieva Luomanienė

Ona ir Vladas Mikšiai
Sofija Martinaitienė
Vitalius Matulaitis
Stefa Meškauskienė
Liudvika ir Vaclovas Morkūnai
Z. L. Mockai, Rodney, Ont.
Vytautas Montvilas
Alfonsas Marcis,
dukros Milda ir Della
Edita Miliauskienė
Vida, Feliksas Mockai ir šeima
Jonas Mažeika

Viktoras, Rita Navickai
ir šeima Tillsonburg, Ont.
Morta Norkienė
Irena ir Jonas Nacevičiai
V. ir O. Naruševičiai,
West Lorne, Ont.
M. ir J. Naruševičiai,
London, Ont.
Stasė ir Jonas Naruševičiai,
Montreal, Que.
H. ir Kęst. Norkai, Hamilton, Ont.
Antanas Norkus

Pakštų šeima
Anelė, Jonas Puteriai
Stasė ir Mikas Petruliai
Valius ir Ada Poškaičiai
Stasys ir Jonė Paketurai,
West Lorne, Ont.

Pranas ir Marija Pranaičiai
Jeronimas, Ramutė, Aušra ir
Ramunė Pleiniai,
Hamilton, Ont.
Irena ir Viktoras Priščeponkos,
Ottawa, Ont.
Anelė, Kazys Pajaujai ir šeima
Joana ir Vladas Plečkaičiai
Uršulė Paliulytė
Juozas Prišas
Nina Preibienė
Janina Pacevičienė
Bernadeta ir Kazys Pečiuliai
Sonia ir Vincas Paulioniai

Marija Raškauskienė
Alvina ir Vladas Ramanauskai
Jonas ir Konstancija Rugiai
O. L. Rimkai ir šeima
Danguolė Radzevičienė
Aldona ir Jonas Ranoniai
Sofija ir Stasys Rakščiai,
Fruitland, Ont.
Monika ir Juozas Rimkai,
Vittoria, Ont.
Eleonora ir Leonas Rudaičiai
Loreta, Antanas ir Vincas
Rutkauskai, Keswick, Ont.
Joana ir Juozas Rovai
Juozas ir Marytė Ryblai, sūnūs
— Jonas ir Petras,
Hamilton, Ont.
Antanas Rakauskas
Sigutė Rudienė
Jonas Riauba

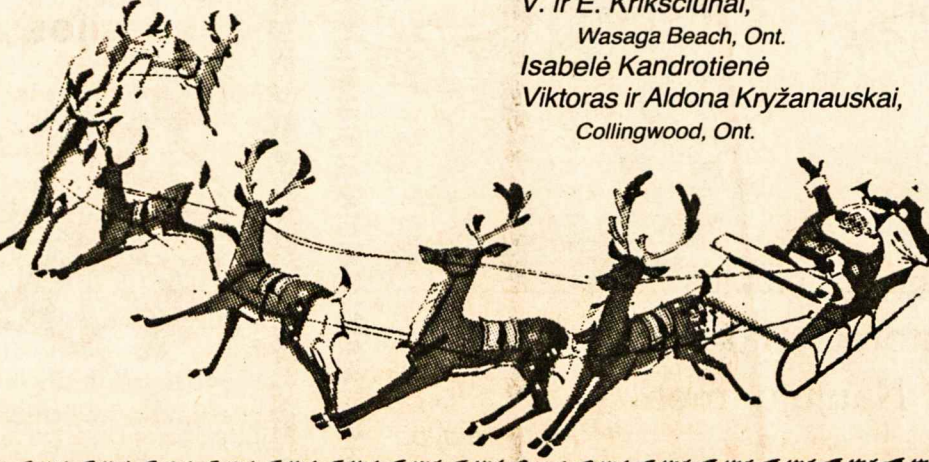
J. J. Šarūnai
Grazina, Petras, Antanas
Stauskai
Liucija Skripkutė,
Hamilton, Ont.
Viktoras, Onutė ir
Danutė Skukauskai
D. ir Br. Staškevičiai,
Montreal, Que.
Juozas ir Paulė Sičiūnai
Sofija, Juozas Skučai
Nepean, Ont.
Bronė ir Jonas Stankačiai
Vincas Sinkevičius
Grazina ir Antanas Stankai
Alfredas ir Liuda Stulginskai
A. T. Sekoniai, St. Petersburg, Fl.
Erika ir Vincas Sakavičiai,
Hamilton, Ont.
Ona Savickienė, Hamilton, Ont.
Mindaugas ir Marija Selmiai
Šiulių šeima, Hamilton, Ont.
Jonas Šeperys
Zuzana, Juozas ir Ramunė
Stravinskai
Dr. A. Saunoris ir šeima,
Ancaster, Ont.
Genė ir Antanas Sprainaičiai
Augustinas Senkus
Liuda Šileikienė
Vladas ir Eugenija Stabingiai,
Hamilton, Ont.
Eleonora ir Antanas Šiškai
V. ir F. Skrinskai
Jadzė ir Jonas Stanaičiai,
Hamilton, Ont.
Joana ir Juozas Sakalauskai,
Hamilton, Ont.
O. ir J. Staškevičiai,
Port Colborne, Ont.
Giedrė ir Jonas Stepulaičiai,
Barrie, Ont.
Vanda ir Emilis Smilgiai,
Vancouver, B.C.
Olga ir Jonas Statkevičiai,
Rodney, Ont.
Albina Štuopienė

Balys Trukanavičius
G. B. Trinkų šeima
Birutė ir Bronius Tamošiūnai
Mykolas Urpšys, Welland, Ont.

Marija ir Juozas Vaseriai
Vacys ir Marytė Vaitkai,
Wasaga Beach, Ont.
Emilija Vindašienė, Delhi, Ont.
Jadzė ir Adolfas Vanagai
Stasys ir Regina Valickiai
Joana Valiukienė
Uršulė Paliulytė
Teodora Varneckienė
Juozas Vaskela
Adelė Vapsvienė, Montreal, Que.
Aldona, Vladas Vaitoniai
Dr. Aleksas ir Aldona Valadkos
Stepas, Irena Varankos
Jadvyga ir Adolfas Vanagai
Petronele ir Jonas Vėgeliai,
Oakville, Ont.

B. V. Vytai, Tillsonburg, Ont.
Adelė ir Aloyzas Viskontai

Marija ir Juozas Zazeckai,
Cambridge, Ont.
Juozas Žadeikis
Anelė ir Tomas Žiliai
K. B. Žutautai
Delfina Zulonienė,
Mississauga, Ont.
Bronė Žiobienė
Jonas-Bronius Žėkas
Margarita ir Justinas Zubrickai
Juzė ir Kęstutis Žuliai
Irena ir Anicetas Zalagėnai
P. Žibūnas
Stasė, Laimutis ir Vida
Žutautai
Aldona Zarembaitė
Vladas Žemaitis, Pefferlaw, Ont.
Domas ir Juzė Žiogai, Delhi, Ont.



A+ A

VIKTORĄ UŽUPĮ

prieš 25-rius metus – 1963 m. gruodžio 28 d.
– pakirto negailestingoji mirtis.

Prisimindami brangųjį Velionį, šv. Mišių aukose melsimės už jį, kad gailestingasis Dievas teiktų jam amžiną ramybę.

Prašome draugus ir bičiulius prisiminti Velionį savo maldose.

Aldona Užupienė ir Vacys Lukai

A+ A

VINCUI AGURKIUI

mirus Vidugiriuose
(prie Punsko),

jo dukrai DANUTEI MAČIENEI, jos šeimai ir kitiems giminėms reiškiamė nuoširdžią užuojautą –

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

A+ A

ANTANUI ŠILGALIUI

mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukras — RITĄ ir RAMONĄ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Marija Borusienė ir vaikai –
Roma, Algis ir Danutė

A+ A

dr. STASIUI ŽMUIDZINUI

mirus,

jo brolių Lietuvos generalinį konsulą dr. JONĄ ŽMUIDZINĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

A. Valienė
A. S. Grigaliūnai

Pranešame

draugams ir pažįstamiems, kad mūsų brangi mamytė

A+ A
ALBINA DŪDIENĖ

mirė 1988 metų gruodžio 9 dieną Toronte. Palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuliūdime liko –

duktė Adelė Cowen,
sūnūs – Antanas Samson ir
Algis Dūda su šeimomis

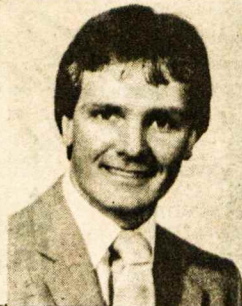


RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.



1700 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 4C3

769-1616

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždegiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068



RE/MAX
homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.
sales representative

BLOOR WEST VILLAGE ramybės gatvėje parduodamas 4 miegamųjų labai gerame stovėjimo vietoje namas. Du židiniai, žuolės sijų lubos ir žuolės apdaila. Privatus įvažiavimas, garažas, gražus kiemas.

1280 Dundas Street West
Toronto, Ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETIKSLUMAI

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos Šteto skryčiaus valdyba ir nariai esame giliai sujaudinti pranešimo iš Lenkijos "Atlanto lakūnų metinės", išspausdinto "TŽ" 1988 m. 35 nr., dėl ten pateiktų klaidingų žinių.

Išspausdinta: "Iškilmen atskrido iš Kauno penkiaais lėktuvais 'Vilga' 19 asmenų — lenkų". Visi 19 asmenų buvo lietuviai. — Išspausdinta: "Iškilmen metu aplink paminklą skriejo Dariaus-Girėno 'Lituanikos' kopija, kurią valdė jos konstruktorius Vl. Kengsaila". "Lituanikos" kopija — lėktuvas nebuvo atskridęs, o skraidė Šteto aeroklubo lakūnas lenkas, kuris numetė puokštę gėlių prie paminklo ir tuo metu prasidėjo iškilmės. — Išspausdinta: "Netoli paminklo (500 metrų) yra pastatyta dar neužbaigta trobelė (6 metrų x 2), kur bus įsteigtas Dariaus-Girėno muziejelis. Trobelė buvo nupirktas B. Kvietauskaitės lėšomis". Toji trobelė yra pastatyta privataus asmens ir nesiderina su Lietuvos didvyrių paminklo aplinka. Ji atsirado be LVKD Šteto skryčiaus valdybos pritarimo, nors šio skryčiaus nariai rūpinasi paminklu ir jo aplinka — kasmet valo kartu su girininkijos darbuotojais. Kadangi visi perspėjimai minėtam asmeniui nedavė jokių rezultatų, Šteto skryčiaus valdyba buvo priversta šį reikalą aptarti su LVKD centro valdyba Seinuose. Po to Šteto skryčiaus valdyba buvo pakviesta pas Mislubo miesto ir valsčiaus viršininką pasitarti.

Vietinė valdžia pažadėjo atvežti geros, derlingos žemės ir apšviesti paminklo aplinką, kad atrodytų kaip vienas žalias kilimėlis. Skryčiaus valdybai lieka konservacija ir paminklo bei kryžastulpio aplinkos valymas.

Po pasitarimo nuvykome prie paminklo visa komisija: Mislubo miesto ir valsčiaus viršininkas J. Viniarčikas, Mislubo miesto ir valsčiaus architektūros viršininkė inž. I. Valas, LVKD Šteto sk. pirm. J. Žaliapienis ir sk. sekr. A. Marcinkevičius. Tarp kitko nutarta, kad ten esanti būdelė pastatyta nelegaliai, neestetškai, nesiderina su garbingo paminklo aplinka ir daro negarbę čia gyvenantiems lietuviams. Šteto sk. valdyba drauge su LVKD centro valdyba stengiasi pastatyti didesnę (10 x 6 metrų) lietuviško stiliaus trobelę, kurioje bus įrengtas Dariaus-Girėno muziejelis, o pastogėje bus įrengti maži kambarėliai, kur, reikalui esant, bus galima pernaktoti.

Dariaus-Girėno paminklo priežiūra rūpinasi ne Sanvaitis su Kvietkauskaitė (lenke) ir lenkais skautais, kurie jam padeda, bet LVKD Šteto skryčiaus valdyba. Nuolatine tvarka palaiko šį valdybą ir girininkijos sandoma moteris, gaunanti 9000 zlotų per mėnesį.

Raštą pasirašė LVKD Šteto sk. pirm. J. Žaliapienis ir sekr. A. Marcinkevičius.

Red. pastaba. Čia spausdiname sutrumpintą LVKD Šteto sk. valdybos raštą. Pradžioje šio rašto paeituotas iš "TŽ" pilnas sakiny yra toks: "Iškilmen atskrido iš Kauno penkiaais lėktuvais 'Vilga' 19 asmenų — lenkų ir aviacijos

sporto veikėjų". Patikrinus rankraštį paaiškėjo, kad vietoje žodžių "lenkų" parašyta "lakūnų". Klaida padaryta spaustuvėje, ir korektorių nebuvo pastebėta. Atsiųstame 19 asmenų sąraše yra, atrodo, viena nelietuviška pavardė, būtent B. Vasina — žurnalas "Krievja rodini" korespondentė.

Iš minėto rašto aiškėja, kad pinigai Dariaus-Girėno paminklo priežiūrai siųstini LVKD Šteto sk. valdybai, o ne privatiems asmenims.

Iš kitų šaltinių turimomis žiniomis, J. Sanvaitis su savo talpinkais yra daug prisidėjęs prie Dariaus-Girėno paminklo priežiūros Pšcelnikė, bet, matyti, atsidarado nesutarimų tarp jo ir valdybos. Toje Lenkijos sirtyje nedaug tėra lietuvių, bet nesutarimų netrūksta. Tai apgailestina reikišny, kurį reikia šalinti, nes kenkia visų lietuvių garbei.

VILNIAUS KATEDRA

Sveikinu "TŽ" Vilniaus katedros atgavimo iš pavergėjo progą. "TŽ" buvo bene vienintelis išėvijos laikraštis, metų metais primenantis gėdą, kad katedra paversta paveikslų galerija. Ir tai tada, kai visi protestai atrodė beprasmyiai. V.A.J.

TORONTONT

KLB krašto ir Toronto apylinkės valdybų iniciatyva gruodžio 18 d. Toronto Lietuvių namuose įvyko teisininko JURGIO JURGELIO, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio stalinizmo aukoms tirti komisijos nario, pranešimas. Su kalbėtoju gausius dalyvius supažindino KLB krašto valdybos pirm. V. Bireta.

Svečias iš Lietuvos pradžioje savo pranešimo pastebėjo, kad dabar tėvynėje brėkšta rytas, ir pirmieji saulės spinduliai teikia tautai naujų vilčių. Lietuva yra visų lietuvių namai, nežūrint kur jie begyventų. Kalbėjo apie Igarkos lietuvių tremtinius ir jų kapines. Apie tai jis plačiai rašė ir straipsnyje "Lietuviški kryžiai Igarkos kapinėse" "TŽ" 50 nr.

Lietuviai yra pasiryžę išsaugoti tautos dvasią ir kūną. Dvasia — jos kūryba, papročiai, kalba, istorija. Kūnas — jos žmonės ir gamta. Pastaroji ypač yra dideliame taršos pavojuje.

Stalinizmo aukoms tirti komisijos tikslas — surinkti žinias apie nukentėjusius. Tam yra paruošta anketa su atitinkamais klausimais. Ją šimtai pildė Lietuvoje. Taip pat galima ją užpildyti ir išeivijoje. Valdžia žada atsilyginti stalinizmo aukoms. Joms prisiminti bus statomas paminklas. Sudaryta komisija, kuri paruos paminklo projektą ir nurodys vietovę. Pradėta rūpintis Sibiro tremtiniais, kurie ten tebegyvena.

Svečias pranešime pažymėjo tikėjimo reikšmę tautos išsi-

laikyme. Tikėjimas — dvasinė jėga, kuri padėjo žmonėms išsilaikyti sunkiausiose sąlygose. Religija ir tautiškas žygiuoja kartu.

Dabar jaunesnioji karta jau neturi baimės. Ji reikią savo mintis atvirai. Tačiau vyresnieji žmonės dar prisibijo ir laikosi rezervuoti.

Jurgis Jurgelis pranešimą baigė Bernardo Brazdžionio eilėraščiu "Aš šaukiu tautą". Svečiui nuoširdžiai padėkojo R. Strimaitis, KLB Toronto apylinkės valdybos pirminkas.

Algis Juzukonis pranešė, kad gauta žinia iš Lietuvos jog gruodžio 11 d. įvyko Lietuvos sporto darbuotojų susirinkimas, kuriame buvo nuspręsta steigti Lietuvos olimpiados žaidynių komitetą, kad kitose žaidynėse Lietuva galėtų dalyvauti atskirai nuo Sovietų Sąjungos. Iš Maskvos pasigirdo balsai, skelbiantys, kad lietuvių toks elgesys esąs antisovietiškas.

Gruodžio 10-24 d.d. Lietuvoje skelbiamas pieno pirkimo boikotas. Kaunė pieno pardavimas jau sumažėjęs 30%. J.

PADEKA

Mieli ir brangūs rėmėjai ir visi mūsų metinės dalyviai.

Visi esame gyvos šakelės Didžiojo Vynmedžio Kristaus — Jo šeimos nariai. Gili padėka klebonui Tėvui Augustinui, kad leido naudotis puikia pastoge ir parodų sale, darželio vaikūčiams ir jų tėveliams už dalyvavimą. N. Benotienei už vaikūčių programos paruošimą — jie laktįngalų balseiais mus džiugino; "Sutartinės" narėms: Dainai ir Zitai Gurklytėms, Danai Pargauskaitėi ir jų vadovei N. Benotienei už giesmes ir dainas. Tai buvo svarbioji renginio dalis.

Nuoširdi padėka mūsų mieloms rėmėjoms, pirminkei R. Grigonienei ir visai valdybai. Jūs esate mūsų "rankos", siekiančios mums padėti. Tikime, kad ir toliau tos dirbančios rankos mūsų nepaliks. Be Jūsų mums būtų sunku.

L. Kuliavienės ir B. Prakapienės rūpesčiu buvo sustatyti, padengti ir papuošti stalai. Maisto padavėjos vikriai aptarnavo stalus. J. Nešukaitis nepamiršo scenos apšvietimo, kad visiems būtų jauku ir gražu. K. Manglicas talkininkavo paruošiant A. Galdiko paveikslų parodą, kurią jis turiningu žodžiu ir atidarė. Taip pat su D. Garbaliuskiene pravedė loteriją ir varžybas, kurios pelnė \$600. J. B. Danaičiai veltui atspausdino programą ir pakvietimus. Loterijai medžio drožinį padovanojo K. Abromaitis, tautinę juostą — A. Kuncaitienė, šampaną — A. P. Ulbai. Dar buvo dovanų iš Montrelio ir Suvalkų trikampio. J. Zakas net porai metų parūpino loterijai bilietų. Visiems nuoširdžiausias aciu.

Negalima pamiršti šeiminkinių, kurios sunkiai dirbo ir visus dalyvius skaniai bei šiočiai pavaišino. Didelė padėka p. Walency ir jos talkininkėms: A. Kuncaitenei, L. Kuliavienėi, R. Jaglowitz, J. Smalenskienei. Sunku visus išvardinti ir lengva pamiršti. Pasitikime Kristaus pažadu — bus atlyginta ir už stiklą vandens. Nuoširdus aciu aukotojams: \$215 — R. Grigonienei; \$100 — KLB Prisikėlimo parapijos skyrius, J. B. Danaičiai, St. Kuzmas, dr. Aldona ir V. Lukai, V. Montvilas, adv. A. Pacevičius, A. Rakauskas, dr. J. Sungaila; \$50 — dr. R. Saplys, J. Stankaitis; \$36 — dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė; \$30 — p. Matusevičius; \$25 — M. V. Tamulaitė; \$20 — kun. K. Kaknevičius, D. Zubonienė, J. Andrulis; \$15 — T. Kareckienė.

Dar kartą visiems dėkojame ir meldžiame Viešpaties palaimos. Džiugiu Kaledų ir ramių Naujų metų linki dėkingos N. Pr. Toronto skyriaus seserys.

Sesuo M. Palmira.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas

įstaigos (416) 762-7393

Toronto, Ontario M6S 4W3

namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto:

Suite 209,
3416 Dundas St.W.
Toronto, Ontario M6S 2S1
767-2127

Mississauga:

Suite 200, Plaza One,
2000 Argenta Road, Mississauga,
Ontario, L5N 1P7,
821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200

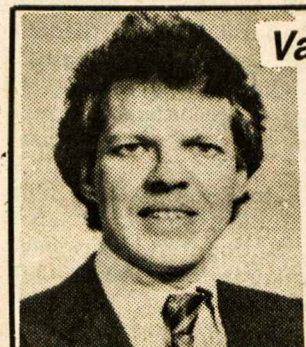
Telefonai:

prie Windermere Ave.

įstaigos (416) 763-3362

Toronto, Ontario M6S 2S4

namų 621-2136

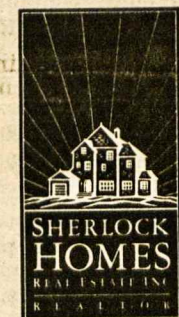


Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniška pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7



Jei norite pirkti ar parduoti namą,
ar gauti informaciją, prašau man
paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

DRESHER REAL ESTATE LTD.

3830B Bloor St. W., Islington, Ontario M9B 1K8
Tel. 233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

BOLTONE 14,5 akrų pramoninei statybai — \$3,400,000.
BOLTONE 76,7 akrų, geras investavimas. Kaina — \$4,500,000.
Dėl informacijų skambinti AL SRSA tel. 846-8168 arba VALTERIUI tel. 231-2661.

MISSISSAUGA 12 akrų — \$3,900,000.
PEMBROKE, Ont., 18 sklypų namų statybai po \$15,000. Dėl informacijų skambinti VALTERIUI tel. 231-2661.

COLLEGE prie Dovercourt parduodama "Litho-Art" spaustuvė. Prasma kaina \$110,000,00. Imokėti trečią dalį. Skambinti Valterui Drešeriui tel. 231-2661.

WHITBY 24 akrų pramoninei statybai — \$3,360,000. Skambinti Valterui. ALBION-KIPLING rajone vienaaukštis, 4 miegamųjų. Kaina — \$239,900. ALBION-WESTON RD. rajone pusantro aukšto. Kaina — \$237,000.

Mes patarnaujame visose pirkimo ir pardavimo srityse bei draudos reikaluose.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkute) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 10 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE

BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1988
metų

EKSKURSIJOS

Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

Greitai bus paskelbtos 1989 metų ekskursijos

Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriks, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite — įsitikinsite.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČENAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. (416) 593-0600

TORONTONT

Anapilio žinios

— Nuširdi padėka adventinį susikaupimą pravedusiam kun. Liudui Januškaui, OFM.

— Religinis Kalėdų koncertas prieš Bernelių Mišias prasidės 11 v.v. Pagrindinė programos dalį atliks mūsų parapijos choras, vadovaujamas muz. Jono Govėdo.

— Naujų metų sutikimo Anapilyje išvakarėse Mišios bus 6.30 v.v.

— Charterways autobusų bendrovė atspirašo parapijiečių, kad gruodžio 11, sekmadienį, nebuvo autobuso į pamaldas. Kalėdų dieną ir N. metų dieną autobusai važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

— Praeitą sekmadienį įvyko jaunų šeimų sekcijos suruosta Kalėdų eglutė.

— Jaunimo sekcija organizuoja tarp Kalėdų ir Naujų metų slidinėjimo išvyką. Registracijos pas Gintarą Karasiejų tel. 279-9079.

— Kun. P. Azubalo stipendijų fondas paskyrė stipendijas po \$500 šiems asmenims: Danutei Grajauskaitei, Loretai Stanulytei ir Zitai Gurklytei.

— Palaidoti: gruodžio 12 d. a.a. Albina Dūdienė, 87 m. amžiaus; gruodžio 17 d. a.a. Bronius Pavilionis, 79 m. amžiaus.

— Kanados lietuvių kultūros muziejus vėjus tęsiamas toliau. Iki šiol surinkta \$143,504. Vajui aukoję: \$1000 A. S. Sakai; \$100 — L. O. Rimkai, E. Valeska, J. Aukštaitis, O. Jakimavičienė (a.a. Antano Jakimavičiaus VIII mirties metinių proga).

— Aukoję Šv. Jono liet. kapinėms: \$100 — M. Vaškevičienė; Relig. Liet. šaipai: \$100 — O. Jakimavičienė (a.a. Antano Jakimavičiaus VIII mirties metinių proga); Sudburyje surinkta \$375. Stambesnes aukas aukoję: \$100 — P. Venskų; \$50 — J. Jonaitis; \$40 — L. Kulnienė. Parapijos skolos numokėti: \$500 — B. Savickas; \$300 — J. M. Zubrickai; \$200 — H. G. Lapai, M. A. Vaišvilos, M. Vaškevičienė, J. R. Kuprevičiai; \$150 — J. E. Girėnai, A. I. Rekščiai, J. K. Rugai; \$100 — J. Birgelis, J. K. Povilaitis, J. Jasčiūnienė, dr. A. S. Pacevičiaus, A. S. Kalūzos, L. O. Rimkai; \$50 — dr. A. L. Pacevičiaus, P. Ročys; \$40 — A. S. Sakai; Motinos Teresės labdarai: \$100 — M. Vaškevičienė.

— Bernelių Mišios seštadienį, 12 v.n. už a.a. Izabelę Prasauskienę, Kalėdų Mišios — 9.30 v.v. už a.a. Joną Bleizgį, 11.00 v.v. už parapiją.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukoję: \$100 — M. Valaitis, F. Mokkus, J. Linkūnaitis; \$50 — K. G. putis. Iš viso statybos fonde yra \$100,485.05. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711. Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukų pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčio bus išduodami sausio mėnesį.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: J. Bieliūnienė, A. Garmutė, R. Kaptainis, N. Stulpnaitė iš Kauno, dr. Ženkauskas iš Vilniaus.

— Veronika Mikelienė atšventė 80 metų gimtadienį sekmadienio popietėje savo giminių ir draugų tarpe.

— Dar turime keletą bilietų į Kūčių vakarienę. Norintieji rezervuoti bilietus į Naujų metų sutikimo balių prašomi skambinti Aldonai Skilandžiūnienei tel. 532-3311.

— LN valdybos posėdis — sausio 12 d., ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Pakvietimai į Medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" metinį balių sausio 14 d. gaunami pas J. Šimkų tel. 231-9425 ir LN sekmadienio popietėje.

— Lietuvių namai ir svetainė "Lokys" bus uždaryti gruodžio 25, Kalėdų dieną ir sausio 1, Naujų metų dieną.

— LN vedėjas Teodoras Stanulis išvyko atostogų į Australiją gruodžio 20 d. ir sugrįš į darbą sausio 10 d. Jo pareigas perėmė LN valdybos vicepirmininkas Valteris Dauginis.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS su baldais vienam asmeniui. Yra maudyklos baseinas, sauna, garažas. Tel. 767-7159.

VILNIUJE, NAUJAME RAJONE, antrame aukšte parduodamas trijų kambarių, virtuvės, prausyklos su dviem balkonais butas. Suinteresuoti prašome skambinti vakarais tel. 1-519-668-5284 London, Ontario.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį 4 v.p.p. Kalėdų muzikos ir giesmių koncertą atliko "Volunge", parapijos vaikų chorai, sol. A. Pakalniškytė, fleitistas T. Regina, muz. J. Govėdas, diriguojant muz. D. Viskontienė. Skaitinius skaitė A. Sungailienė ir A. Juozapavičius. Dekoracijos — V. Siminkevičienės, šviesų efektai — V. Čuplinskio.

— Religinis koncertas prieš Bernelių Mišias prasidės 11.15 v.v. Koncertą atliks parapijos choras, solistai A. Pakalniškytė, Al. Simanavičius ir R. Strimaitis, fleitistas T. Regina. Bernelių Mišių pradžia 12 v.

— Prieškalėdinio susikaupimo tvarka: **ketvirtadienį** — Mišios ir pamokslas 9.30 v.v. ir 7.30 v.v., **penktadienį** — Mišios ir pamokslas 9.30 v.v. ir 7.30 v.v. Susikaupimą praves kun. E. Putrimas. Išpažinčių bus klausoma prieš kiekvienas Mišias.

— Parapijos biblioteka Kalėdų ir Naujų metų dienomis neveiks. — Vakarinį Mišių Kalėdų ir N. metų vakare nebus.

— Parapijos Naujų metų sutikimo baliui bilietus platina B. Genčius sekmadienį salėje po Mišių, o kitu laiku namuose tel. 532-8531.

— Parapijai aukoję: \$200 — Ign. Nastojus, J. A. Statulevičius, E. Žolpis; \$150 — H. S. Butkevičiai; \$100 — B. Dūdienė, J. Bernatavičienė, A. Barauskas, I. S. Giraudskai, J. E. Butkus, B. Bernatt, B. Sapijonienė, Ant. Urbaitis, G. M. Valaičiai, A. Virkutis; \$75 — A. R. Rygeliai; \$50 — E. A. Baltrušaičiai, G. J. Neimani, I. J. Milkiniai, dr. R. ir A. Karkos, J. E. Benečiai, G. J. Smolskiai, K. J. Šapočkinai, L. R. Underiai; gaisro pavojaus signalų įvedimui: \$500 — J. E. Šileikiai; \$100 — N. Preibienė; \$50 — V. O. Marcinkevičiai; Relig. šaipai: \$100 — N. Preibienė; vyskupo fondui: \$100 — V. Matulaitis, O. A. Pleniai, B. Sapijonienė, G. M. Valaičiai; \$60 — N. Preibienė; \$50 — B. Galinienė; klierikų fondui: \$50 — V. K. Gapučiai; \$25 — V. E. Janulevičiai; vienuolynui: \$100 — V. Bartnikaitienė; \$70 — P. L. Murauskai, \$50 — dr. A. A. Valadkos; misijoms: \$100 — Ant. Urbaitis; \$40 — A. Vilimienė; kun. A. Grauslio paminklui: \$100 — S. V. Liutimos; vargšams: \$100 — G. M. Valaičiai; praktėlei ir gerlėms: \$50 — St. Povilenskis.

— Mišios Kalėdų dieną 8.30 v.v. — už Slapų šeimos mirusius, 9.20 v.v. — už a.a. Petrą Gečą, 10.15 v.v. — už a.a. Praną Kušlikį, 11.30 v.v. — už a.a. Edvardą Stanikaitį.

Išganytojo parapijos žinios

— Gruodžio 24, seštadienį, Kūčių vakarą — iškilmingos pamaldos su Šv. vakariene 6 v.p.p. Pamokslai anglų ir lietuvių kalbomis. Giedos parapijos choras. Pamaldų tvarka bus išspausdinta.

— Gruodžio 25 d., Kalėdų dieną, pamaldos įprastu laiku, 9.45 v.v. Išpažinsime Nikeos tikėjimą. Po pamaldų bus pakrikštyti Nathalie Jeannine Des Rayaud ir Julien Jonas Des Rayaud, Serge ir Noros Novog Des Rayaud vaikai. "Leiskite mažutėliams ateiti pas mane ir netrukdykite, nes tikintys yra Dievo karalystė" (Mk 10,14).

— Sausio 1 d., pradedant 1989 metus, pamaldos įprastu laiku, 9.45 v.v.

— Parapijos Moterų draugija paaukoko mūsų parapijai \$500 ir Lietuvos evangelikų teologijos fondui \$100.

— A. a. Onos Kaminskienės atminimui vietoj gėlių suaukota \$700.

— A. a. Petras Šernas savo testamentiniame palikime mūsų parapijai paskyrė \$2000.

— 1989 m. parapijos vokalėla yra paruošti; prašome juos pasiimti prie įėjimo.

Juožas Vaškela "Tėviškos žiburiams" aukoję \$100.

Vasario 16 gimnazijai paaukoko Pr. Basys — \$200, A. Valienė — 100, L. Daunius — \$100, visi iš Toronto, S. Šetkus, iš St. Catherines, — \$20, KLB Sudbury apylinkės valdyba — \$50, Hamiltono KLB sąjungos skyrius surinko \$270. Dėkojame aukojusiems ir laukiame jų daugiausia vienintelės lietuvių gimnazijos išieivijoj išlaikymui. Aukos galima siųsti KL Bendruomenės valdybai adresu: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 ir per Toronto lietuvių kredito kooperatyvą adresu Vasario 16 gimnazijos sąskaitas. Paaukokuojusiems \$20 ir daugiau metų gale išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "Tauras" sveikina narius ir prijauniančius su



šv. Kalėdomis ir naujais metais
bei kviečia į

tradicinį metinį balių

1989 m. sausio 14, šeštadienį, 6 v.v. Toronto Lietuvių namuose.

Pakvietimai: J. Šimkus tel. 231-9425, LN sekmadienio popietėse, pas narius ir prie įėjimo.

Šis "Tėviškos žiburijų" numeris šiais metais yra paskutinis. Kitas numeris išeis 1989 m. sausio 3 d. Linkime visiems skaitytojams, bendradarbiams ir dosiems rėmėjams linksmų Kristaus gimimo švenčių ir laimingų Naujų metų. Taip pat reiškiamame nuoširdžią padėką aukotojams, kurių dosnios aukos padeda gyvuoti "Tėviškos žiburiams".

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas praneša, kad bus uždarytas gruodžio 25 ir 26 d.d. — pirmą ir antrą Kalėdų dieną ir sausio 1 — Naujų metų dieną. Kitomis dienomis veiks normalia tvarka. Taip pat kviečiame visus narius užėiti į kooperatyvą ir pasiimti 1989 m. kalendorių.

Naujai sukurta vaizduojamą iš Lietuvos persitvarkymo steigiamojo suvažiavimo spalio 22-23 d.d. Vilniuje bus rodoma ant didelio ekrano 1989 m. sausio 8, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose. Rodymu rūpinasi KLB Toronto apylinkės valdyba ir Lietuvių namų kultūros komisija. Vaizduojamą paruošė KLB visuomeninių reikalų komisija. V. K.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" "Tėviškos žiburiams" aukoję \$500.

DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltono "Tėviškos žiburiams" aukoję \$50.

Šv. Kalėdų proga Rokas ir Giedrė Stepulaitis iš Barrie, Ont. "Tėviškos žiburiams" aukoję \$100.

JAV lietuvių bendruomenės St. Petersburgo apylinkės valdyba "Tėviškos žiburiams" aukoję \$25.

Kostas Strikaitis iš Winnipeg, "Tėviškos žiburiams" aukoję \$50.

Stasys Dalius iš Hamiltono, "Tėviškos žiburiams" aukoję \$75.

A. a. Antano Dirsės vienerių metų mirties prisiminimui B. E. Milašiai Tautos fondui aukoję \$40.

Vietoj kalėdinio sveikinimo atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukoko "Tėviškos žiburiams": \$50 — Liucija Skripukė, Hamilton, Ont., Vanda ir Emilis Smilgiai, Vancouver, B.C.; \$40 — Alfonsas Marcis; \$30 — Jonas ir Zita Didžbaliai, Ramutė ir Adomas Grigonai; \$25 — Rita ir Viktoras Navickai, Tillsonburg, Ont., O. ir J. Staskevičiai, Port Colborne, Ont., Irena ir Viktoras Prišcepionkos, Ottawa, Ont., Genė ir Eugenijus Kuchalskiai, Janina Pacevičienė, Julius ir Pranė Barakauskai, Stayner, Ont., Liuda Šileikienė, Eugenija ir Leonas Klevai, Hamilton, Ont., Albertas ir Milana Jonelienė, Verdun, P. Q., Elena Kairienė, Hamilton, Ont.; \$20 — Viktoras, Onutė ir Danutė Skukauskai, Nina Preibienė, Birutė Antanaitienė, Hamilton, Ont., Mindaugas ir Marija Šelmiai, Monika ir Juozas Rimkai, Vittoria, Ont., Juozas Vaškela, Olga ir Jonas Statkevičiai, Rodney, Ont., Šiulių šeima, Hamilton, Ont., Elena Draudvilienė, Kostas ir Eugenija Gapučiai, Bothwell, Ont., Veronika Kubilienė, Ada ir Valius Poškaičiai; \$16 — G. B. Trinkai; \$15 — Alfonsas ir Ona Biveinai, Cambridge, Ont., L. ir A. Andruliai, Aldona ir Jonas Gudavičiai, M.S. Bonckai, Collingwood, Ont., Andrius ir Kristina Gapučiai, Hudson, P. Q., Marytė ir Jonas Narusevičiai, London, Ont.; \$10 — Marija Borusienė, Hamilton, Ont., Regina Klumienė, Onutė ir Jonas Karaliūnai, St. Catharines, Ont., Vladas Eizinas, Vaclovas Dubinski, A. ir K. Gudžiūnai, Ottawa, Ont., Genovaitė Bijūnienė, Birutė ir Jonas Lukšiai, Tillsonburg, Ont., Vytautas Montvilas, Vladas Kezys, Ancaster, Ont., Jieva Luomonienė; \$7 — Regina ir Stasys Valickiai; \$5 — Teodora Varneckienė.

Linksmu
šv. Kalėdų
ir laimingu
Naujų metų

visiems giminėms,
draugams ir
pažįstamiems
linki —

Salomėja ir Jonas
Andruliai

Genovaitė ir Vytautas
Balčiūnai

Genovaitė Gaiztutienė
ir mergaitės

Laima, Gediminas
Kurpiai ir šeima

Bronė ir Stasys
Prakapai

Grasilda ir Marijonas
Valaičiai

Janė Vingelienė

Stasė, Antanas
Zimnickai ir šeima

sv. Kalėdų

švenčių proga sveikiname
visus savo gimines, draugus,
pažįstamus ir linkime džiugių
bei laimingų naujų metų —

S. P. Ročiai

Šv. Tėvo laikomos Bernelių Mišios iš Šv. Petro bazilikos bus transliuojamos Toronto televizijos 47 kanalo gruodžio 24 d. 8.30-10.30 v.v. Mišių transliacija bus kartojama Kalėdų dieną, gruodžio 25, 1.00-3.00 v.p.p. Šv. Tėvo kalba (urbi et orbi) bei sveikinimai įvairiomis kalbomis bus transliuojami gruodžio 25, 5.00-6.30 v.v.

A. a. Broniaus Pavilionio atminimui B. S. Jedrych vietoje gėlių "Tėviškos žiburiams" aukoję \$15.

Bendros skautų ir ateitininkų Kūčios įvyko gruodžio 18 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Programai vadovavo Aušra Karkienė. Dideles žvakes ant vidury salės stovinčio stalo uždegė ateitininkų ir skautų padalinių atstovai. Feliksas Mockus supažindino su svečiais iš Lietuvos: Jadvys Bieliūnienė, Aldona Našlėnienė, Vladu Našlėnu, Gražvyda Miskevičienė, Nijole Stulpnaitė, Stasė Balutaitė, Sigute Tarvydaitė, Kestutis Birštonas, Gintaru Kaladinsku, Vilniaus "Žalgirio" futbolo komandos treneriu, Jurgiu Jurgeliu, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio stalinizmo aukoms tirti komisijos nariu.

Malda sukalbėjo ir vaišių stalus palaimino klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Vakariene pradėtą plotkelių laužymu. Po vakarienos sveikinimus perskaitė skautų ir ateitininkų atstovai ir juos pakabino ant eglutės. Lina Mockutė skaitė Vilniuje įsikūrusio skautų štabo atsišaukimą, kuriame kviečiama visose Lietuvoje atgaivinti skautų vienetus.

Meninę programą atliko skautų ir ateitininkų jaunimas. Jautrų žodį tarė Aldona Našlėnienė iš Vilniaus, kviesdama atvykti į Lietuvą, kuri dabar yra pasipuolusi trispalvėmis ir žvelgia į ateitį naujomis viltimis. Užbaigai visi sustojė ir susikabinę rankomis sugiedojo "Lietuva brangi". B

Sol. S. Žiemelytės dainų ir instrumentalistų kasėdės "Tėviškos kamps" išleidimui KLB krašto valdybos kultūros komisija, vadovaujama Rasos Lukoševičiūtės-Kurienės, paskyrė \$1,000.00; Prisikėlimo Parapijos kooperatyvas — \$500, "Paramos" kooperatyvas \$250. Programoje taip pat dalyvauja smuikininkė R. Bankienė-Audet, fleitistas T. Regina ir muz. Jonas Govėdas.

Rašinių konkursas

Amerikos lietuvių tautinė sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui tema DABARTINIAI ĮVYKIAI LIETUVOJE. Amerikos lietuvių tautinė sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą — 14 metų — 20 metų amžiaus dalyvauti konkurse. Rašinys turi būti bent penkių masinėse spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai bei įvairių organizacijų vadovai yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti. Bus skiriamos trys premijos:

I. — \$250, II — \$150, III — \$100. Premijų paskirstymui komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Rašinys turi būti pasirašytas slaptyvardžiu; kartu su juo prašome atsiųsti užklijuotą voką su pavarde, amžiumi, ir adresu. Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1989 m. sausio 31 d. sekančiu adresu:

Amerikos lietuvių tautinė sąjunga, Vida Jonušienė, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois, 60464.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkū (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygnę, kiekvieno mėnesio 15 "Vilnius Manor" pensininkų namuose.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gelės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

MONTREALQUE

KLK moterų draugijos Montrealio skyrius suruošė metinę šventę gruodžio 11 d. Aušros Vartų parapijoje Mišias laikė draugijos intencija klebonas kun. Juozas Arnauskas. Dalyvavo narė su savo vėliava. Giedojo AV parapijos choras.

Po pamaldų salėje pirm. Genovaitė Kudžmienė trumpai aptarė draugijos veiklą ir pasidžiaugė, kad šitoje popietėje sutiko dalyvauti montrealiečių mylimas poetas dr. Henrikas Nagys. Dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė nusakė poeto Henriko nueitą kelią literatūroje, išskaičiuodama visus išleistus jo poezijos rinkinius. Kaip apie asmenį atsisakė kalbėti, nes visi Montrealio lietuviai gerai jį pažįsta, atvažiavusį čia su ankstyvaisiais "dipukais". Poetas savo

poezija ir išpūdingu skaitymu džiugino gerą šimtinę susirinkusių. G. Kudžmienė padėkojo kalbėtojui bei poetui ir pakvietė draugijos dvasios vadą kun. Joną Kubilių palaiminti valgius. Sekė skanūs pietūs.

Jungtinių tautų žmogaus teisių diena paminėti rengtoji demonstracija gruodžio 10 d. dėl Armėnų ištikusios tragedijos buvo atšaukta.

L. K. Mindaugo šaulių kuopa gruodžio 31 d. AV parapijos salėje rengia Naujų metų sutikimą. Bilietai platinami iš anksto.

Sausio 8 d. po pamaldų AV parapijos salėje bus rodoma Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio konferencijos vaizduojamė. Visi kviečiami. Rengia KLB Montrealio apylinkės valdyba. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C.I.B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

1989 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ IŠ MONTREALIO

Nuo gegužės 12–26 d.d. — \$1999
Nuo birželio 30 — liepos 14 d.d. — \$2199

Smulkesnių informacijų reikalu kreiptis:

L. STANKEVIČIUS, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Quebec, Canada H7G 4K7. Tel. (514) 669-8834

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNIVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	10 1/4%	Taupymo — special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	9 1/4%	Taupymo — kasdienines	5 %
180 d. — 364 d.	8 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. — 179 d.	8 1/4%	RRIF — RRSP — term.	10 1/4%
60 d. — 119 d.	8 %	RRIF — RRSP — taup.	6 1/2%
30 d. — 59 d.	7 3/4%		

IMA UŽ:

Neklin. turto nuo 11 3/4%, asmenines — nuo 12 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve 3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	4.00-8.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00-6.00

Sveiki sutaukė
SV. KALĖDŲ!
Laimingu NAUJŲ
METŲ visiems!

ADAMONIS Insurance Agency Inc.

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME

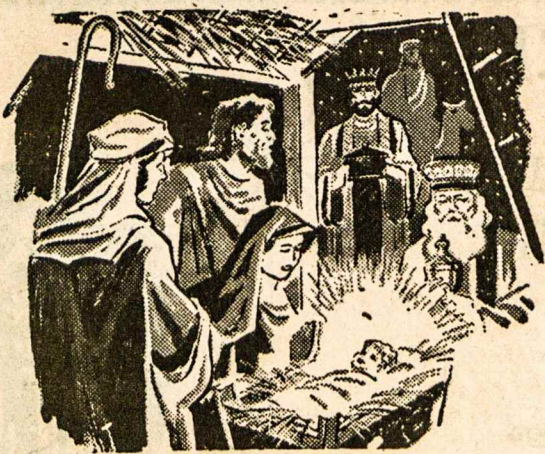
už patikėjimą mums jūsų draudimų

35 metų laikotarpįje

Tebūna mūsų darbas paskatinimu lietuviškam jaunimui eiti į savarankišką betkurioje verslo ar profesijos srityje.

PETRAS ADAMONIS,
Chartered Insurance Broker





Visus parapijiečius,
Prisikėlimo bažnyčios ir vienuolyno
geradarius bei rėmėjus,
visus kolonijos lietuvius

su šv. Kalėdomis ir
naujais metais sveikina

TĖVAI PRANCIŠKONAI

Augustinas Simanavičius, OFM Liudas Januška, OFM
Pijus Šarpnickas, OFM Kun. B. Pacevičius
Eugenijus Jurgutis, OFM Prel. Juozas Tadarauškas

PRISIKĖLIMO PARAPIJA TORONTE

SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR NAUJAISIAIS METAIS

nuoširdžiai
sveikina visus
rėmėjus,
talkininkus,
vaikų darželio
tėvelius ir linki
gausių Dievo
dovanų bei
Jo globos.



Nekaltai Pradėtosios Švč. M. Marijos seserys
Torontė

Kalėdų

ŠVENČIŲ ir
NAUJŲ
1989 METŲ

proga sveikiname
visus savo
bičiulius —
Anastazija ir
Antanas
Tamošaičiai



Linksmų
Kalėdų
švenčių ir sėkmės
pilnų naujų metų

giminėms, draugams ir pažįstamiems linki —

Viktoras ir Teresė Gražuliai
Marija Andrulevičienė



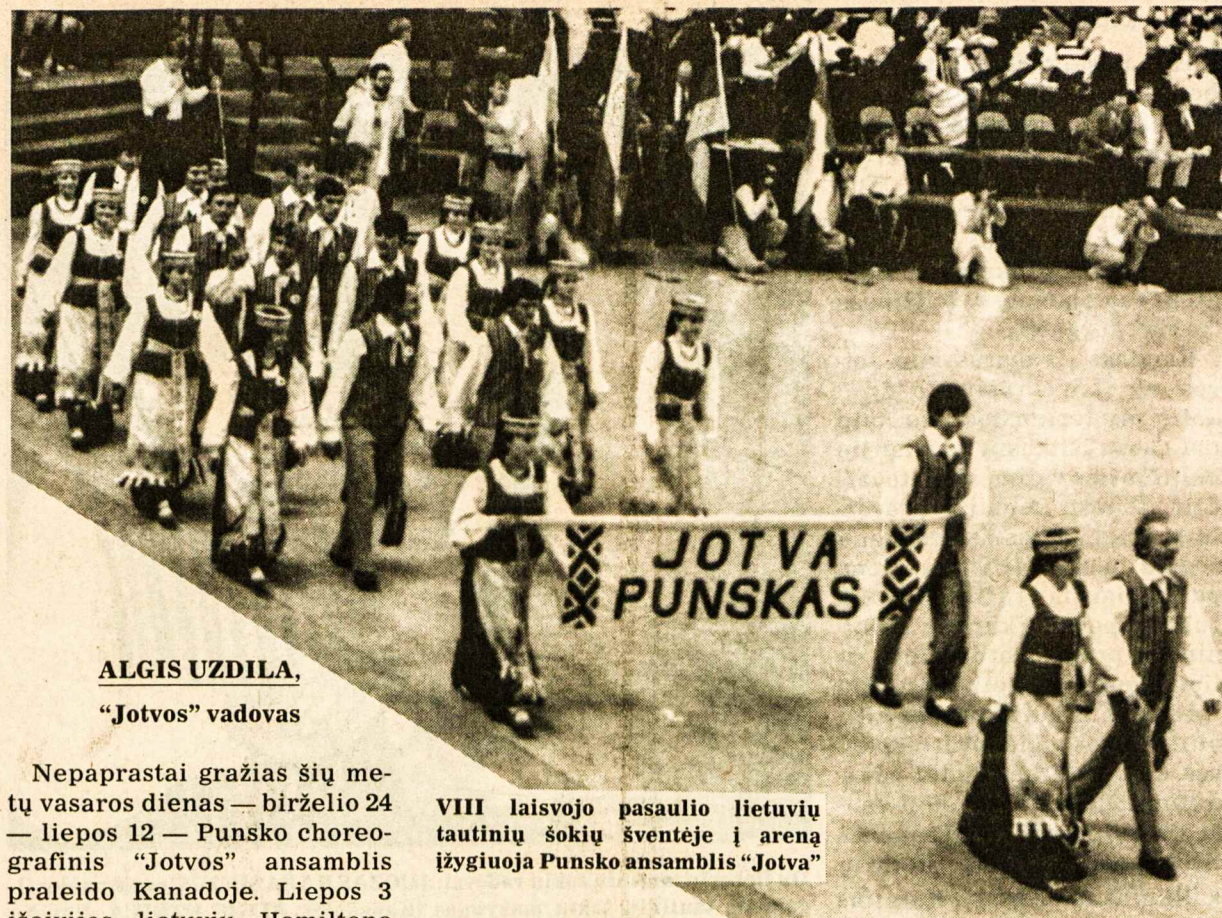
ŠV. KALĖDŲ
IR
NAUJŲ METŲ

proga sveikiname
parapijų kunigus, savo

krikšto dukras ir sūnus, draugus bei pažįstamus

Kanadoje ir Amerikoje — J. O. K. DRAŠUČIŲ ŠEIMA

Kur siekė "Jotvos" užgonė



ALGIS UZDILA,
"Jotvos" vadovas

Nepaprastai gražias šių metų vasaros dienas — birželio 24 — liepos 12 — Punsco choreografinis "Jotvos" ansamblis praleido Kanadoje. Liepos 3 išėvijos lietuvių Hamiltone rengiama VIII-oji šokių šventė sudarė gerą progą įtraukti į savo programą ir Lenkijos lietuvių šokėjus. Šventės meno dalies vadovai Rita ir Juozas Karasiejai burtus metė Punsco Lietuvių kultūros namuose veikiančiam choreografiniam "Jotvos" sambūriui. Beliko tik žirgus kaustyti tokiai tolimai kelionei "aukso pasagėlėmis".

Akiregiai Jotvos vardai

Jeigu kas nors iš mielųjų skaitytojų esat girdėję 1988 metų vasarą Kanadoje viešėjusio "Jotvos" sambūrio vardą, tikriausiai būsite pajutę skatuli sužinoti ir to vardo reikšmę, jo kilmę. Taip atsitinka, kai pirmą kartą išgirstame kokį reikšmingą žodį.

Didžiojo lietuvių esą gimę. O ką tas žodis reiškia? Kokio turinio pagrindu formavosi ši sąvoka? Kodėl tą kraštą, kur mūsų tėvai protėviai šimtmečiais gyveno, vadina Lietuva?

Paimkime tris baltų genčių gyventas sritis: Sūduva, Dainava ir Skalvą. Išsityrėkime į tų vardų darybą ir pastebėsime, kad visi jie turi tos pačios priesagos vis kitoki variantą: -uva, -ava ir -va. Sugretinkime su jomis savo tėvynės vardą, ir pamatysime, kad krašto vardas Lietuva visai taip pat sudarytas, kaip Sūduva. O gal, analogiškai žiūrint, galėjo būti ir kiti du jos variantai — Lietava ir Lietva? Taip, tikrai tokie buvo. Tatai patvirtina kaimynai, vieni ją vadindami "Litauen", kiti — "Litwa".

Baltams būdinga yra vandenvardžiais vadinti ir tą kraštą, kuris supa minimus vandenius. Taip atsitiko ir su Jonavos rajone esančiu Lietuvos upe, ties Arnotiškemis susiliejančiu su Nerimi. Beje, dabar vietos žmonės vadina jį iškreiptai — Lietauka (Kazys Kazavinis), o pereinamoji forma matyt buvusi Lietavka. Netoli Lietuvos yra ir Užnerės žemė — viespatavusio legendinio Kerniaus įkurta senoji Lietuvos sostinė Kernavė. Taigi čia ir reikia ieškoti mūsų kalbamos valstybės ištakų. Ilga istorinių vyksnių raida lėmė, kad šis Lietuvos kunigaikštystės vardas buvo išplėstas ir visą kraštą, kur galiausiai nusistovėjo "Lietuvos" forma. O upėvardžio šaknis rodo, kad būta čia upės, kuri potvynių metu iš krantų išsiliedavo. Taigi Lietuva — užliejamas kraštas.

Su vandenvardžiu siejamas ir Skalvos krašto vardas. Prieš laidą patvirtina ir išlikę ten oikonomai Skalvė, Paskalviai, turintys veiksmazodžio "skalvuti" šaknį (Z. Zinkevičius). Dainava taip pat greičiausiai hidroniminės kilmės. Varėnos apylinkėse yra išlikęs upelis "Dainava". Gi Sūduvai (beje, sutinkami ir kiti du variantai: Sūdava bei Sūdva) Bronys Savukynas Tauragnų apylinkėse surado ir apeliatyvą "sūduva" (pelkėta vieta). Tai greičiausiai analoginės kilmės kraštavardis, kaip ir lenkų etnonimas "Mazovija", turintis šaknį "maž" (pelkėta vieta) bei rusų

VIII laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventėje į areną įžygiuoja Punsco ansamblis "Jotva"

"Maskva". Antrojo pasaulinio karo metais Suvalkus vokiečiai vadindė Sudauen. Tai "Sūdavo" perdarinys.

Šiame kontekste bus kur kas aiškesnis ir Jotvos vardas. Jį atstatė didysis mūsų kalbininkas Kazimieras Būga. Pati pirminė Jotvos kaip vietovardžio reikšmė buvęs taip pat upės vardas. Tekėjusi ta Jotva kažkur apie Lydą. Vėliau upės vardu imta vadinti ir visą baltų gyvenamą sritį, esančią prie šios upės. Iš čia ir etnonimas "jotvingiai" — žodis su priesaga -ing. Tai sudaiktavardėjęs būdydis, kokių gausu ir lietuvių kalboje (ilgesingas, svajingas, galingas, protingas...). Galinės -as ir -is santykiauja čia kaip žodžiuose senas ir senis. Su Jotva glaudžia giminystė siejasi ir kitos trys sritys: Sūduva, Dainava ir Palekė (nuo Leko upės — Z. Zinkevičius). Taigi sūduviai, jotvingiai, dainaviai ir palekiai senovėje tikriausiai sudarė artimą genčių junginį, kuriame vyravo gausiausia bei stipriausia jotvingių gentis (Z. Zinkevičius). Jeigu jų visų tryliktojo amžiaus pabaigoje kryžiuočiai būtų neišnaikinę, Europos žemėlapyje šiandien turėtume tarp Prūsijos ir Lietuvos dar ir Jotvos valstybę. Beje, liko tik Lietuva ir Latvija.

Ką pasakoja mums jotvingių palikti vietovardžiai? Pasiklausykime kai kurių.

Per Seinus teka Marė (plg. ištiktuką "mar" — su gurgėjimu skendimui žymėti, arba daiktavardį "marmėti" — kunkuliuojant tekėti). Anksčiau ši upė buvo plačiausia "Seina" vadinama. Išvertus į lietuvių kalbą tai ne kas kita, kaip "Siena" (kitai sakant — riba). Čia įsikūręs miestas Seina taip pat gavo nuo upės vardą. Tos pačios šaknies yra ir upė Seiva, ežeras Seivis bei kaimas Seivai. Panašiai ir ežeras Veisiejis bei miestas Veisiejai santykiauja su žodžiu "viešas" (vietoj mūsų š ir į jotvingiai turėdavo s, z). Dėl šaknies kaitos palygink: "deivė" ir "dievas".

Netoli Seinų yra ežeras Stabingis (daryba -ingis jau pažįstama). Jotvingių kalboje "stabis" reiškės akmenį. Ir mes sakome: "Ko stovi, lyg stabo ištiktas" (ko suakmenėjai). Palygink dar veiksmazodį "nustebti" — lyg ir suakmenėti. Stabais vadiname dar akmeninius pagoniškųjų dievų atvaizdus.

Panašios darybos yra ir Leipalingis (iš "liepalė" — liepėlė). "Berznye" lengva atpažinti Beržininką, o "Zelvoje" — Želvą (dėl š, z: s, z jau kalbėta, taigi iš šaknies "želti": žalias).

Tarp Seinų ir Lazdijų tyvuliuoja gražus Alno ežeras. Iš jo išteka upelis Alna. Šie vardai sietini su veiksmazodžiu "alėti" — tekėti, bėgti, srūti. Iš čia turime ir žodį "alus". Su ta pačia šaknimi siejasi ir Alytaus vardas. Tos pačios šaknies ir Lenkijos miestas "Olštyn", vokiečių "Allenstein" vadinamas. Ir ten tekanti upė buvo Alna vadinama. Šiandien istorijos vyksnių sūkuriuose jos vardas iškrypęs į "Lyna".

Gražų kaimo vardą užfiksuoja XV amžiuje — Gaila, lenkai vadino Biala. Šis vardas turi giminaičių ir Lietuvoje, tai ežerai Gailiekas netoli Seirijų (gal šiuos galima sieti su "siera" — toks varpinių šeimoms duoninis augalas, jo grūdai, arba daiktavardžiu "siera" — bičių korys; dėl eilės plg. "leipa" — liepa), ir Gailintas ties Merkinė (pastarąją palygink su veiksmazodžiu "merkti"). Jotvingių ir prūsų kalbose "gailis" ir reiškės baltą (plg. liet. gaidras, giedras). Priesingos reikšmės yra Sūdavo upė Kirsna (jotv. "kirsnan" — juodas) — dešinysis Šešupės intakas, kaip kad "Juoda" yra Nevežio intakas. 1303 metais užrašytą Sassenpilę vokiečiai vėliau išvertė į Hasenberg, o lenkai į Zajczkowo, plg. prūsų "sasins", vok. "Hase", lenkų "zajac" — zuikis. Iš čia ir Sassenavos sritis prie Galindos (galinės baltų srities).

Kalną jotvingiai ir prūsai vadinavę "garbis" (plg. liet. "Garbana"). Šio žodžio liekmenis galima just Suvalkų krašto toponimuose "Garbas", "Garbasnica" bei prie Liškiaus ežero esantis kalno vardas "Garbus". Žinomi dar ir prūsų toponimai "Garbenyken", "Gailgarben", "Auctigarben".

Klaidingai suprasta buvo Angarapės kilmė. Iš pirmo žvilgsnio jotiškai tai ungurių upė. Todėl lenkai upę pavadinę Węgorapa, o miestą — Węgorzewo ("węgorz" — unguris). Tik nereikėtų pamiršti, kad liet. "unguris" yra būdvardžio "ungrus" (kitai sakant "vingrus") vedinys. Taigi Ungurapė, vakarietiškai tariant Angarapė, yra vingri upė, Vingrupė. O ungurių joje nebūtinai tekė kam gaudyti. Panašiai klaidinantį vardą turi ir Lenkupė. Tai ne "lenkų upė" arba lenkų etninę ribą žyminti upė, kaip kitados buvo mūsų "Aušroje" rašyta, tik lenkta, daug linksmų turinti, kitaip sakant raityta, vinguriuojanti (kaip ir Angarapė) upė.

Dar labiau mįslingoji yra šiuo metu lenkų Goldapa vadinama upė. Antrasis dėmuo vakarų baltams yra įprastas, tai tas pats, kas mūsiškai "upė". Tuo tarpu pirmąjį dėmenį mėginama sieti su "gelda", "gulbe" ar net "geltona spalva", mat vokiečiai tą upę ir ant jos išaugusį miestą vadino Goldap "auksinė apė", t. y. upė. Man atrodo, kad šio upėvardžio pirmą dėmenį reikia sieti su Punsco dzūkų tar-mėje žinomu veiksmazodžiu "galdavoc", taigi literatūriškai sakytume "galdoti" (kaupiti ką į krūvą, telkti, šiuo atveju — rinkti vandenį į vieną vagą ir risti juos tolyn). Todėl šią upę tikyt vadinti Galdapė, ne "Geldupė", "Geldapė", "Gulbapė" ar "Geltapė".

Legendos kuriamas ir apie Ančių upes — Juodąją ir Baltąją. Juodoji Ančia teka per Suvalkus. Pagal vieną jų neva kažkuris Lietuvos kunigaikštis vijęs možurus. Priešęs kaip tik tą upę, pasakęs: "Gana čia". Mo-

(Nukelta į 14-tą psl.)

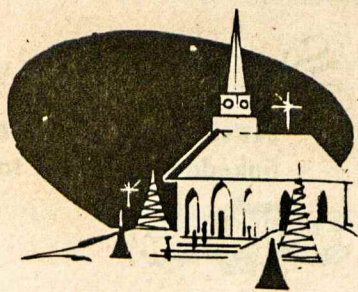
Anapilio moterų
būrelio valdyba

ŠV. KALĖDŲ

proga sveikina

savo nares bei jų šeimas ir linki daug
laimės 1989-taisiais metais.

Valdyba



Kanados
Lietuvių
Fondas

SVEIKINA NARIUS IR VISĄ LIETUVIŲ
BENDRUOMENĘ, LINKĖDAMAS

malonių šventų Kalėdų ir
gražių bei taikingų
naujų metų —

KLF TARYBA

Linksmų
KALĖDŲ švenčių ir
laimingų
NAUJŲ METŲ



linkime sesėms bei broliams
šauliams pavergtoje
Tėvynėje ir laisvajame
pasaulyje

Visus 1989 metų šauliškus darbus skirkime
nepriklausomos Lietuvos atstatymui —

Toronto VI. Pūtvio
šaulių kuopos valdyba

Sveikinu

su šv. Kalėdomis

visus gimines, draugus ir
pacientus, linkėdamas sveikų
bei sėkmingų

naujų metų —

Dr. Stasys Dubickas



LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir laimingų 1989 metų linki

visiems sveikiems ir sveikatos stokojantiems
lietuviams —

KANADOS LIETUVIŲ MEDIKŲ
DRAUGIJOS VALDYBA

SVEIKINAME visus
Kristaus gimimo švenčių proga,
linkėdami laimės ir taikos ateinančiais metais.
SIGITA ir VYTAUTAS AUŠROTAI

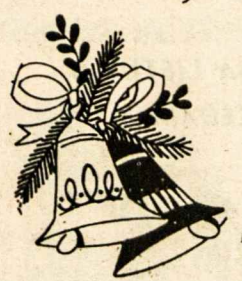
Visus gimines, draugus ir pažįstamus sveikiname



KALĖDU švenčių
proga
ir linkime laimingų
1989 metų –

J. J. Valiuliai
V. V. J. G. Valiuliai

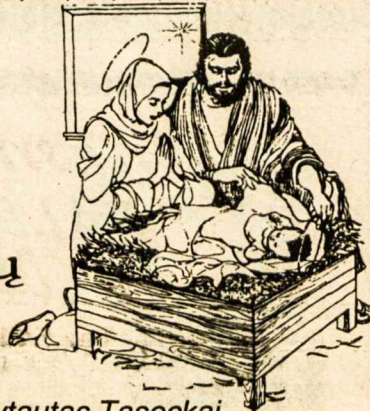
Šv. Kalėdu džiaugsmo ir
laimingų naujų metų
linkime bičiuliams bei
pažįstamiems.



Haris ir Gražina Lapai

Linksmų
sv. Kalėdu
ir laimingų
naujų metų
linkime draugams bei
pažįstamiems –

Onutė, Vytautas Taseckai
ir sūnus Edvardas

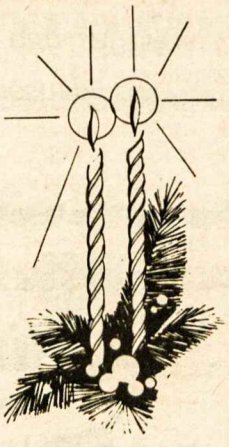


Sveikinam

visus draugus, pažįstamus
ir gimines su

šv. Kalėdomis
ir N. Metais,
linkėdami daug džiaugsmo
ir laimės –

V. O. Marcinkevičiai ir šeima



Sveikinu visus savo
giminių, draugus
ir pažįstamus,
linkėdamas jiems
gimimo **Kūdikėlio**
Kristaus teikiamų
malonių –
sveikatos, laimės, artimo
meilės ir sėkmingų
naujų metų –

Petras Jakubauskas

Linksmų
ŠV. KALĖDU

ir laimingų naujų metų
giminių, draugams ir
pažįstamiems linki –

A. G. Slabosevičiai ir šeima
J. R. Kuliešiai



Kur siekė "Jotvos" užgonė

(Atkelta iš 13-to psl.)

žūrai, nesuprasdami tos kalbos, pamanė, kad taip ši upė vadinasi, ir praminė ją Hancza, kas lietuvių ausiai girdėjosi "Ančia" (A. Patla). Tuo tarpu "ančia" reiškia gilų griovį (Z. Zinkevičius). "Ančios" liekmenys aptinkami ir šandien vartojamuose žodžiuose "antis", "užantė".

Kandagi į vakarus nuo Jotvos ejo jau Prūsija, o žymi dalis jos teritorijos, kur taip pat gausu išlikusių įvairiausių baltiškosios kilmės vietovardžių, atiteko Lenkijai, pravartu suprasti ir tas žemes vienu žodžiu nusakantį vardą. Bene patikimiausia yra Vytauto Mažulio hipotezė, kurioje kalbininkas prūsų įvardį sieja su lietuvių kalbos veiksmažodžiu "prusti", iš kurio turėjęs kilti atitinkamas vandenvardis, davęs ir kraštui bei tautai pavadinimą. Panašiai manė ir lenkų kalbininkas Aleksandras Brueckneris. Kitas lietuvių kalbininkas Simas Karalius prūsų vardą mėgina išvesti iš veiksmažodžio "prusti" – augti, didėti, pilnėti. Šitaip galėjusi atsirasti sąvoka "žmonių būrys", o iš šios galėjusi taip ir tauta būti pavadinta. Gi Jono Kazlausko manymu kraštovardis "Prūsia" galėjo būti susijęs su veiksmažodžiu "prusti", kaip upėvardis "Mūša" su veiksmažodžiu "mušti".

Buvusiuose Rytprūsioose, Isruties (sruti) k. n. apylinkėse yra upė Pisis. Buvę čia ir daugiau tos šaknies vandenvardžių, tai ežerai Pisisa, Pisis ir kt. Latvių kalba išlaikė iki šiandien žodį "pisa", kuris reiškia klampią balą, liūną, neįžengiamą mišką. Ir graikai turi daiktavardį "pisa" – t. y. šlapia vieta, pievos (A. Vanagas).

Iš žymesnių Prūsijos uostų minimi yra du. Pagudėje (pr. "gudde" – krūmas, taigi ir "Gudija") pg. vakarinių baltų įvardą reiškia krūmų kraštą) prie Aismarių netoli Žirgūnos žiočių prūsai įsirengė buvo Truso miestą, į kurį atkeliavę davę prekes net iš Skandinavijos. Vėliau vokiečiai pavadino jį Elbingu. Kitas uostas buvo Semboje (K. Būga šį vietovardį kildino iš būdvardžio "semas" – savas). Tai garsioji Tvankstė. Ją sugriovė, kryžiuočiai įkūrė ten Karaliaučiu.

Nuo čia jau netoli ir iki lietuviškosios Nidos. Panašaus vardo yra upelis prie Kapėimiesčio – Niedo, ir ties Daugais – Niedulė. Yra dar ir ežeras Niedus. Šiandien mums jau visiškai nebeaiškūs šie vardai, kas rodo jų nepaprastą senumą. Jie susidarė dar tada, kai lietuviai dar vartodavo veiksmažodžius su šaknimis "neid-", "nied-", reiškiančius "tekėti, bėgti". Juos lietuvių kalboje buvus patvirtina sanaskrito "nedati" – bėga, teka (A. Vanagas).

Pasižvalgykime po kai kuriuos vietovardžius, dažniausiai kaimų pavadinimus, kuriuos Lenkijoje gyvenantys lietuviai kasdien vartoja savo gyvojoje kalboje. Pasižūrėkime, kaip tampriai suaugę jie su mūsų sąmone.

Agurkiai, Alksnėnai, Alnai, Apšakalnis (piliakalnis); Balstogė, Baltija, Becelai, Bokšai, Bokšis (ež.), Bubeliai (poe. Albino Žukausko tėviškė), Budžiskas, Burokai; Didžiuliai, Dovetiskės, Dusalis (plg. "leipalė"), Dusnyčia; Eglinė (piliakalnis ir kaimas); Galadusis (ež.), Giluišis (ež., plg. "gilus"), Giluišiai (k.), Graužai, Gulbiniškės (mstl. ir plk.); Jonaraitis, Juodelis (ež.), Juodeliškė; Klevai, Klevaitis (ež.), Klevis (ež.), Krasnagruša, Kreivėnai, Kupavas;

Lovučiai, Lumbiai; Navinkai; Ožkiniai; Pabandžiai, Pašalčiai, Pašešupiai, Pavertiniai, Prūdiškės, Punia (ež.), Punksas; Radžiūčiai, Raistiniai; Sankūrai, Smalėnai, Smalnykai (bažnytkaimis); Šalčia (up.), Šaltėnai, Šešupė, Šelmentas (ež.), Šilainė, Špiškės, Šiurpilis (plk.), Šlynakiemis; Trakelis (miškas), Trakiškės, Trumpalis (ež. ir k., plg. liepalė); Užvaiponė; Vaičiuliškės, Vainonia, Vaitakiemis, Valinčiai, Vėtrulūža, Vidugiriai, Vilka-



Du lietuvių tautinių šokių vadovai: JUOZAS KARASIEJUS, pasižymėjęs ilgametis tautinių šokių mokytojas (Kanadoje), ALGIS UZDILA, Punks choreografinio sambūrio "Jotva" ilgametis vadovas, dalyvavęs su savo sambūriu Laisvojo pasaulio lietuvių VIII tautinių šokių šventėje Kanadoje, Hamiltone 1988 m. Nuotr. S. Varankos

pėdžiai, Vižainis; Zarvynai; Žagariai, Žydkiemis, Žvikeliai.

Tai tik dalis to su žeme susaugusio leksinio turto, kurį mūsų protėviai šimtmečiais sukaupe ir padarė gimtinę mums artimą ir mielą.

Pasižūrėkime dar bent į dalį tų vietovardžių, kurių tiesiogiai Suvalkų krašto lietuviai jau nepažįsta, bet kurie kalba su mumis iš pakelės pritvirtintų lentų ar žemėlapių. Čia pamatysime, kaip kruopščiai pokario metais dirbo Lenkijos mokslų akademijos paskirta komisija, kuriai pavesta buvo sutvarkyti senųjų Rytprūsio geografinį vardyną. Čia visų pirma turime nusilenkti lenkų kalbininkui Janui Otrębskiui, vadovavusiam minėtajai komisijai. Tos komisijos atlikto darbo vertė bus juo akivaizdesnė, kai šio krašto (Jotvos ir Prūsijos) vietovardžius palyginsime su naujai sudarytu vardynu anapus Lenkijos sienos buvusiuose Rytprūsioose, kur Tilžė išviro Sovietų, Tolminkiemis gavo vardą Čistijė Prudy ir pan.

Čia minėtosiomis komisijos nustatyti vardai pateikiami taip, kaip jie oficialiai rašomi.

Oikonomai: Asuny; Barciany, Bartoszyce (Barta – Prūsijos sritis, plg. pr. "bartnyks" – bitininkas), Budry, Budzewo; Galwany, Gierkimo, Grady; Juknaicie; Kiemiawki (Kiemiawskiai), Kreliejkmy; Ledlawki; Mamajny, Mažucie, Munto-wo; Rapa; Skandowa (Skandawa kaip ir Dainava, plg. "skandina"), Styrlawki (Styrlaukiai), Surminy; Wajnszory (Vaisnorai), Warnikajmy (Varnakiemiai?), Wierciejki, Wodukajmy ...

Vandenvardžiai: Dajna (up.), Dargin (ež.), Guber (up.), Kisajno (ež.), Liwna (up.), Mamry (ež.), Niegocin (ež.), Nogat (up.), Salet (ež.), Stregiel (ež.), Śniardwy (ež.) ...

Šiuos sąrašus būtų galima dar toli plėsti. Bet ir čia pateikti vardų pavyzdžiai pakankamai ryškiai atskleidžia Jotvos ežerą, upių, kalvų ir miškų turtingą krašto dvasinę vertę, šioje žemėje įsisukusius mūsų protėvių žvilgsnius, laukose įstrigusius jų žodžius, ežeruo-

se ir epėse dar plūduriuojančią jų galvoseną, net veido bruožus. Viskas čia likę išmėtyta, kaip ir tie pilki į čia ledyno atnešti ir pabarstyti rieduliai – akmenys ir stabiai. Tie žodžiai šiandien paslapčia kalba į tuos, kas protėvių senąją kalbą išsaugojo. Mėgina jie kalbėti ir į kitus čiabuvių ir atėjūnų, tik kad tie, kas prarado ryšį su baltišku, apkurto ir tų laukų vandenų šauksmui ir jau neįjunta to didelio dvasinio ryšio su ta žeme, kurioje gyvena. Mums ši žemė atrodo mąstanti, gyva. Mes ją jaučiame ir galime ją gerėti. Ateiname jai ant kelių pasidėti, jai į akis pažiūrėti. Tai didelė privilegija tų žmonių, kas liko ištikimas giliosioms senųjų tradicijoms arba nebuvo nuo jų atplėstas. Jiems ta žemė atskleidžia praeitį, jiems išsako ji savo meilę. Jei kas surado kelią į savo tėvonią, vargu ar ją lengvai galės išduoti, ar pajęgs jos išsižadėti.

Tokia ta Jotva, kurioje gyvena ir dirba Punks kultūros namų saviveiklininkai, tarp jų ir šokėjai. Kai 1985 m. gegužės mėnesį po iškilmingo Motinos dienos koncerto choreografiniam sambūriui buvo suteiktas "Jotvos" vardas, buvo tuo jam pareikšta ir padėka už ilgametį sambūrio darbą (būrelis intensyviai veikė nuo 1951 m.), ir išreikšta viltis, kad šokėjai dar ilgai nenu-rims, eikliai spardysis, ir duota jiems į rankas nešti atsakomybės vėliava. Nes Jotva – tai ristiūnė upė, atliekanti savo amžiną pareigą jūrai baltajai, malšindama jos troškulį savo vandenimis. Jotva – tai legendomis apipintas paslapčių pilnas kraštas, kuriame senolių vėlės dar gyvos. Jotva – tai pagaliau raitijos būrys, narsiai mokėjęs ginti gyvybę žmonėms teikiančią žemę gimtąją. Šiandien Jotva – tai geografinis, etninis ir dvasinių dorovinių vertybių simbolis. Šitai suprasdami, sąmoningai priėmėme brangų vardą, pasižadėdami garbingai nešti aukštai iškeltą ansamblio vėliavą. Ir kviečiame visus mums šiame žygyje padėti.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvybei išelviwoje!"**

SV. KALĖDU
IR
NAUJŲ
METŲ



proga
Lietuvių Evangelikų
Liuteronų Išganytojo
parapijos taryba,
kun. P. Dilys ir
organizacijos
nuoširdžiai sveikina visus parapijiečius,
rėmėjus bei visą lietuvių bendruomenę.

Gimusio Išganytojo šviesa tešviečia
jūsų gyvenimo kelyje!



**SV. KALĖDU IR
NAUJŲ METŲ**

švenčių proga sveikiname
gimines, draugus ir
pažįstamus –

TERESĖ ir JUOZAS
ANDRUKAIČIAI

Šv. Kalėdu ir Naujų metų

proga, nuoširdžiai sveikiname
gimines, draugus ir pažįstamus,
linkime džiugių bei sveikų
metų –

Irena, Vytautas Pečiuliai ir šeima



sv. Kalėdu
ir NAUJŲ METŲ

proga sveikiname savo
gimines, draugus bei
pažįstamus, linkėdami daug
sveikatos, laimės ir
džiaugsmo –

TERESĖ, VLADAS BAČENAI
ir ŠEIMA



ŠV. KALĖDU

švenčių proga sveikiname
visus mūsų draugus bei
pažįstamus ir linkime
visiems sveikų, laimingų
ir sėkmingų

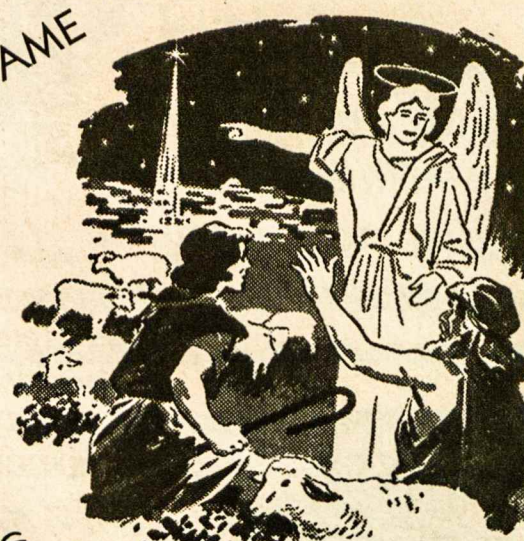
1989 metų.

Henrikas, Gabrielė Chvedukai
ir šeima



SVEIKINAME

gimines,
draugus,
pažįstamus
ir visus
lietuvius



sv. Kalėdu proga ir linkime
laimingų naujų metų –

Eugenija, Adolfas Sagevičiai
ir šeima

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomos skleidžia informaciją įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaugęs centas artina Lietuvai laisvės aušrai.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.



Kanados daugiakultūrų reikalų ir pilietybės ministeris GERRY WEINER (pirmas kairėje) įteikė pirmą daugiakultūrų "Gemini Award" žymenį "Degraiss Junior High" mokyklos vaidintojų grupei. Iškilmes buvo rodomos Kanados televizijoje, kur jas stebėjo daugiau kaip milijonas žiūrovų. Toks žymuo bus duodamas kiekvienais metais programai, kurioje labiausiai atspindės daugiakultūrės ir daugiašalės visuomenės savybės. Tokiu būdu kanadiečiams bus priminta, kad krašte gyvena skirtingų kultūrų bendruomenės.

Senoji lietuvių muzika

Jos pradmenys, nueitas kelias, žvelgiant mėgėjos akimis

ISOLDA I. POŽELAITĖ-DAVIS,
Australija

Kokia buvo senoji lietuvių tautos kultūra – literatūra, dailė, muzika? Iš mokyklos suolo prisimenu istorijos mokytojų pastangas sužavėti klasę Gedimino, Kęstučio ir Vytauto pergalėmis. Vytautas, kuris su savo karžygiais girdė žirgus Juodosios jūros vandenyse, buvo neabejotinas mokinių herojus. Didžiojo kunigaikščio veidas man buvo ilgai paslėptas po narsaus ir sumanaus karo vado kauke. Apie anų laikų kultūrą mažai gavome žinių. Gal dėl to, kad Lietuvos kultūrinis praeitis ne daug tebuvo ištirta. Didžiausią klūtį sudarė žinių stoka. Anksčiausios užuominos yra kaimyninių tautų kronikose ir rašytose. Jos yra išskaidytos, neišsamios ir gal ne visuomet objektyvios. Tad reikėjo palaikyti, kol susidarė palankesnės sąlygos ir atsirado literatūrai, dailininkų ir muzikologų, kurie ėmėsi nelengvo darbo – lietuvių tautos kultūrinės raidos atsekimo nuo seniausių pradmenų.

Nuo seniausių šaltinių

Jau daug kas nuveikta muzikos srityje, bandant atsekti praeitį. Turime veikalų iš muzikinės lietuvių kultūros is-

torijos. Ateityje pasirodys ir daugiau apybraižų bei knygų su giliomis senosios muzikos analizėmis. Muzikologų įnašas, aptariant kompozicijų savitumus ir kompozitorių įtaką muzikos stilių vystymuisi, yra nepaprastai svarbus. Retai kada mėgėjas yra pakankamai kompetentingas atlikti profesionalo darbą. Mėgėjas turi pasitenkinti kuklesniu užmoju. Tebūna jam leista praskleisti istorijos uždangos kampeį ir supažindinti skaitytojus, kad ir labai bendrais bruožais, su senąja lietuvių muzikos raiška. Jei būtų susidomėjusių šia tema, nurodomo kelis šaltinius, iš kurių paimitos žinios. Tai mūsų enciklopedijos ir A. Tauragio "Lithuanian Music: Past and Present", Vilnius, 1971.

Nagrinėjant tokią temą, kyla klausimas: kokią ribą pasirinkti? Atrodo, kad senoji muzika yra praėjusių amžių muzika. Betgi kuriame amžiuje ji baigiasi? Šiandieną vadinamoji modernioji muzika bus greit pasenusi, išėjusi iš mados. Tad ribą pasirenkame savavališkai – nuo seniausių žinių iki XIX amžiaus. Kodėl? Šiame amžiuje išskyla kompozitoriai profesionalai ir pradeda semtis įkvėpimo iš muzikinio lietuvių tautos lobyno, iš mūsų dainų. Paminėkime tik kelis: Juozas Kalvaitis ir kiti jo amžininkai; Vincas Kudirka, Juozas Naujalis, Česlovas Sasnauskas ir Mikalojus Čiurlionis. Vėliau, nepriklausomybės atgavus, susidarė palankesnės sąlygos, kuriose suklestėjo kultūrinis, Lietuvos gyvenimas ir prasidėjo lietuviškosios muzikos pavasaris.

Dainos

Lietuvių muzikos pradmenų turime ieškoti senose mūsų dainose. Dažnai girdime šablonų virtusį posakį: "Lietuva – dainų kraštas". Mėgstame dainuoti, bet retai pagalvojame apie dainų ir pasakų kilmę bei prasmę. Dainų užuomazga glūdi tolimoje praeityje, indoeuropiečių muzikos lopšyje. Dar turime tų senųjų dainų, bet daug kas dingio amžių slinktyje. Deja, tik XIX amžiaus antroje pusėje prasidėjo sisteminis dainų užrašymas. Dainos yra svarbus istorinis šaltinis, iš kurio semiamės žinių apie mūsų kultūrą. Jos atspindi tautos veidą ir žmonių gyvenimą nuo lopšio iki karsto lentos. Turime nemažai literatūros, kurioje dainos yra kompetentingai nagrinėtos. Tad čia tik trumpai paliesime jų kategorijas.

Dainos skirstomos į mitologines, gamtos apraiškas, karo, įvairių apeigų, kalendorines bei progines ir darbines. Mitologinės dainos yra labai senos ir susietos su dangaus kūnų garbinimu. Jose lengvai atsekamas pagoniškasis mūsų protėvių tikėjimas. prisiminkime dainą "O, tu saulyte, Dievo dukryte", arba visiems gerai žinomą minidramą "Mėnuo saulužę vedė", arba "Lėk, vanagėli". Saulė, mėnuo, perkūnas, sietynas yra apraiškos, susijusios su senolių tikėjimu. Dainos, kaip minėjome, byloja ir apie istorinius momentus, kaip pvz. daina "Dainuok, sesyt!", kur šeštame posmelyje esutė skundžiasi:

Barzdoti vyrai,
Vyrai iš jūrų,
Prie krašto leidžiant...

Juk tie barzdoti vyrai iš už jūrų buvo greičiausiai vikingai, atplaukę nusiaubti krašto. Dainos byloja ir apie apeigų iškilmingumą, ir našlaičių vargus, ir sunkią moterų buitį. Tai savotiškas socialinis anų laikų dokumentas. Dainoje "Užkit, užkit, mano girnaitės" penktame posmelyje mergelė skundžiasi savo sunkia dalia:

Iki kelužių
Į purvynaitį,
Iki pažastaičių
Į vandenaitį...
Vargios mano dienužės.

Darbo dainos kilo spontaniškai, monotoniškų judesių pajavirinimui ir palengvinimui. Darbo judesį palengvina iškvėpimu išleidžiamas garsas, o dėmesio nukreipimas nuo monotoniškumo padaro darbą mažiau įkyrų. Net ir senovės romėnai mušdavo būgną ritmą galerų irkluotojams. Dažnai darbo dainos pasitenkina gerai žinomais refrenais, kaip "sadedu, tuto" ir "lylia, lylia". Darbo mostai ir žingsniai bus, be abejonės, davę pradžią ir tautiniams šokiams.² Lietuvoje taip pat išsilaikė sena, savotiška ir nuo kitų tautų skirtinga liaudies dainų forma, taip vadinama sutartinė. Šios formos atgarsių aptinkama dar Bulgarijoje ir Jugoslavijoje. Įdomu ir tai, kad liaudies instrumentų palyda, vokusiai įsipina į sutartines.

Liaudies instrumentai

Tai, kad lietuviai savo darbą siejo su instrumentine muzika, grojama liaudies instrumentais, mini ir italas Guagnini. Iš 1578 m. yra užsilikęs dokumentas, kuriame jis rašo: "Ukininkai... ir miestiečiai, turi namuose kaimiškų malūnų... ir jais mala grūdus. Sukdami (juos) rankomis, jie savo protėvių papročiu drauge dainuoja kažkokią kaimišką dainą, daug kartų vartodami žodį "malu..." Taip pat jie turi ilgokas medines dūdas ir, pūsdami jas, išgauna keistų ir nedarnių garsų, o kartais vienas žmogus pučia vienu metu dvi dūdas, tai susidaro tam tikra harmonija". Įvedus krikščionybę, buvo uždraustos pagoniškos apeigos ir papročiai. 1683 m. Prūsijoje išleistame bažnytiniam metraštyje sakoma, kad atvažiudami į šventovę lietuviai vestuviniškai atsiveža būgnus ir truko pamaldas. Toks trukdymas esąs draustinas, o jeigu muzikantai tokio draudimo nesilaikytų, tai jų būgnai turi būti subadyti, o iš muzikantų išieškota trys markės šventovės naudai. Drastiškos priemonės pagoniškų apeigų išnaikinimui mažai ką bendro turi su krikščionyste, bet jos byloja apie senovės lietuvių muzikos pamėgimą šventiškos nuotaikos.

Pastoriaus T. Lepner kygoje³ randome tokią užuominą:
Der Littau (er) is geneigt
zum Heulen, Spielen, Singen.
Die Kankel, Trub, Geig, Pfeif
musz bei ihm ofte klingen.

Spėju, kad pastorius vadiną raudas "Heulen", nes jis taip pat teigia, kad lietuviai yra "musici naturales". Žodžiu sąvokos keičiasi amžių slinktyje.

Kristijono Donelaičio⁴ poemoje "Metai" irgi randame instrumentinės muzikos aprašymą: (Nukeltą į 16-tą psl.)

UKRAINIEČIŲ IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ FIRCHUKS

Siunčiame siuntinius į Lietuvą.

Turime moteriškų, vyriškų bei vaikiškų drabužių. Taip pat 220 voltažo radijų ir vaizdajuosčių rekordavimo aparatų.
610 Queen St. W., Toronto, Ont., M6J 1E3. Tel. 364-5036

ENCHANTÉ Inc.

2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 Fax 769-0586

Daugiarūšė sistema 110-220 voltų
50-60 Hz

Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams

*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)
*Televizijos *Stereo

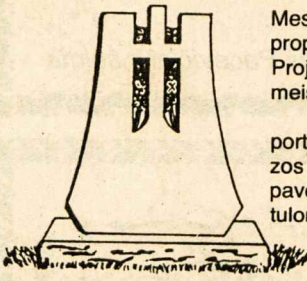
Įpakavimo patarnavimas | visus pasaulio kraštus

GEO. H. CREBER

MONUMENTS INC.

208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712 Namų tel. 762-3502
694-1013 Roman Demkiw

Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais



Mes parūpinam savo klientams bronzinius bei porcelaninius pagal mastelį, planus patvirtinimus. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.

Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porcelano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lėmputėms.

Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 28 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%	asmenines paskolas 13.5%
santapas 6.5%	nekiln. turto pask. 1 m...11.75%
kasd.pal.taupymo s-ta 6%	nekiln.turto pask. 3 m... 12.5%
90 dienų indėlius 9%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. indėlius 10.25%	1 m. term.ind.mėn.pal. 9.75%
3 m. term.indėlius 10.5%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.
RRSP ir RRIF (pensijos) 8%	
RRSP ir RRIF 1 m. 10.25%	
RRSP ind. 3 m. 10.5%	

V A J U S

Lietuvių kultūros muziejui

Anapilio sodyboje, Mississaugoje, jau pastatytas Kanados Lietuvių kultūros muziejus ir Parodų salė. Muziejaus paskirtis – mūsų tautiečių pergyvenimus bei atsiminimus primenantį užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išeiviją nušviečiančių kūrybos ir meno rinkinių priežiūra. Ne visi jaunosios kartos nariai moka įvertinti savo tėvų palikimą. Ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Šis muziejus bus ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims aiški tokios medžiagos vieta.

Pastatas kainavo \$1,097,161.87. Esame skoloje, už kurią mokame aukštus procentus ir jūsų finansinė parama yra labai reikalinga. Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčio. Paaugkoje \$1,000.00 ar daugiau bus įrašomi muziejaus rėmėjų lentoje, paaugkoje \$5,000.00 – muziejaus mecenatų lentoje. Prašome aukas siųsti ir čekius rašyti žemiau nurodytu vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ – MUZIEJUS
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6M 1A8, Canada

Aukos suma \$

Vardas, pavardė

Adresas

Parašas



Pot Pourri

įvairių virtuvės prekių ir
dovanų parduotuvė

Center Mall, 1227 Barton St. E.
Hamilton, Ont. L8H 2V4. 10% nuolaida
Tel. (416) 545-9488 įteikiant "TŽ" skelbimą.

Savininkė: Birutė Kvedarienė

Canadian Art Memorials Ltd.

76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.



Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529



Geriausios ŠVIEŽIO pieno gaminiai

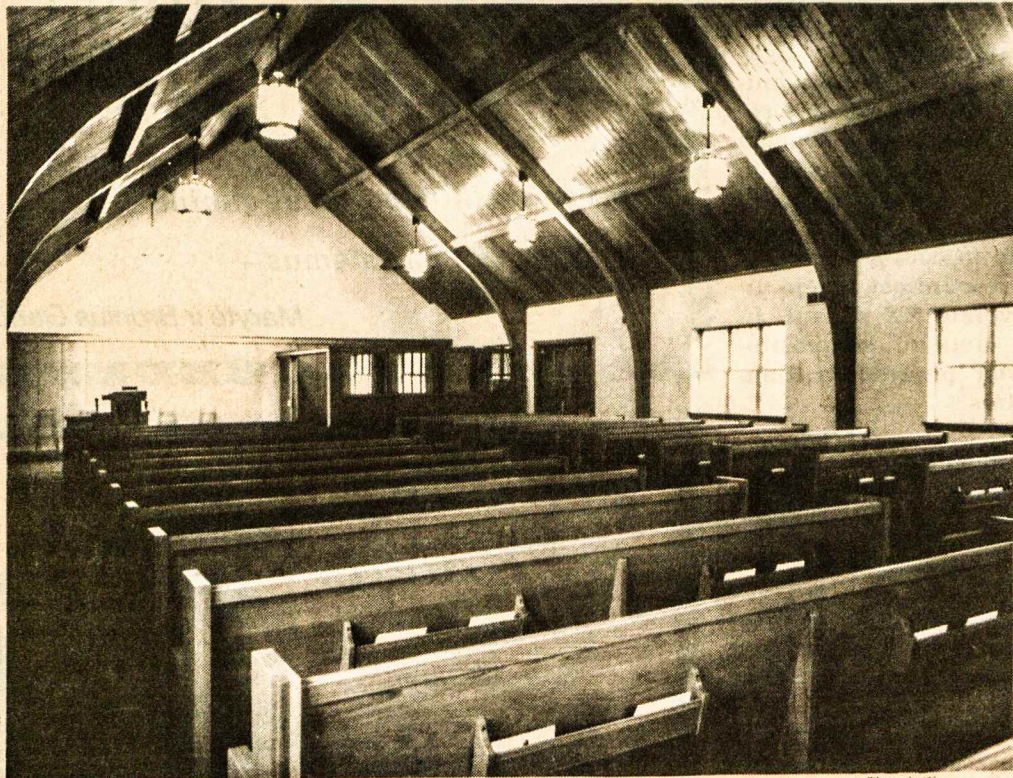
- JOGURTAI • GRIETINĖS IR VARŠKĖS SŪRIAI
- RŪGŠTI GRIETINĖ • VARŠKĖ
- SKYSTAS JOGURTAS

NAUJAS PRODUKTAS! "TZATSIKI" – jogurto padažas, tinkamas tepimui.

GALITE PASITIKĖTI mūsų produktų KOKYBE ir SKONIU

Pamėginkite naują natūralų "BIOBEST" jogurtą, pagamintą naudojant Acidophilus ir Bifidum bakterijų kultūras 100 gr turintį tik 63 kalorias

ASTRO gaminiai parduodami geros kokybės pieno produktų skyriuose
Astro Dairy Products Ltd., Etobicoke, Ontario



The Marlatt

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

laidotuvių namai ir koplyčia

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Kalėdų taika tebūnie su Jumis, o NAUJI METAI teatneša visokeriopą laimę –



ALEXANDER CHUMAK,
Trustee
Toronto Board of Education
Ward 1

Tel. 762-1410



ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga nuoširdžiai sveikiname gimines, draugus,
klientus ir pažįstamus –

Algis, Rūta Pacevičiai ir šeima



Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų bei sėkmingų naujų metų

linkime giminėms, draugams
ir pažįstamiems –

Juozas Liaugminas ir sesuo



Švenčių proga sveikiname

gimines, draugus bei
pažįstamus, linkėdami
sveikatos ir sėkmės –

Julija ir Leonardas
Jakaičiai



Horby, Ont.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga sveikiname
gimines, draugus ir
pažįstamus, linkėdami
visiems laimės, sveikatos bei sėkmės –

Hamilton, Ont.

Stasė Labuckienė ir sūnus Edvardas



Džiugių šv. Kalėdų ir laimingų bei sėkmingų naujų metų

linkime mieliems giminėms,
draugams ir pažįstamiems –

Alicija, Inocentas
Jurcevičiai



Visiems draugams ir
pažįstamiems

Šv. Kalėdų ir Naujų metų

proga linki tyro džiaugsmo –



JUOZAS KOZERIS

Senoji lietuvių muzika

(Atkelta iš 15-to psl.)

Taip besipasakojan, štai spie-
lmonai susibėgo ir savo būriškus
ant šokio skambino žaislus. Plyc-
kius cimbulus, o Kulas čirškino
smuiką, bet šnairiūs žūbus iš-
tempęs bėrino vamzdį.

Daugiau raštinios žinių apie
liaudies instrumentus ir jų
naudojimą įvairiomis progom-
is turime iš XIX amžiaus. Si-
monas Daukantas mini trimi-
tus, vazdžius, molinukus, kank-
les. J. Jaraševičius – ragą, tri-
mitą, būgną, dūdeles. Jucevi-
čius rašo apie tautinius liau-
dies instrumentus ir iš kitų
kraštų pasisavintus. Jis teigia,
kad žmonės (lietuviai) mėgsta
savo instrumentais groti.

Instrumentalinė muzika ir chorai

Seniausių žinių apie ins-
trumentinę muziką, atliekamą
ne liaudies instrumentais, ran-
dame Lietuvoje tik iš XIV am-
žiaus. Tiesa, apie tai pasako-
ja kronikininkas Dluogošas, ku-
ris gyveno ir rašė daug vėliau.
Tačiau jų tikrumu netenka
abejoti. Dluogošas teigia, kad
kunigaikščio Gedimino duktė
Aldona keliaudavo su muzi-
kantų palyda, kuri grojo "tym-
pana, sambuca, fiolae". 1351 m.
solistas iš Lietuvos Rykse-
lis, dainavo Marijanburgo pi-
lyje, kryžiuočių ordino didelėje
šventėje. Iš XV amžiaus
turime žinių, kad pas Vytautą
Didįjį lankėsi trubadūras Os-
wald von Wolkenstein. 1408 m.
ordino magistras Ulrich von
Juengingen pasiuntė savo vy-
riausiąjį muzikantą ir jo pa-
dėją į Vilnių pas Vytautą
su dovanomis. Kunigaikštienė
Ona magistras dovanavo du
muzikos instrumentus "Clavichordium
et Portativum", turbūt, klavesiną
ir senovišką fisharmoniją. Vytauto
Didžiojo muzikantai netgi gro-
davo kituose kraštuose. 1399 m.
ir vėliau Didžiojo kunigaikščio
fleitininkas gastroliaavo ordi-
no pilyse.

1409 m. Trakuose jau veikė
muzikos mokykla, kurioje cho-
ristai buvo lavinami giedoti
giesmes ir gregorinius chora-
lus. Prie Vilniaus katedros bu-
vo du chorai. Vienas – mišrių
balsų, kitas – 24 labai aukštų
balsų (turbūt šiandieną juos
vadintume "counter-tenor").
1513 m. Vilniuje įsisteigė pir-
moji muzikos mokykla prie Šv.
Jono šventovės, o 1522 m. an-
troji – prie katedros. Vyskupo
M. Valančiaus raštuose aptin-
kame žinią, kad XVI amžiuje
veikė muzikos mokykla prie
Varnių katedros, kurioje la-
vinosi choristai ir kankliuo-
tojai.

Giesmėms gaidų irgi netrūko
Lietuvoje. Martyno Mažvydo
katekizme, išleistame 1547 m.,
yra ir vienuolika giesmių su
gaidomis. Pastebėjime, kad tai
yra pirmoji knyga lietuvių kal-
ba. Vėliau buvo išleistos jo
"Gesmes Chriksconiskas", o
1589 m. J. Bretkūno "Gesmes
Duchaunas". Šituose giesmynuose
yra taip pat gaidų. Damielis
Kleinas, patobulinęs išsibagu-
sųjų giesmynų lietuvių kalbą,
atspausdino juos 1666 m. ir pa-
vadino "Naujos Giesmių Knigos".
Tokių būdu platesni sluoksniai ga-
lėjo išmokyti giesmių melodijas.

Reikia manyti, kad XV ir
XVI amžiuose Lietuvoje buvo
vadinamos misterijos didžiųjų
švenčių progomis. Misterijų
esminę dalį sudaro chorai ir
muzikos palyda. Be abejo, tai
buvo Vakarų Europos muzika,
grojama tu laikų instrumentais.
Muzikantų orkestruose grodavo
daugiausia sveitšaliai, nors pasitaikydavo
jau ir vietinių instrumenta-
listų, kurie mokėsi daugiau-
sia Lenkijoje.

Orkestrai

XV amžiaus gale Lietuvoje
buvo keletas orkestrų. Lenki-
jos karalius ir Didysis Lietu-
vos kunigaikštis Kazimieras
(1440-1492) turėjo Trakuose
net 80 muzikantų orkestrą. Iš
1515 m. yra žinių, kad Lietu-
vos didikai Mykolas Radvila ir
S. Goštautas atvyko į Vienos
kongresą su 100 muzikantų pa-
lyda. Šito net ir mūsų laikams
didelio orkestro grojimas bu-

ves toks puikus, kad sužavėjęs
Austrijos imperatorių.

Žygimantas Augustas (1548-
1572), karalienės Bonos Sfor-
zos sūnus, išaugintas italų re-
nesanso dvasioje, turėjo pasto-
vų penkiolikos muzikantų or-
kestrą. Vertėtų prisiminti, kad
Žygimantas buvo vedęs Barbo-
rą Radvilaitę ir drauge su žmo-
na mėgdavo buvoti Lietuvoje.
Reikia manyti, kad orkestran-
tų tarpe buvo ir lietuvių kil-
mės instrumentalistų.

Taigi, muzikantai buvo popu-
liarūs tais laikais, bet teisiniu
atvilgiu jie buvo prilyginami
amatininkams. Pirmame Lie-
tuvos Statute (1529) randame
įstatą, kad vargonininko nu-
žudymas, kaip virėjo ir veži-
ko, buvo baudžiamas 720 skati-
kų. Tuo tarpu už bajoro nužu-
dymą bauda buvo 12.000 skati-
kų, atseit, daugiau kaip 16,5
kartų didesnė.

Orkestrantų atlyginimai irgi
žymiai skirdavosi. Iš 1592 m.
Lietuvos išdo atskaitomybės
paaiškėja, kad Lenkijos kara-
liaus ir didžiojo Lietuvos ku-
nigaikščio Žygimanto Vazos
(1587-1632) dvaro orkestre gro-
jo 38 instrumentalistai. Šito
orkestro metinis išlaikymas
kainavo žymiai brangiau, net
3 kartus, už 18 asmenų pučia-
mųjų orkestro išlaikymą.

Karaliaus dvaro papročiai
buvo pavyzdys mūsų didikams.
Ištaiginguose jų dvaruose pra-
dėjo telktis muzikai. Mykolas
Radvila dave 1555 m. grojo
pagarsėjęs polifoninės muzi-
kos žinovas Wacław Szamotul-
czyk, poetas ir solistas Cyp-
rian Bazylik ir pasižymėjęs
vengrų kompozitorius Valen-
tine Bakfark. Didikų orkest-
rus galėdavo išsinuomoti ba-
jorai išskirtinų progų iškilmin-
gumui.

Pamažu Vilniaus ir didesnių
miestų savivaldybės pradėjo
išlaikyti orkestrus, kurių svar-
biausia užduotis buvo koncer-
tuoti įvairių švenčių progom-
is. Šitie orkestrai grodavo
italų, vokiečių muziką. Muzi-
kos instrumentai irgi buvo dau-
giausia atgabenami iš užsie-
nio, nes tik XVII amžiuje bu-
vo statomi vargonai ir liejami
varpai Lietuvoje.

XVII amžiuje muzikinis gy-
venimas Lietuvoje suintensy-
vėjo. Vis daugiau pradėjo įsi-
jungti pasiturintys miesčio-
nys ir akademikai. Neužmirš-
kime, kad Vilniaus universi-
tetas buvo įsteigtas 1579 m.
XVII a. jame jau buvo dėsto-
ma muzikos teorija. Žymiau-
sias tų laikų muzikologas bu-
vo Žygimantas Liaukšminas,
kuris 1667 m. išleido knygą
"Ars et praxis musica".

Teatrai

Vilniuje taip pat veikė teat-
ras. Aktoriai, solistai, muzi-
kai atvykdavo gastrolėms iš
Venecijos, Romos, Paryžiaus.
Vaidinimai, operos, baletai
sudarydavo tokių teatrų reper-
tuarus. Italų kompozitorius N.
Scacchi atsivežė net didoką
orkestrą į Vilnių. Jis pasta-
tė aštuonias operas, Šv. Cecilijos
oratoriją ir du baletus.
Daugumai operų jis pats sukū-
rė ir muziką. Jo pastatymai
pasižymėjo ištaiginguumu, o
premjeros pasibaigdavo iškil-
mingu baliumi.

Kunigaikščių Oginskų ir
Radvilų teatrai pagarsėjo sa-
vo aukšto lygio pastatymais.
Radvilų teatras Nesvyžiuje
buvo svarbus kultūrinis cen-
tras ir konkuravo net su sosti-
nės kultūrinio gyvenimu. Ta-
čiau tos kultūros vis dar bu-
vo semiamasi iš Vakarų Euro-
pos, iš Varšuvos ir Krokuvo.

Vietinių pajėgų dar stokojo,
nors šiek tiek duomenų apie
lietuvių kilmės muzikus ir
kompozitorius jau atsiranda.
Dvasiškis Simonas Berentas
sukūrė liturginės muzikos. Ka-
zimiero Rudaminos kūryba
yra dingusi, išskyrus kelis šo-
kius, kurie buvo įtraukti į "Du-
siacki Buch" knygą. Minėto M.
Scacchi leidinyje "Xenia Apol-
linea" aptinkame muzikinį vei-
kalą, sukurtą Adomo Gobiato.
Be jų dar buvo pagarsėjęs va-
rgonininkas Sebastijonas Rau-
kas. Jis vargonavo pranciško-
nų vienuolyne Kaune. Kol kas
nedaug kas žinoma apie jo kū-
rybą.

Aštuonioliktas amžius

XVIII amžiaus pradžia ir pa-
baiga paženklinio mūsų tautos
istoriją katastrofomis. Didikų
tarpusavio kovos, karai
prieš Maskvą, totorius ir šve-
dus nuterėjo kraštą. Nuo ma-
ro ir bado (1708-1711), išmirė
vienas trečdalis Lietuvos gy-
ventojų. Per Lietuvos-Lenki-
jos padalinimus 1772, 1793 ir
1795 m. Lietuva atsidūrė Mask-
vos caro valdžioje. Tokios ne-
laimės atsiliepė į kultūrinį
gyvenimą, bet jo neužgniauzė.
Prašūs audroms, vėl prabilo
muzos. Kultūrinis gyvenimas,
kaip ir anksčiau, vis dar kon-
centravosi karaliaus bei di-
dikų dvaruose ir didesniuose
miestuose. Nesvyžiaus Radvil-
los teatras klestėjo net 75 me-
tus, per visą XVIII amžių. Di-
džiūno A. Tiesenhauseno teat-
re Gardine įsisteigė baletas,
kuriame kaimiečių vaikai mo-
kėsi šokti. Mokinių baletas
"Le ballet paysan" gastrolia-
vo Varšuvoje ir kitose Vaka-
rų Europos sostinėse. Vis dau-
gėjo šokėjų, choristų, instru-
mentalistų, kurie įsijungė į
kultūrinį gyvenimą savo įna-
šais.

Antroje XVIII a. pusėje tu-
rime autentiškų muzikos kūrinių.
Tačiau jų kompozitoriai
nebuvo profesionalai, bet ga-
būs mėgėjai, kurie sekė italų,
vokiečių ir prancūzų muzikos
pėdsakais. Apie autentiškai
lietuvišką muziką negalima
dar kalbėti.

Paskutinytis Lietuvos het-
monas Mykolas Kazimieras
Oginskis (1728-1800), ne tik tu-
rėjo Slanimo teatrą, bet ir pats
sukūrė nemažai romansų, mar-
šų, polonezų ir vienaaktę ope-
rą pagal prancūzų libretą "Ze-
lis et Valcour" (1799). Myko-
las Kleofas Oginskis (1765-1833),
buvo diplomatas, daug važinė-
jo po Europą ir paliko nema-
žą muzikinį įnašą. Dar jam gy-
vam esant jo kūryba buvo iš-
spausdinta Vilniuje, Varšuvoje,
Vienoje ir net Paryžiuje.

Kunigaikštis Motiejus Rad-
vila, Vilniaus kaštelionas, bu-
vo taip pat kompozitorius ir
literatas. Iš jo kūrybos turi-
me sonatą fortepijonui, diver-
tistmentą orkestrui, serenadą
styginiam orkestrui ir daugy-
bę polonezų, kuriuos taip mėg-
davo šokti diduomenė. Anta-
nas Hernikas Radvila (1775-
1833), Vilniaus vaivados Myko-
lo Radvilos sūnus, irgi pasi-
žymėjo kaip kompozitorius, če-
listas ir dainininkas. Jis su-
kūrė J. W. Goethes "Faustui"
muziką, kuri buvo grojama net
ir Berlyne. Matyt, jo kūriniai
buvo svarūs, nes pasižymėjo
muzikai kaip Frederic Chopin
ir Robert Schumann palankiai
atsiliepė apie juos. Įdomu ir
tai, kad Ludwig van Beetho-
van, Felix Mendelssohn ir Fre-
deric Chopin jam dedikavo sa-
vo veikalų.

Po trečiojo Lietuvos-Lenki-
jos padalinimo, 1798-1799 m.
Vilniuje buvo pastatyta net 14
operų. Taigi, nepriklausomy-
bės netekimas, kol kas nepa-
veikė kultūrinio gyvenimo Lie-
tuvoje.

Išvadoje galima teigti, kad
lietuvių tauta, pagarsėjusi sa-
vo liaudies dainomis, kuriomis
žavėjosi Herder ir kiti vokie-
čių kalbininkai, turėjo ilgai
laukti, kol jos buvo harmo-
niuotos ir įsitvirtino chorų re-
pertuaruose. Dar vėliau mūsų
kompozitoriai, remdamiesi šiuo
lobynu, pradėjo kurti savitą
lietuvišką muziką. XIX am-
žiaus gale prasidėjęs liaudies
muzikos įvertinimas turėjo di-
delio poveikio XX amžiui. Jo
slinktyje lietuvių kompozito-
rių kūryba pražydo gražia-
siais žiedais.

- 1 "The Antiquity of the Daina",
Marija Gimbutienė; "The Green
Linden: Selected Lithuanian
Folksongs", by Robert Payne.
- 2 "Deliciae Prussicae", M. Pre-
torijus.
- 3 "Der Preusche Littauer" (1690 m.).
- 4 (1714-1780) metai.
- 5 "Lithuanian Music", A. Tauragis.
- 6 ibid
- 7 ibid
- 8 ibid
- 9 ibid

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir
aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. Lubys, telefonas (705) 723-5522

Tautos fondo Toronto
apylinkės atstovybė
linki linksmy Šventų

Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

savo aukotojams ir visiems geros valios sesėms
bei broliams lietuviams.

Tęskime kovą už Lietuvos nepriklausomybę
su viltimi greitai ją laimėti.

Tautos fondo Toronto apylinkės
atstovybės pirmininkas
Aidas Vaidila ir valdyba



ŠV. KALĖDŲ ir Naujų metų

proga savo gimines, draugus
ir pažįstamus sveikina –

Petras ir Zuzana Jonikai



ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga savo gimines, draugus
ir pažįstamus sveikina –

Regina ir Petras Bražukai



Šv. Kalėdų ir Naujų metų

proga
visus gimines, draugus ir
pažįstamus sveikina –

Jagėlų šeima



SVEIKINAME su

šv Kalėdomis,

linkime laimingų

Naujų Metų



mieliems giminėms, klientams ir draugams –
Petras, Aldona, Justinukas ir Julija
Šimonėliai

KALĖDŲ švenčių ir Naujų Metų



proga sveikiname visus gimines,
draugus bei pažįstamus –

Marytė ir Bronius Genčiai

Linksmų šv. Kalėdų

ir laimingų
bei sėkmingų

naujų metų

linkime savo giminėms,
draugams ir
pažįstamiems –



Aldona ir Jonas
Vaškevičiai



ŠV. KALĖDŲ švenčių
proga sveikiname visus savo
gimines, draugus, pažįstamus
ir linkime džiugių bei laimingų
naujų metų –

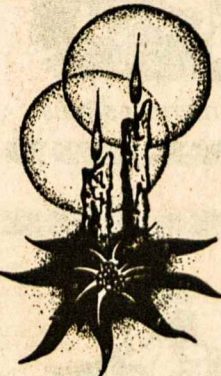
Anastazija Petkevičienė
Danutė ir Petras Petrauskai

Sveikiname

draugus ir pažįstamus su
šv. Kalėdomis
ir linkime laimingų
naujų metų –



Janina ir Vytautas Svilai



Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

SVEIKINAME savo draugus
ir pažįstamus, linkėdami
daug laimės bei džiaugsmo –

Angelė ir Jonas Šulcai

Džiugių KALĖDŲ
švenčių ir sėkmingų
bei laimingų
NAUJŲ METŲ

bičiuliams ir artimiesiems
nuoširdžiai linki –



Sofija Tumosienė
ir vaikai



LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir laimingų bei sėkmingų
naujų metų
linkime visiems savo giminėms,
draugams ir pažįstamiems –

Aldona, Algis Vaičiūnai
ir sūnus Andrius

Sveikiname

visus draugus ir
pažįstamus iš arti ir toli su

šv. Kalėdomis

ir Naujais metais
su geriausiais linkėjimais –



Jurgis, Petronėlė Ivanauskai
ir dukra Elvyra su vyru

Džiugių
Kalėdų
švenčių

ir
laimingų
bei
sėkmingų
naujų metų

visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems
nuoširdžiai linki –

Albinas Gačionis ir šeima



Mūsų kelionė - ir kūnas, ir žodis - viena Lietuva

Mykolo Karčiausko "Nemuno poemoje" yra daug grožio, bet netrūksta klaidų ir taršos

V. KAVALIŪNAS

Miela susitikti su Nemunu, pačia didžiąja ir pačia gražiaja mūsų gimtosios žemės upe. Visur – ir realioje tikrovėje, ir svajonėse, ir prisiminimuose, kuriuose suaidi jo bangų giesmė ir sugrįžta prabėgusių dienų pasaka. Miela su juo susitikti ir estetiškai plotmėje – Mykolo Karčiausko "Nemuno poemoje", neseniai išėjusioje okupuotoje Lietuvoje.

I

Poemos autorius Mykolas Karčiauskas – poetas, gimęs 1939 metais Žvirgždės kaime, Pasvalio valsčiuje. Baigęs Vilniaus universitetą teisės mokslus, dirbo įvairiose valdžios įstaigose. Eilėraščius, kuriuose daugiausia vaizduoja kaimo žmonių gyvenimą ir nuosirdžius jų santykius su gamtos pasauliu – medžiais, vėjais, pavasariais ir vasaromis, – pradėjo spausdinti 1966 m.

Šiomis dienomis, kai okupuotoje Lietuvoje neprivaloma džiaugtis krašto pavergimu ir kai leidžiama apraudenti nužudytuosius, Karčiauską sutinkame demonstracijose, o jo žodžius – spaudoje. "Nėra žodžių, – sako jis, kurie pateisintų žudikus. Neatleiskim jiems, nes jie žinojo, ką daro". Tai aliuzija į Kristaus žodžius, pasakytus ant kryžiaus ir liudinčius begalinę jo meilę žmogui.

Ar, susitinkant su grožinės literatūros kūriniu, būtina sustoti ir prie jo autoriaus biografijos – gamtinės jo gimtojo krašto aplinkos, jos peizažo garsų ir spalvų, jį pagimdžiusios žemės dvasios ir prie kultūrinės psichologijos momentų – filosofinių, socialinių ir religinių idėjų, veikiančių ir formuojančių kūrėjo vidaus pasaulį ir turinčių neabejotiną įtaką ir jo veikalui?

Grožinės literatūros kūrinys yra estetiškai realybė, tad gal ir tereikėtų žiūrėti tik į grožinį jo ypatumą, nesprendžiant klausimo, kodėl jis yra toks, o ne kitoks. Betgi literatūros istorijoje yra žymių kritikų, meno ir literatūros filosofų, daug dėmesio kreipusių ir į tuos kūrėjo gyvenimo momentus, nuo kurių pareina ne tik paties kūrėjo, bet ir jo veikalų charakteris.

Prancūzų filosofas ir meno kritikas Hyppolite Taine sukuria rasės, aplinkos ir laiko teoriją – veiksnius, nuo kurių pareina literatūros kūrinio charakteris. O vokiečių Oskaras Walzelis savo knygoje "Gehalt und Gestalt im Kunstwerk des Dichters" (Meno kūrinio turinys ir forma) įrodinėja, kad pergyvenime yra visa susiję į vieną, kas yra literatūros veikale ("Im Erlebnis ist alles gegeben"). Be to, jis teigia, kad veikalo charakteris pareina ir nuo fizinės jo autoriaus kūno konstrukcijos – vienkoks jis yra lyriko, kitoks dramaturgo.

Skirtingu keliu – dvasiniu – eina italų istorikas, filosofas ir kritikas Benedetto Croce. Jis savo knygoje "Filosofia dello Spirito" (Dvasios filosofija) ypač pabrėžia dvasinį literatūros kūrinio aspektą. Žmogus, sako jis, yra dvasinė būtybė, kuri neatskiriamai susijusi su jį supančiu pasauliu. Pabrėžia Croce ir lyrinį literatūros veikalo aspektą, kuris pareina už fizinio pasaulio ribų.

Yra ir daugiau įvairių literatūrinės kritikos kryptų ir doktrinų – nuo filologinės ligi formalinės ir struktūrinės. Ir jos visos ligi tam tikro laipsnio turi pagrindo. Tačiau čia ir šiuo atveju gal būtų ir nereikėję sustoti, jei neturėtume galvoje tų sąlygų, kuriose gyvena ir kūrė "Nemuno poemos" autorius. O tos sąlygos – vienintelė sovietinio okupanto nustatyta ir griežtai prižiūrima literatūrinė "srovė" – socialistinis realizmas.

O ir visos aplinkos atmosfera, prancūzų filosofo Maritain knygos "Le Crepuscule de la Civilisation" (Civilizacijos sutemos) žodžiais bei begalinis šauksmas, kylantis iš koncentracijos stovyklų. L'immen-se clameur qui monte des camps de concentration". Ar šio kankinamo ir žudomo žmo-

gaus šauksmo fone Karčiauskas galėjo rašyti tai, ką norėjo ir kas laisvai kilo iš jo dvasios ir skleidėsi individualia forma?

II

Pagaliau "Nemuno poema". Kas yra poema, visi (bent tol, kol niekas neklausia) žinome. Tai kūrinys, kuriame objektyviai vaizduojamas gamtos, žmogaus ar tautos gyvenimas. O ką reiškia objektyvus, taip pat gerai žinome. Jame neįtamas autorius, nėra jo jausmų, jo nuotaikos, aplamai jo vidaus pasaulio atsiskleidimo.

Tačiau tai tėra galima tik teorinėje plotmėje. Kūrėjas, kad ir kaip jis norėtų, nuo savo kūrinio pabėgti negali. Ir iš esmės nėra nei objektyvaus meno, nei objektyvios kritikos. Lyrinis pradai literatūros veikale yra neišvengiamas.

Ryškus pavyzdys – "Anykščių šilėlis". Čia vidurnakčio miško tyla intymiai susilieja su autoriaus vidine tyla ir virsta nuosirdžiu dialogu – malda su Dievu /

Vidurnaktį taip tyku, kad girdi, kaip jaunas / Lapas arba žiedelis ant šakelių kraunas: / Girdi, kaip šakoms šnibžda medžių kalba šventa, / Kaip žvaigždės plevėna, / Galai rasa krinta. / Dėl to visos pajautos nutilsta, / Ramiu tyku, malda dūšia dangun kilsta. /

Niekas nebėra nei O. V. Mišaišius už ryškų lyrinį elementą jo misterijoje "Mephiboseth". Ir A. Mickevičiaus "Pono Tado" poema, kuri prasideda lyriškai, atsiskleidžianti meile ir giliu ilgesiu savo gimtosios žemės, pasitinkame su džiaugsmu. Mielai mus nuteikia ir lyriškai aidinti "Nemuno poemos" giesmė.

"Nemuno poema" dviejų dalių, turinti prologą ir epilogą, pavadinta kelionėmis. Kelionių prasmė – Nemuno ir žmogaus kelias, kuris istorinėje plotmėje susilieja į vieną srovę, tekančią kultūrinės mūsų geografinės plotais. Prologe vaizduojami įvykiai ankstesni už įvykius, sutinkamus kūrinio siužeto ribose, epilogas – pasakutinis žodis, susumuojantis kūrinio visumos prasmę.

III

Kalbant apie "Nemuno poemą", sustotina ir prie to, kas yra prieš prologą ir kas, atrod, siejasi su autoriaus pasaulio vizija bei atsiskleidžia gilesnė kūrinio prasmė, nutolstančią nuo sovietų okupuotame krašte visiem privalomos materialistinės filosofijos. O tai – antraštė po pirmosios kelionės. Ji – "Žodis ir kūnas". Po jos – "Amžinybės himno" žodžiai:

Tegu žemė priima viską, kas jai
skirta, o man nėra nei galo, nei
krašto ...

Amžinybės žodžio prasmė pereina fizinio pasaulio ribas, nors tai, kas nesibaigia neperina už laiko ribų. Iš kur šie "Amžinybės himno" žodžiai paimti? Galbūt iš "Rigvedos" ar kurių kitų indų šventųjų knygų. Tai neteigiū, o tik spėjū. O spėti leidžia "Rigvedos" žodžiai:

Nebuvo nei Nebūties, nei Būties:
Nebuvo nei oro, nei dangaus virš
jo ...

Jie primena kai kurias "Prologo" vietas. Galima būtų eiti ir dar kiek toliau ir teigti, kad "Žodis ir kūnas" primena žodžio įsikūnijimą, kurį randame Evangelijoje. Bet vargu ar būtų išmintinga Karčiauską padaryti pamaldesniu už popiežių, nors "Prologe" yra ir tai, kas siejasi su bibline Genėzės žodžių dvasia ir nuotaika.

Siužetinis poemos laikas labai platus. Prasideda ji priešistorinėse tolumose, kai "ledynas nešė žvyrą Lietuvos keliams". Ir "Nemuno poemos" giesmė, ataidėdama iš laiko tolumų, pagaliau organiškai ir labai intymiai susilieja su mūsų žemės gamta ir jos peizažu, su juo gimusia legenda ir pagaliau su istoriniais mūsų tautos kelio momentais. O tame kelyje vis ryškiau ir ryškiau atsiskleidžia ir žmogaus motyvas, suaidintis likiminiais egzistenciniais momentais, ku-

rie pasigirsta dramatiuose mūsų tautos kelio žingsniuose:

... Iš viksvų,
iš gūžtų tilvikų,
iš smėlio grūdėlio
ir iš akmenėlio,
iš šalto ir gryo
kaip stiklas ledyno,
kai lašas nukrito
delnan mezolito,
ir lašas pavirto
vardu ir dvasia

ir pirmąjį žvyrą
kaip auksą gabeno
ledynas,
girgždėdamas sunkiai,
keliams Lietuvos.

iš šventojo gojau ...
išbėgau, plasnoju
į šauksmą ir žiedą:
aš Nemunas ...

Tai pirmosios poemos giesmės "Šauksmas ir žiedas" žodžiai. Šioje lyrinėje Nemuno giesmės melodijoje, aidinčioje jo pakrantėse, išryškėja ir jo kelio kryptis:

Buvau,
kai jūsų nebuvo.

Po to
jūs atėjot
pradžios
iš manęs pasisemt.

Atėjote būti,
Atėjote žūti, ...

Koks gilus egzistencinis momentas – būti ir žūti! Jame tarp dviejų kraštinių – gimti ir mirti – yra suglaustas visas žmogaus žemės kelias ir jo situacija šiame pasauly. Į šią žmogaus kelionę įsijungia ir Nemunas:

Ir aš su jumis
išėjau į kelionę,
į amžiną jūsų kelionę.
O mazgas lemtingas
vandens ir minties
lyg brolis ar priešus,
lyg kančią ar meilę
dabar
ir per amžius
mus rišo.
Ir mano, ir jūsų
arterijom teka
tas pats
pažinimas
ir kraujas.
Gyvenkit!
Tiktai neužmirškite
gimimo kančios:
ji mano siela,
ir jūs pakartosite ją,
nes mūsų kelionė –
ir kūnas,
ir žodis –
viena Lietuva!

IV

Gilus, nuosirdus ir harmoningas kūno ir sielos, kūno ir žodžio susiliejimas tos pačios kelionės žingsnių aiduose. O ji – ta kelionė – ir Nemuno, ir žmogaus – Lietuva.

Lietuva yra ir pagrindinis poemos motyvas, pasikartojantis besikeičiančiais tamsos ir šviesos tonais Nemuno giesmės melodijoje ir aidintis nuo pat pradžios ligi epilogo istoriniuose mūsų tautos keliuose ir kryžkele. O toji istorija ir pagrindinio jo personažo – žmogaus – kelias vingiuoja mums artima geografiniais plotais, kuriuose atsiskleidžia ir tų plotų gamta. Gamta artima, pažįstama ir atsiskleista nuosirdžiai lyrine nuotaika.

"Senvagės giesmėje" kuni-gaikščiui Gediminui, apsivertusio lizde paukštelio žodžiais, gūždžiai suaidi juodas egzistencinis žmogaus kelio momentas – mirtis:

Lizde apsivertęs paukštelis
prabyla
žmogaus,
tėvonių
artėjančiais žodžiais:
čia tavo,
valdove,
namai ir kapai.

Tokiais pačiais – juodų tonų spalvomis suvirpa ir tos pačios giesmės žodžiai, skirti karaliui Mindaugui. O juos sustiprina ir nemalonių jausmų sukelianti aliteracija – pasikartojimas geležies dzerškėsio įspūdį sudarantieji garsai:

Prisikelia žodis ir žudo.
Žudinių žaidynėse telpa
visa nužudyta tauta.

(Nukelta į 18-tą psl.)



Nuosirdžiai sveikiname
gimines, draugus, pažįstamus su
šv. Kalėdomis ir linkime
laimingų bei džiugių
NAUJŲ METŲ –

Apolinaras ir Bronė Beresnevičiai
Toronto, Ont.

Džiugių šv. Kalėdų bei laimingų naujų metų

linkime giminėms, draugams
ir pažįstamiems –



Česė, Antanas Pažerūnai ir šeima



Sveikiname

visus savo gimines,
draugus, pažįstamus

šv. Kalėdų

proga ir linkime

laimingų 1989 metų –

Alina, Kazys Žilvyčiai ir mama

Džiaugsmingų ŠV. KALĖDŲ švenčių ir laimingų naujų metų

savo giminėms, draugams
ir pažįstamiems linki –



Ona ir Antanas Baltrūnai

Sveikiname

mielus savo gimines,
bičiulius ir pažįstamus,
linkėdami malonių
bei džiugių



šv. Kalėdų ir sėkmingų
naujų metų –

Levutė ir Vladas Pevcevičiai.



KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

naujų metų

proga sveikiname visus gimines, draugus, pažįstamus,
linkėdami daug tyro džiaugsmo ir laimės.

PIJUS ir ALEŠE GRIGAI

Sveikiname

mielus savo gimines, bičiulius ir
pažįstamus, linkėdami malonių
bei džiugių

Kalėdų

ir sėkmingų

Naujų
Metų –



ANGELĖ ir SIGITAS KAZLAUSKAI

Švenčių proga
sveikinu visus,
linkėdama daug laimės ir
sėkmės –

Slava Žiemelytė,
Mississauga, Ont.



Linksmų šv. Kalėdų
bei laimingų ir sveikų NAUJŲ METŲ

LINKIU GERB. DVASIŠKIAMS, GIMINĖMS,
BICIULIAMS BEI VISIEMS LIETUVIAMS.

NUOŠIRDŽIAI –
Marija F. Yokubynienė



Linksmų
KALĖDŲ
švenčių ir
laimingų naujų metų
visiems klientams,
draugams ir pažįstamiems
linki –

JONAS M. GUOBA,
advokatas



Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų, džiugių
Naujų Metų
giminėms, draugams ir
bičiuliams linki –

M. J. Tamošiūnai



Džiugių šv. Kalėdų
ir laimingų
NAUJŲ METŲ
linkiu visai giminei bei
artimiesiems –

JURGIS JUODIKIS



šv. Kalėdų
ir Naujų Metų
švenčių proga sveikiname
gimines, Toronto dvasiškius,
draugus bei pažįstamus –

Bronė, Jonas Maziliauskai
Ira ir Ian Kavanagh



Sveikiname
savo brangius
draugus, bičiulius ir
pažįstamus

šv. Kalėdų
proga ir linkime
laimingų
naujų metų.

Su meile –
dr. Antanas ir Birutė Šalkai



Mūsų kelionė - ir kūnas, ir žodis - viena Lietuva

Mykolo Karčiausko "Nemuno poemose" yra daug grožio, bet netrūksta klaidų ir taršos

(Atkelta iš 17-to psl.)

Viena iš pačių gražių "Nemuno poemos" giesmių yra "Vidzgirio giesmė lietuvių dainai". Čia ne Nemunas gieda, bet vienos iš pačių gražiausių Džukijos girių medžiאי: skrob lai, pušynai, eglės;

Gaudžia Vidzgirio
dainų senoliai.
Grižta skrob lai
panemunių gojais.
Iš pušynų
vėjo suora skrenda.
Groja eglų
sidabru vargonai.

O skardėk,
skardėk prie upės, daina,
ežero, šilų ir gojų,
soduos,
kur pailsis ilsis
kur mamos ratelis
tylų verpia.

V

Nemuno giesmė, ataidėda-
ma iš tolumų ir banguodama
horizontaliai, vis labiau artėja
prie mūsų, o drauge ir gilėja.
Gilėja paliesdama ir kultūri-
nius mūsų tautos istorijos ke-
lio momentus, kuriuose sutin-
kame ir pažįstamus istorinius
personaužus. Giesmėje "Imkit
mane" matome Mažvydą. Jis
čia atsiskleidžia regimu-opti-
niu vaizdu, kuriame pajunta-
ma ir dvasinė jo laikysena –
jis puola ant kelių ir mel-
džiasi:

Mažvydas puola ant kelių,
meldžias, nesimeldžia-
beldžias
krašto širdin ir maldauja:
imkit mane ir skaitykit,
imkit mane ir skaitykit,
imkit mane ir išgirsit
žodį – gyvenimą savo.

O tas žodis, kuris yra tarsi
gyvenimas – "Lietuvai Lietuva
saugok, žodį, maldų karalijo-
je", – atsiskleidžia ir Mažvydo
išorinė laikysena. Jis parpuo-
lęs ant kelių ir meldžiasi. O
fonetiškai panašiai skamban-
tieji žodžiai "meldžias" ir "bel-
džias" ne tik pabrėžia mal-
dos intensyvumą – jie sujungia
ir du pasaulius – fizinį ir me-
tafizinį, dangų ir žemę. Tuo
pačiu ir meno kūrinys savo gro-
žiu susilieja su mistinio pa-
saulio plotais.

VI

"Vilčių nemunų" giesmėje
atsiskleidžia Dainava, Raigar-
do slėnis, Ratnyčia:

Dainų dainorėlių gimtine,
šalie Dainava, iš dūkelių
spalvų aukšinių išsiliejus
į Raigardo slėnį, iš rankų
pakvipsių gailiais ir griklais,
pasvirus į genijaus širdį.

Čia, šioje giesmėje, randame
ir nuostabaus grožio vaizdą –
močiutę, verpiančią ilgesį ir
skausmą:

Žiūrėk,
tai atbėga apkvaitus
Giraitėm žalia Ratnyčia.
Ir ją užrašys filomatai
į giesmę, į buvusių amžių
legendą. Tenai aimanuoja
prie kryžiaus palinkus
močiutė,
džukuodama ilgesį verpia
ar skausmą širdies po smiltim.

Šioje Nemuno ir jo giesmės
kelionėje, vis artėjančioje prie
mūsų, nors ir kiek besikeičian-
čiomis variacijomis, kartojasi
ir Lietuvos motyvas. "Giesmėje
mūsų kelionė", kurioje pra-
slenka Bitėnai, Rambynas, ma-
tome ir knygnešius:

Rauda smuikas
prie Jurbako naktį,
raudos,
o knygom kuproti
išeis knygnešiai
per ledą
į Lietuvą.

O kai "Kruglodurovo armijos
puola šlaitus Vaiguvo", pra-
byla varpai ir:

Jau raidės rikiuojasi
žodžiui ir dienai.
Kreipiamasi čia ir į Nemuną:

Tu bėgi
ir tau atsigręžt nér kada,
prabilki kalba iškentėta.
Juk mūsų kelionė –
ir kūnas, ir žodis – viena
Lietuva.

Žodis giliai susijęs su tauta
pabrėžiamas ir giesmėje "Po
šventais paveikslais", kurioje
susitinkame su kalendorių
leidėju Ivinskui.

Tai dėl liko raides
mintyse
iš Ivinskio
senų kalendorių,
tarsi sargas tėvynės,
kalbos, ---

Ar išgelbėsi
tautą
ir
žodį,
šakių, duonkepės mintį įminęs
žemdirby...

VII

"Nemuno poemos" giesmė,
laiko plotais artėdama prie
mūsų, vis garsėja, o jos vaiz-
dai vis ryškiau atsiskleidžia
ir giliau sminga į skaitytojo
būties gelmes. Atsiskleidžia
ji artimos aplinkos fone. Pra-
bėga pro akis diemedžio šake-
lė, pirkios langas, prie varte-
lių inkščiantis šuo.

O koks širdį veriantis moti-
nos dialogas su dažnu mūsų
dainų personaužu diemedžiu
giesmėje "Diemedi, dievo me-
deli!" Joje juodu skausmu aidi
motinos rauda, kurioje skendo
mūsų kraštas, kovodamas su
įsiveržusiu į mūsų žemę barba-
rišku okupantu:

Diemedi, dievo medeli,
beldi šakelėm nakčia.
Diemedi, langas apako
motinos ašarom.
Ejo išėjo jauniausias
ir pats gražiausias į mišką.
Diemedi, glostyki veidą
per aprasojusį stiklą –
motinai regis: beldžia
tyliai į langą sūnus.

Diemedi, dievo medeli,
šūviai kas naktį sugriauzdžia,
šūviai kas dieną sugriauzdžia,
ir vis paskutinio nėra.
Šūvis į širdį, į širdį!
Temsta kaskart vis tamsiau.
Diemedi, kas ji sušildys,
diemedi, kas ji pagirdys,
diemedi, kas ji nuplaus
girių tankmę? O fašistai
eina ir eina pėdom.

Be abejonės, paskutinis ci-
tuotas sakinyš "O fašistai eina
ir eina pėdom" – duoklė apoka-
lipsiniam slibinui, kad knyga
galėtų išeiti.

"Plieno ir skausmo žodžių"
giesmės vaizdai dar šiuropesni.
Čia brolių kraujas teka upe-
liais:

Girių upeliais,
požemių gyslom
renkasi brolių
kraujas į Nemuną,
renkasi broliai
į paslaptingas girias,
tyliai niūnuoja
tėviškos dainą,
tėviškos vėjai
supa jų būstus
girių tankmė.
Sunkiasi kraujas
Žalgirio brolių,
Žalgirio ainių.

Ypač gūdūs apokaliptiški
vaizdai "Golgotos" ir "Brolių
baladės" giesmėse. "Golgoto-
je" – motinos ir kūdikiai, žu-
domi vokiečių, o "Brolių bala-
dėje" – partizanų kovos su mū-
sų žemės pavergėjais, kai gyve-
nimas buvo, poemos žodžiais,
klaikesnis už agoniją:

O buvo tas gyvenimas
klaikesnis už agoniją,
žiauresnė už žiaurumą
ta brolių drama.

"Praradimų monologe" ir vėl
kreipiamasi į Nemuną:

O Nemune mano
ir mūsų dienų,
girdejai tu
raudančias motinas
savo sūnų,
padėjusį galvas
ant skardžio,
sakyk,
ar atskirti galėjai,
kas rauda už Lietuvą?

Plauki sau vaga,
nes teisybė žinai,
tiek amžių
už kelią prie marių kovojęs,
ir baltini kaulus
dugne –
atminty –
pražystančių sodais
kareivių,
lelijomis raudančių
motinų
ir čilbančių paukščiais
vaikų.

Koks vaizdas! Ir ne tik tai
vaizdas, bet ir sielos gelmes
paliečiančias lelijomis rau-
dančios motinos ir paukščiais
čilbantieji vaikai.

Poema baigiasi epilogu. Ja-
me – Nemuno monologas, ku-
riame i tolumas vilnijančiose
jo bangose suaidi tas pats per
visą poemą ejęs motyvas – Lie-
tuva:

Kiekvienai širdžiai
esu gyvybės odė,
versmėmis ištryškus
iš gėlėtų klonių.
Mes kaip vienas,
vienas kūnas,
vienas žodis
ir viena,
kaip Lietuva,
kelionė.

Ši Nemuno, žmogaus ir žo-
džio, kuris Max Picard knygos
"Der Mensch und das Wort"
(Žmogus ir žodis) teigimu, pri-
artina prie Dievo, kelionės
giesmė nutvieksta lyrine nuo-
taika. O lyrinė melodija, ban-
guodama drauge su Nemunu ir
keisdama savo ritmą, susilieja
ir su mūsų nuolat kintančio
vidaus pasaulio plotais. O ta-
da, sutinkant su Croce, pereina
ir už fizinio pasaulio ribų, juo-
ba, kad ir pati poezija savo
prigimtimi susiliečia su mis-
tika.

Kai kur tos Nemuno giesmės
melodijos momentai kartojasi,
tarsi jo bangos bėgtų links-
mai šokinėdamos per tą patį
pakrantę sutiktą akmenuką:

gyventi
gyventi
gyventi.

Nebe reikšmės poezijoje – ir
Nemuno giesmėje – ir rimas:
jis suteikia gyvumo:

Iš glūdumos,
iš gilumos

Iš preeities,
iš dabarties,

valia – dalia

Iš šalto ir gryo,
kaip stiklas ledyno.

Bene gražiausia tai, kas
primena personifikaciją, kai
suteikiama žmogaus ypatumų
išorinio pasaulio daiktam.
Tačiau tai, ką sutinkame "Ne-
muno poemose" – pražystan-
čiais sodais kareivius, lelijomis
raudančias motinas ir paukš-
čiais čilbančius vaikus – su-
aidi magiško pasaulio ai-
dais, kurie psichinė – pergyve-
nimo prasme yra realūs. Tai
tačiau ne nauja – ir S. Nėris
diemedžiu žydėjo.

VIII

Šioje gražių momentų turin-
čioje "Nemuno poemose" atsi-
skleidžia ir jos filosofija. Ją
randame apokaliptinio siaubo
"Susitikimo prie Nemuno"
giesmėje:

O tu, žmogau,
turi savim išlikti,
tu esi žmogus.

Kaip gražu! Ir kaip kilnu –
išlikti žmogumi. Ir kai gaila,
kad Karčiauskas tai užmiršta
ar nepajėgia išsilaikyti žmo-
giškoje plotmėje. Įterpdamas
į "Nemuno poemą" už citavimo
ribų esantį "Stebuklą prie Jur-
barko", ne tik pati suteršia visą
savo knygą, bet ir giliai įžeid-
žia skaitytojo religinius jaus-
mus.

Ar tai duoklė ir saiko netu-
rintis vergiškiausias nusilen-
kimas ne tikiai ateistiniui, bet
ir egzistenciškai antikris-
tiniam sovietiniam mūsų kra-
što okupantui? Vargu – ir pra-
gare turėtų būti ribos ir saikas.
Viktor Frankl savo knygoje
"Man's Search for Meaning"
(Žmogaus prasmės ieškojimas,
antrinė antraštė "Nuo mirties
lagerio ligi egzistencializmo"),
pasakoja, kad ir toje mirties
stovykloje, kurioje ir jis pats
buvo, vieni elgėsi kaip kiaulės,
kiti kaip šventieji: – "some of
our comrades behave like swi-
nes while others like saints".
Užmiršo poetas Mykolas Kar-
čiauskas, savo knygą suteršdamas
"Stebuklu prie Jurbarko",
net ir tai, kas svarbiausia – kad
grožinės literatūros kelio kryp-
tis – estetinės aukštumos, kad,
Thomas Munro knygos "Oriental
Aesthetics" (Orientalinė
estetika) teigimu, gyvenimas
yra džiaugimasis grožiu: "Life
is only for the enjoyment of
beauty" (Nukelta į 19-tą psl.)

ŠV. KALĖDŲ
švenčių proga sveikinu visus savo
gimines, draugus, pažįstamus ir
linkiu džiugių bei laimingų
NAUJŲ METŲ –

Mikas Žaliauskas



ŠV. KALĖDŲ
ir
Naujų Metų
proga sveikiname
visus gimines, draugus
ir pažįstamus –

Onutė Skrebūnienė ir sūnūs



Mielus gimines, draugus ir
pažįstamus sveikiname su
šv. Kalėdomis,
linkėdami daug laimės
ir sėkmės
naujaisiais metais –

Onutė, Jonas ir Edis Adomauskai,
Hamilton, Ont.



šv. Kalėdų
IR
NAUJŲ METŲ
proga sveikiname visus savo
gimines, draugus ir
pažįstamus –

Ona ir Juozas GATAVECKAI



Kristaus gimimo
švenčių ir Naujų metų
proga sveikiname mielus savo
gimines, draugus ir pažįstamus,
linkėdami šventinio džiaugsmo
ir geriausios sėkmės
naujaisiais metais –

Lionė ir Vladas Kybartai,
Hamilton, Ont.



Mielus gimines,
draugus ir artimus
sveikinu su
šv. Kalėdomis,

linkėdama daug laimės ir sėkmės

naujaisiais 1989-taisiais metais –

Delhi, Ontario

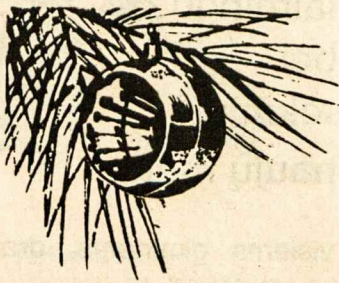
Verutė Treigienė



NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME
su šv. Kalėdomis
gimines, draugus,
pažįstamus ir linkime
laimingų, džiugių

NAUJŲ METŲ

Marta Adomavičienė
duktė Danutė, žentas Ted
ir vaikaičiai – Larutė, Kristupas



KALĖDINĖ Kristaus gimimo žvaigždė tesutelkia mus naujiems vieningiems ir bendriems žygiams dėl Lietuvos laisvės. Naujieji 1989 metai tebūnie turtingi naujomis viltimis, kad Lietuvos horizontuose pasirodžiusi aušra nušvintų atkurtos Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės saule.

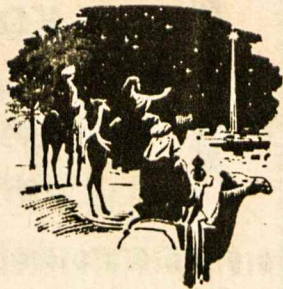
Amerikos lietuvių taryba

SVEIKINAME

gimines, draugus ir pažįstamus su

šv. Kalėdomis
ir linkime laimingų
naujų metų –

Valė, Vytautas Rasiuliai ir šeima



Sveikiname su šv. Kalėdomis

gimines, draugus ir pažįstamus, linkime sveikų bei sėkmingų naujų metų –

Vaclovas ir Adelė Karauskai



ŠV.KALĖDU ir Naujų Metų

proga sveikiname mielus mūsų
gimines, draugus ir pažįstamus,
linkėdami kalėdinio džiaugsmo ir
didžios sėkmės bei Dievo palaimos
naujaisiais metais –

Algis, Viltė Valiuliai,
dukrelės Daina, Aurelia ir
sūneliai Paulukas ir Algiukas



Džiugių šv. Kalėdų

švenčių ir sėkmingų bei laimingų

Naujų metų

giminėms, draugams ir pažįstamiems nuoširdžiai linki –

A. A. Totoraičiai ir šeima



Malonių Kalėdų švenčių ir sveikatos pilnų naujų 1989 metų

visiems klubo nariams ir
"Vilnius Manor" gyventojams
nuoširdžiai linki

Toronto lietuvių pensininkų
klubo valdyba



Savo mielus
klientus ir draugus

šv. Kalėdų ir
Naujų metų

proga sveikinu linkėdamas sėkmės
bei sveikatos –

Algis Medelis



Kliviande spalio 28-29 d.d. įvyko pirmoji Šiaurės Amerikos lietuvių kredito kooperatyvų konferencija. Nuotraukoje iš kairės: Toronto Priskelimo parapijos kredito kooperatyvo valdybos pirm. dr. S. ČEPAS, vicepirm. J. PALYS, Hamiltono "Talkos" išd. St. DALIUS

"Tėviškės žiburių" aukotojai

\$100: Wasagos Gerojo Ganytojo misijos moterų būrelis; \$70: A. Čepulis; \$50: B. Sakalas, S. Rakštienė; \$35: A. Žemaitis; \$30: D. Paulius-Mark, G. Urbonaitė, A. Navickas; \$26: S. Vastokas; \$25: Z. Girdauskas, J. Gimžauskas, M. Adomavičienė; \$22: A. Trečiokas; \$20: K. Gaputis, I. Urbonas, M. Zazekas, P. Malis, V. Povylis, kun. P. Butkus, J. Jurkūnienė, F. Timukas, G. Venskaitis, J. Petronis, S. Paketuras; \$11: P. Sičiūnas; \$10: A. Lukas, E. Indriliūnas, E. Velbasiš, P. Šostakas, I. Šatrienė, A. Šermukšnis, V. Laugalis; \$15: K. Graudienė; \$6: A. Paulius, J. Bartkus, J. Tarvydas, J. Botyrius, E. Kvederienė, P. Kripas, V. Kačinskas, K. Stirbis; \$5: A. Šetikas, A. Bungardienė, V. Karauskas; \$3: K. Dulkys, A. Underys, V. Puodžiūnas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$35: P. Pargauskas, O. Mučinskas, V. Naruševičius; \$30: V. Vainutis, J. Meškys, V. Masiulis, J. Dragūnas, K. Gaputis, A. Nutautas, E. Mačiulaitis, A. Šermukšnis, V. Trečiokas, V. Vaitkus, S. Styra, J. Mickus, R. Krasauskas, O. Krasauskas, V. Laugalis, P. Braziūnas, F. Juozaitis, V. Sičiūnas, Z. Orenienė, M. Gaputytė, kun. T. Žiūraitis, K. Žabas, A. Vapsva, J. Jurėnas, O. Kavaliauskas, E. Senkus, J. Kirvaitis, K. Strimaitis, E. Miliauskienė, S. Wolpert, A. Čepulis, A. Dronsa, M. Kizis, J. Riaba, G. Paukštytė, I. Ross, J. Gimžauskas, E. Kuzmickas, J. Pargauskas, P. Gurskys, K. Lukošius, J. Valiulis, K. Pečiulis, S. Kėkštis, V. Moigis, G. Venskaitis, J. Juodikis, A. Kamaitis, V. Kežinaitis, A. Sudeikis, S. Varanka, N. Zajančauskas, J. Žadeikis, J. Šepers, V. Morkūnas, M. Petrulis, O. Dementavičius, A. Kišonas, J. Rugys.

\$25: V. Norkevičius, K. Bubliauskas, G. Jezukaitienė, A. Kriščiūnas, A. Janušis, R. Šarkus, L. Vilembrechtas, S. Šarkus, M. Daukša, V. Laniauskas, B. Augaitis, J. Šulcas, J. Skeivelas, V. Visockis, J. Rutkauskas, R. Pilipavičius, M. Dirmeitis, J. Milkintas, T. Blinstrubas, J. Stukas, J. Leskauskas, L. Radzevičienė, S. Jakaitis, T. Šmitienė, M. Šalčiūnas, G. Eimantas, B. Zeikus, A. Pacevičius, K. Slavinskas, S. Šimkienė, J. Paukštytė, A. Kojalaitis, G. Tijiūnėlis, V. Adamonis, L. Mačionienė, O. Savickas, O. Tačilauskas, I. Jonynas, J. Morkūnas, E. Gaputytė, A. Sereika, K. Linka, A. Vilkus, V.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Vilčinas, N. Petrūnaitė, R. Sedlak, V. Kručas, K. Kubilius, S. Vyšniauskas, kun. S. Šileika, J. Šefleris, K. Savačauskas, J. Stančūnas, P. Druskis, L. Ringienė, V. Peteraitis, A. Alsbergas, A. Kenstavičius, J. Vitas, A. Žemaitis, Z. Girdauskas, A. Rimba, V. Pavilėnas, A. Šeškus, T. Timmerman, A. Maksimavičius, A. Savickas, A. Klimas, M. Renkys, J. Žakevičius, J. Radzevičius.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$125: J. Žiūraitis; \$100: kun. V. Skilandžiūnas; \$67.30: A. Kalvaitytė; \$50: V. Sinkevičius, A. Žuras, kun. P. Butkus, M. Gečienė, D. Zolonas; \$45: J. Purlutis; \$40: K. Gudinskas, V. Liūma, P. Šukys, V. Ramanauskas, J. Krasauskas, J. Starke, P. Gabrėnas, O. Vilėniškis, E. Šlekys, K. Radzevičius, A. Lukas, A. Šležas, J. Yurkus, R. Vilembrekas, J. Skladaitis, O. Berentis, J. Zenkevičius, kun. V. Valkevičius, J. Tamoliūnas, O. Stasiulis, S. Martinaitis, V. Kazlauskas, J. Zubrickas, J. Valiukienė; \$30: L. Klimaitis, A. Ambraška, V. Šeštoka, A. Sirutis, J. Kozeris, A. Bungardienė, V. Ignaitis, B. Pakalniškis, ses. M. Klovaite, S. Paketuras, Z. Gavėnas, J. Gipas, M. Šimkus, V. Šerksnis, A. Stanėnas, B. Romeikienė, E. Indriliūnas, M. Abarijus, K. Zbarauskas, A. Pesys, E. Žiaušys, V. Stanevičius, J. Vaina, M. Valiukėnas, M. Zazekas, V. Ivanauskas, V. Žebertavičius, J. Arštikaitis, J. Stukas, A. Šiaučūnas, A. Saladzius, J. Ramanauskas, G. Mickus, A. Tumas, V. Zawadowskas, Z. Gasiūnas, R. Urbaitytė, V. Balsevičius, K. Vaičaitis, V. Karas, A. Langas,

E. Aleksienė, V. Vaičiūnas, V. Povylis, P. Barteska, M. Pranyš, J. Starinskas, O. Spidell, A. Bušmanas, A. Šilgalis, kun. J. Znotinas, A. Garbas, S. Meškauskienė, J. Dundys, B. Arūnas, G. Urbonaitė, S. Daučanskas, J. Žukauskas, J. Vaičius, P. Šiūlys, M. Šelmys, E. Giedra, M. Skučas, J. Zimkus, J. Petronis, V. Seniūnas, J. Jogėla, E. Weir, J. Vėlyvis, Vaitkus; \$32: L. Pernavas; \$35: M. Punkrienė, J. Virpša, V. Šilėnas, J. Jakubauskas, J. Žvirblis, N. Jakučinskas.

Už dvejus metus rėmėjo pre-

numeratą atsiuntė: \$60: G. Vindašius, A. Eimantas, A. Viskontas, S. Fredas, P. Bulka, O. Kruschat. Už dvejus metus garbės prenumeratą atsiuntė: \$80: L. Plūra, P. Malis.

Nuoširdus aciu už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siūsdami reguliarią prenumeratą, prideda auką.

Mūsų kelionė...

(Atkelta iš 18-to psl.)

Blogio ir šlykščių dalykų yra visur – ir gyvenime, ir mene. Žmogus per pasaulį eina bangaudamas – kildamas į šviesias dvasines aukštumas ir grimzdamas į purvo gelmes. Tai atsispindi ir literatūroje. Tačiau M. Nedoncelle veikalo "Introduction a l'Esthétique" (Estetikos įvadas) žodžiais, kūrėjo genijus ir blogį harmoningai įjungia į grožio simfoniją: "Il le introduit dans un ensemble plus vaste comme des accords dissonants dans sa symphonie".

To, deja, negalima pasakyti apie "Stebuklą prie Jurbarko". Ir atleisti Karčiausui, jo paties žodžiais, negalime, nes jis žinojo ką daro.

O aplamai "Nemuno poemėje", kad ir nesutikdami su kai kurių istorinių mūsų tautos kelio momentų interpretavimu, randame daug grožio. Ir čia, šio žodžio pabaigoje, norėtusi dar kiek stabtelėti prie jau cituoto realistinio simbolizmo vaizdo:

Tenai aimanuoją
prie kryžiaus palinkus močiutė,
džukuodama ilgėsį verpia
ir skausmą širdies po smiltim.

Išorinėje močiutės laikysenoje atsiskleidžia ir jos vidaus pasaulio plotai ir gelmės – ilgesys ir kančia. Jos dalią atskleidžia ir ratelis, simboliškai susijęs su jos gyvenimu, ir bėganti lino gija. Atsiskleidžia čia ir egzistencinis momentas – ilgesys, kurį močiutė verpia, skausmas ir mirtis, kuria paženklintas žmogaus žemės kelias. Vaizdo centre iškils kryžius, kuris savo prasme visa perkelia už žemės kelio ribų – mistinė plotmė.



Džiaugsmo pilnų KALĖDŲ švenčių,
laimingų bei sėkmingų NAUJŲ METŲ visiems
lietuviams nuoširdžiai linki –

252 Regent St. So.
Sudbury, Ontario

The Lougheed ir Barnard šeimos
bei tarnautojai



ANAPILIO
KNYGYNAS
sveikina

lietuviško
žodžio ir dvasios

bičiulius, linki *Linksmų*
ŠV.KALĖDŲ

*ir viltingų NAUJŲ METŲ!

Džiugių šv. Kalėdų

ir sėkmingų
naujų metų
visiems klientams ir
pažįstamiems linki –



ED. KONDRATAS

ŠV.KALĖDU

ir naujų 1989 metų

proga sveikiname gimines,
draugus, pažįstamus ir
linkime Dievo palaimos bei
tyro džiaugsmo –

Montreal, P.Q.

Irena ir Petras Lukoševičiai



Sveikinu

visus bičiulius,

draugus bei pažįstamus,
gyvenančius Toronte ir kitur,

ŠV. KALĖDU bei

Naujų Metų
proga –

Jonas Maniūška



Sveikiname mielus gimines, draugus bei pažįstamus Kristaus gimimo

švenčių proga ir
linkime geriausios
sėkmės naujaisiais
1989 metais –

Rimas, Gražina Strimaitis ir dukros



Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų metų

visiems giminėms,
draugams ir pažįstamiems
linki –

Joana, Juozas Zenkevičiai ir mama



Linksmų šv. Kalėdų

ir laimingų bei sėkmingų naujų metų

linkime giminėms,
draugams ir
pažįstamiems –



Elė ir Rūdi
Vilembreikai
su šeima
London, Ont.

LAIMĖS ir
SĖKMĖS
nuoširdžiai
linkime
mieliems
kooperatyvo nariams ir visiems
tautiečiams ŠVENTŲ KALĖDŲ
ir NAUJŲ METŲ proga -

TORONTO PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
KREDITO KOOPERATYVAS

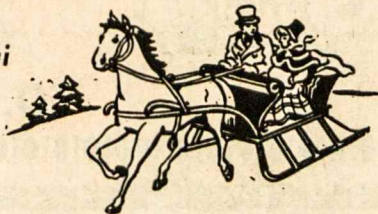


Šventiniai sveikinimai
visiems lietuviams

Kalėdų ir
Naujų Metų
proga

spaustuvė
TIME PRESS

sav. V.A.A.J.B. Danaičiai
82 QUEEN ELIZABETH BLVD.
Tel. 252-4659



Savo mieluosius klientus ir draugus

ŠV.KALĖDŲ ir
NAUJŲ METŲ

proga sveikinu, linkėdamas sėkmės

JONAS V. MARGIS, Phm. B.

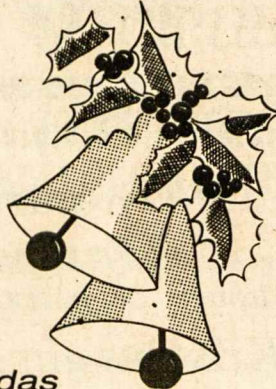
"MARGIS DRUGS"

408 Roncevalles Ave., kampo Howard Park Ave.
Telefonas 535-1944, Toronto, Ontario

Šv. Kalėdų ir
Naujų metų

proga sveikiname
gimines, draugus,
pažįstamus ir linkime
daug džiaugsmo -

Arvydas ir Arvydas
Blauzdžiūnai



Sveikiname

su šventomis Kalėdomis,
linkėdami laimingų bei
sėkmingų naujų metų
mūsų mieliems giminėms,
draugams ir pažįstamiems -

Angelė ir Bronius Stankačiai,
Peterson, JAV



Visiems
lietuviams linkime
džiugių šv. KALĖDŲ
ir laimingų NAUJŲ METŲ -

THE J. B. MARLATT

615 Main St. E.
Hamilton, Ont.
Tel. 528-6303



Smėlio paslėpta praeitis

Belgijos pajūryje, kuriame sunyko milžiniškas vienuolynas, statytas prieš 800 metų

A. TENISONAS

Šis straipsnis gautas po velionies mirties jo dukros Z. Tenisonaitės-Hellemans dėka. RED.

Vieną vasarą prie Šiaurės jūros Kanalo, Knokkės vasarvietėje, Belgijoje, pripuolamai pamaciau vieno knygyno vitrinėje rusišką knygą "Vremia v peskach" (Laikas smėlynuose), M. Zemskaja, Moskva-Leningrad, 1963. Pasklaidžius ją, pasirodė, kad tai įdomus archeologijos veikalas apie kasinėjimus tolimoje Vidurio Azijoje, seniai dingusioje Horezmo valstybėje, kur tik "1941 m. kolchozininkai pradėjo žygį į smėlio dykumas". (Turbut mūšiskiai tremtiniai).

Vasarvietės muziejuje

Kitą vasarą leidau dienas prie Kanalo nedidelėje Koksijės vasarvietėje, netoli Duinkerkeno, prie Prancūzijos sienos. Palei jūrą Kanalo vasarvietėje pristatyta daugiaaukščių viešbučių su parduotuvėmis; toliau kopų zonoje - skoningos vilos su gėlynais, o vietomis tarp kopų ir krūmynų riegos dar vėjo nešiojamas smėlis.

Apie kilometrą nuo jūros žaliuoja nedidelis parkas, o prie parko stovi archeologijos muziejus tokioje nuosalyje vietoje! Užėnu pasižiūrėti ir nustembu pamatęs į kokią įdomią istorinę vietą patekau.

Sauskelius iš pat Antverpeno pasiekiau tą vasarvietę, niekur neplaukiau per vandenį, nepervažiavau per didesnę tiltą ar pylimą, o žiūrėdamas į reljefinius vietovės planus, kabančius muziejuje ant sienos, matau, kad stoviu jūroje ant salos ir esu didelio viduramžių vienuolyno griuvėsių teritorijoje.

Kokia didelė čia įvykusi permaina: dingio jūra, sala susijungė su žemynu, o iš buvusio didelio garsaus vienuolyno liko tik smėlio apnešti griuvėsiai. Žemėlapiui rodo Koksijės vietovę I, X ir XII š.; kai šis vienuolynas buvo pradėtas statyti.

Muziejaus salėje ant stalo stovi ir buvusio vienuolyno maketas, sukonstruotas pagal Peter Pourbas'o 1580 m. vienuolyno piešinį. Ima nuostaba, kad toks milžiniškas vienuolynas statytas jau XII ir XIII š. ir tokioje nuosalyje, jūros kopomis ir tyrlaukais iš žemyno pusės apsuptoje vietoje.

Muziejus statytas dabar, kai reikėjo senienų radinių kur nors sudėti. Archeologiniai kasinėjimai čia pradėti tik 1949 m.

Eini muziejaus salėmis, žengi tarp vienuolyno griuvėsių ir jauti, kad grimzti į gilią praeitį, kur pėdsakai veda net iki Julijaus Cezario Galijos Transalpinos užkariavimo laikų. Kartu stebi archeologinių kasinėjimų darbą ir maitai, kaip iš gilios senovės kapinių, vienuolyno griuvėsiuose studentai - būsimieji archeologai atkasinėja Koksijės senųjų gyventojų griaučius, kad jie prabiltų apie savo žilą praeitį. Dalis vienuolyno buvo pastatyta ant seno kapinyno, ir Europos antropologai dabar nežino, kas tokie buvo

tie senieji gyventojai, kaip jie vadinosi.

Kovoiant su jūra

Daug būtų galima pasakoti apie istorijos eigoje vykusias Vakarų Europos pakrančių atmainas ir jų susiformavimą, ypač prie Šiaurės jūros Kanalo, Belgijoje ir Olandijoje. Pajūrio sričių pakrantės pirmiau čia nebuvo tokios, kaip dabar. Jau V š. prieš Kristų keliautojas Pytheas rašė apie ypatingą palei Šiaurės jūrą pastebėtą gamtos reiškinį. Jis rašė apie šalį, kur jūra be perstogės kovoja su žemynu. Turint galvoje, kad žemesnieji Flandrijos plotai net iki Antverpeno ir Hasselto keliskart buvo jūros užtvindyti, tai neuostabu, kad tas nepaprastas gamtos reiškinys stebino ne vieną keliautoją.

I š. po Kr. Plinius vyresnysis apie Šiaurės jūros pakraštį rašė: "Ten per parą dukart be atvangos jūra puola didelius žemyno plotus, plačiai juos užliedama, ir sunku pasakyti, ar šie plotai priklauso žemynui ar jūrai. Ten yra kalvų ir ant sukastų pylimų vargingai gyvena žmonės. Galima būtų juos pavadinti jūreiviais, nes po atoslūgio jie atrodo tartum išsigelbėję po laivo avarijos. Valgiui virti jie (vieto malkų, Red.) vartoja purvą, kuris pirma saulėje ir vėjuje išdžiovinamas (dūrpės)".

III š. pabaigoje (285) po Kr. Eumenės apie Šiaurės jūros pajūrį rašo: "Ta žemės sritis neverta žemyno vardo, nes dirvožemis yra taip baisiai permirkęs, kad jis ne tik klampiose balose linguoja po kojomis, bet ir ten, kur atrodo yra tvirta žemė. Ten užėjęs grimzti į pragarmę".

Iš šių įvairių laikų liudinių matome, kad kai kurios pajūrio sritys prie Kanalo yra labai pakeitusios savo reljefą: pasausėjo Flandrijos žemuma, o Koksijės ir kitos Kanalo salos susijungė su žemynu arba buvo paplautos ir dingo.

Pirmieji vienuoliai

Bet XII š. Koksijde tebebuvo sala jūroje ir čia 1107 m. atvyko iš Prancūzijos šv. Benedikto ordino vienuolis Ligerius su grupele vienuolių ir nutarė

statyti vienuolyną. Jie rado šią salą neapgyventą. Tik senos kapinės liudijo, kad čia kadaise gyventa, bet kas tokie buvo ir kur dingo salos gyventojai, jie nežinojo. Manoma, kad jau IX š. salos ir pajūrio gyventojus išžudė jūros plėšikai normanai arba, slėpdamiesi nuo jų, gyventojai pasitraukė į krašto gilumą.

Ligerijaus pirmieji Duinenabdių (kopų vienuolyno) pastatai - vienuolyno koplyčia ir namukai vienuoliams gyventi negalėjo ilgai atsilaikyti prieš jūros audras. Senieji metraščiai skelbia, kad vakarų vėjai, pustydami ir ardydami salos kopų smėlį, griovė ir vertė iš pamatų ne tik vienuolių namukus, bet ir koplyčią.

Milžiniškas vienuolynas

Ligerijaus vietininkas Fulko 1127 m. nutarė pradėti statyti didelį, patvarų mūrinį vienuolyną, kurio jokios audros neįveiktų. Nuo tada metraščiuose jau randama daugiau žinių apie Duinenabdių vienuolyną, ir jau galima sekti jo augimo ir klestėjimo laikotarpį.

Pradžioje Ligerijus turėjo tik apie dešimtį vienuolių, bet, vienuolynui plečiantis, didėjo vienuolių ir aplinkinių gyventojų skaičius. Abatų Iesbaldušo ir Elias'o vadovavimo metu vienuolynas gyveno 470 vienuolių ir brolių. 1262 m. pagrindiniai Duinenabdių vienuolyno statybos darbai buvo užbaigti, ir vienuolynas buvo iškilmingai pašventintas.

Vienuolynas su savo labai didele ir gražia šventove buvo laikomas vienu iš pirmųjų vienuolynų Vakarų Europoje. Visame pasaulyje tada nebuvo nė dešimties šventovių, didesnių už Duinenabdių vienuolyno šventovę.

Plačioje apylinkėje vienuolynas turėjo 25 ūkius su 10.000 ha dirbamos žemės. Už jo stiprių sienų prieglobsčio ieškojo karaliai ir karalaičiai. Sena legenda pasakoja, kad Austrijos hercogas Leopoldas vienu metu slapstėsi Duinenabdių vienuolynas. Vėliau, atsisėdęs į sostą, atsidėkodamas rėmė šį vienuolyną. Kai per (Nukelta į 21-mą psl.)

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR
NAUJŲ METŲ



proga, Lietuvių Fondo vadovybė sveikina narius, rėmėjus ir talkininkus, o taip pat lietuviškos spaudos bei radijo redaktorius ir bendradarbius, linkėdamą Aukščiausiojo palaimos asmeninime gyvenime ir ištvermės lietuvių išlaikymo darbe.

Okupuotoje tėvynėje mūsų broliai ir sesės parodę tvirtą tautinį susipratimą ir nepaprastą ryžtą, bandydami išsilaivinti iš primestos priepaudo. Mes esame kartu su visa tauta bendroje likiminėje kovoje.

Naujieji Metai, tebūna
ir mūsų tautos vilčių
išsipildymo metai!

LIETUVIŲ FONDAS
LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
3001 W. 59th Street • Chicago, IL 60629



Sveikinu

mielus savo gimines, draugus ir
pažįstamus, linkėdamas daug
laimės bei sveikatos

Kalėdų

šventėse ir laimingų
bei sėkmingų

Naujų Metų -

Windsor, Ontario

Antanas Krakauskas



Sveikiname
visus
lietuvius su
šv. Kalėdomis
ir Naujaisiais
Metais



LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS
"PARAMA"

1573 Bloor St. West, Toronto
Telefonas 532-8723,
532-1149

Kalėdų

švenčių ir

Naujų metų
proga nuširdžiai sveikinu
mielus klientus, draugus
bei pažįstamus, linkėdamas
sveikatos ir sėkmės
sekančiais metais -

V. Bačėnas,
Kennedy Travel Bureau LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1



Džiugių švenčių ir
turingų naujų metų
linki visiems lietuviams



MASKEL INSURANCE
BROKERS LTD.
(BALYS MASKELIONAS)
Telefonas 251-4864-
2405 Lakeshore Blvd. West,
suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C5



Visiems
lietuviams
ir jų
šeimoms



linksmy ŠV.KALĖDŲ

ir laimingų

Naujų Metų

atžymėtų maloniomis kelionėmis,

linki "Audra Travel" darbuotojai

Džiugių

šv. Kalėdų

ir laimingų
NAUJŲ METŲ



linkime visiems lietuviams -

TURNER & PORTER

**Džiugių
šventų Kalėdų**

ir laimingų bei pilnų
geros nuotaikos
naujų metų
linki visiems giminėms,
draugams bei pacientams –



dr. Gina J. Ginčauskaitė,
optometristė



**Šv. Kalėdų ir
Naujų metų**
proga daug džiaugsmo
ir laimės per šventes ir
naujus metus linkime mūsų
draugams ir pažįstamiems –

Petras ir Janė Pakalka,
Glencairn, Ont.

Sveikinu
gimines, draugus,
pažįstamus su
Šv. Kalėdomis
ir Naujaisiais Metais –



Augustinas Navickas



**Su šv. Kalėdom
ir naujais metais,**
sveikiname
visus gimines, draugus
ir pažįstamus –

Augustė ir Vytautas
Dubickai

**Džiugių
šv. Kalėdų**

ir laimingų
naujų metų
visiems giminėms,
draugams ir pažįstamiems

linki –



Julija, Jonas, Rūta ir Linas
Kamaičiai
Ona, Algimantas, Algis, Gedas,
Kristina Dziemionai



**Sveikiname su
šv. Kalėdomis
ir Naujais metais**

savo mielus gimines,
draugus ir pažįstamus,
linkėdami sveikatos bei
sėkmės –

Lilė ir Vladas Nakrošiai
L. Česėkienė



**LINKSMŲ
ŠV. KALĖDŲ**

ir laimingų naujųjų
1989 metų
giminėms, draugams
ir pažįstamiems

linki –
Jūra,
Darius,
Dalia ir
Rimas
Sondos



Ontario pilietybės ministeris Gerry Phillips gruodžio 10 d. paskelbė Ontario žmogaus teisių savaitę. Nuotraukoje iš kairės: "Juodojo kaspino" komiteto atstovė MARIKA SZHAMBARD, Baltiečių moterų tarybos pirm. EDITE LYNCH, ministeris GERRY PHILLIPS, Kanados lietuvių žmogaus teisėms ginti komiteto pirm. dr. M. ARŠTİKAITYTĖ-ULECKIENĖ

Karo nusikaltėlių ieškant

Ar pasiseks išaiškinti komunistų nužudytų lietuvių
slaptas kapines Ylakiuose?

Nepriklausomos Lietuvos laikais Ylakių miestelyje buvo kalėjimas keliolikos žmonių talpos ir dažnai būdavo tuščias. Antrą kartą Raudonajai armijai okupavus Lietuvą, Ylakių komunistai buvo įrengę kalėjimus dar dviejuose dideliuose namuose (N. Vindašiaus ir Strėlio). Ten enkavedistai turėjo tardymo kambarius bei rašines. Strėlio namo rūsyje buvo laikomi mirtininkai kaliniai. Jis buvo vadinamas mirtininkų kalėjimu, nes ten kaliniai per tardymus buvo labai žiauriai kankinami.

Kas juos per tardymus taip žiauriai kankino ir mirtinai žalojo, gal kada nors vėliau paaiškės. Yra jau žinoma, kad Leiba Balchinas, Ylakių žydų liaudies banko buhalteris, buvęs šaulys-rėmėjas, per pirmą Raudonosios armijos okupaciją buvo NKVD viršininku ir tada tik jo įsakymu buvo lietuviui-vės suimami, tremiami, ir niekas nežinojo kur kalinami. Antrą kartą Raudonajai armijai okupavus Lietuvą, Leiba Balchinas grįžo į Ylakių miestelį su dviem ginkluotais palydovais ir dažnai kalinių buvo matomas N. Vindašiaus name: tikrindavo kalinių bylas, kad jie būtų griežtai nubausti. L. Balchinas su palydovais kalbėjo žydiškai, kad kiti nesuprastų.

Nakties metu buvo girdimi šūvių garsai Strėlio kieme, kuris buvo aptvertas nepermatoma aukšta tvora ir milicijos saugojama. Spėjama, kad ten yra daug nužudytų lietuvių užkasta. Tokias žinias šio rašinio autorius yra gavęs prieš 20 metų. Laiškas buvo siųstas iš Japonijos.

Dabar vykstant persitvarkymui Lietuvoje, žmonės drąsiau pradėjo kalbėti apie savo giminių nužudymus ir slaptas kapines. Jau šiais metais per Vėlinės nužudytų lietuvių giminės nesislėpdami padėjo gėlių ir uždegė žvakutes Ylakiuose prie Luobos upės tilto ir prie Strėlio namo kiemo.

Turimomis žiniomis, per antrą Raudonosios armijos okupaciją kai kurie suimti lietuviai, vežant per Luobos upės tiltą, nušoko į vandenį, ieškodami staigios mirties, kad išvengtų žiaurių kančių per enkavedistų tardymus ir sušaudymo.

Rusai, padėdami vietos komunistų, sugebėjo infiltruoti į partizanų eiles savo agentus lietuviams. Tokiu būdu jiems pasisekė išaiškinti daug slėptuvių, juos netikėtai apsupti ir sunaikinti.

Smėlio paslėpta praeitis

(Atkelta iš 20-to psl.)

III Kryžiaus karą Leopoldas Šventojoje žemėje susiginčijo su Anglijos karalium Ričardu Liūtaširdžiu, pastarajam grįžtant iš karo per Vieną, Leopoldas suimdinio jį ir išdavė vokiečių kaizeriui Henriui VI. Kai visos pastangos išlaisvinti karalių nuėjo niekais, anglai kreipėsi į Duinenabdj vienuolyno abatą Eliąsą. Pastarajam tarpininkaujant, už 150.000 aukso markių pavyko išpirkti Ričardą. Šią didelę sumą sudėjo Anglijos didikai ir vienuolynai, o Eliąs už tarpininkavimą gavo iš Anglijos karaliaus vienuolyno statybai medžiagos.

Visą statybinių medžiagą – akmenis, plytas šiam milžiniškam pastatui reikėjo gabenti iš tolimų vietų, daugiausia iš Anglijos. Šventovės ilgis siekė 125 metrus (kiti duomenys nurodo 129 m). Visas vienuolyno pastatų kompleksas su įvairiomis dirbtuvėmis ir ūkio pastatais užėmė 25 ha plotą ir teikė nedidelio miesto vaizdą. Mūrinė siena, 7 metrų aukščio, supo vienuolyną.

Vienuolyno sunykimas

Plačiai pagarsėjęs, įtakingas ir puošnus savo pastatais kultūrinis centras ilgainiui sunyko. Sumažėjus pasauliui skaičiui, sumažėjo ir darbo rankos. Dalį ūkių teko paroduoti.

ŠV. KALĖDŲ ir
Naujų metų proga
savo gimines, draugus ir
pažįstamus sveikina –

Vytautas ir Albina Buragai



Mieliems draugams

ir pažįstamiems

nuoširdžiausi linkėjimai šv. Kalėdų
ir artėjančių Naujųjų metų proga –

Aleksas, Danutė ir Linda Keršiai



**Sveikiname visus gimines,
draugus ir pažįstamus su
šv. Kalėdomis ir linkime
sėkmingų bei laimingų
naujų metų –**

Kazys ir Adelė Ivanauskai

**Su šv. Kalėdomis
ir Naujais Metais**

sveikiname

gimines, draugus ir
pažįstamus, linkėdami laimės, džiaugsmo ir
sveikatos –

Monika Vaškevičienė,
sūnus Juozas ir marti Nijolė



Sveikiname

su

šv. Kalėdomis

visus gimines, draugus
ir pacientus, linkėdami
linksmų bei sėkmingų
naujų metų –

Dr. J. E. Birgolas ir šeima



Sveikinu su

šv. Kalėdomis,
linkėdami visiems geros
nuotaikos, sveikatos
bei sėkmės naujuose
metuose –

Marija Mickevičienė,
Vienna, Ont.



**Giminėms,
draugams ir
pažįstamiems
linkime**

**linksmų šv.
Kalėdų ir**

laimingų bei sėkmingų naujų metų –

Irena, Leonas, Aras Baziliauskai



Linksmų

**šv.
Kalėdų**



ir laimingų bei sėkmingų naujų metų
linkime giminėms, draugams ir
pažįstamiems –

Tusė ir Zigmas Zaleskiai

Mielus savo draugus
ir pažįstamus sveikinu su
šv. Kalėdomis,
linkėdamas daug laimės
naujaisiais
1989-aisiais
metais –

Toronto, Ont.



**Parduodame ir
siunčiame**

**220 voltų/50 H.
elektrinius reikmenis**

(įskaitant ir
"Camcorders", "VCR" bei "TV"
vartojimui Europoje.

**Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779**

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 9 %	Asmeninės paskolas
180-185 d. term. ind. 9 1/2 %	nuo 12 %
1 metų term. indėlius 9 1/2 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 9 1/2 %	nuo 12 %
3 metų term. indėlius 9 1/2 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. .. 10 1/2 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. .. 10 1/2 %	1 metų 11 1/2 %
3 metų GIC-met. palūk. .. 10 1/2 %	2 metų 11 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9 1/4 %	3 metų 12 %
RRSP, RRIF ir OHOSP 8 1/4 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 10 1/2 %	1, 2 ir 3 metų 10 3/4 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/2 %	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/2 %	
Specialią taup. s-tą 8 %	
Taupomąją sąskaitą 12 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 8 1/4 %	
Kasd. pal. čekių sąsk. 5 1/4 %	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kai noto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų bei sėkmingų
Naujų metų
giminėms, klientams ir visiems
lietuviams linki –
Antanas Genys su šeima

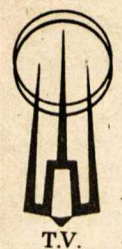
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2639

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.
Perkant ar parduodant nekil-
nomąją nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAZAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus



SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Su šventom Kalėdom ir 1989 naujaisiais metais

sveikinu sporto skyriaus bendradarbius, sportininkus ir
skaitytojus, linkėdamas sveikatos ir sėkmės...

Sig. Krašauskas



Baliaus metu sportinėmis mintimis dalinasi: VYT. BIRETA (kairėje) – KLB pirmininkas, AUDRIUS ŠILEIKA – "Vėjo" krepšinio rinktinės organizatorius ir RIMASSONDA "Vyčio" klubo pirmininkas Nuotr. S. Gineičio

"Vyčio" keturiasdešimtmetis

Toronto sporto klubas "Vytis" 1988 m. lapkričio 26 d. paminėjo savo veiklos 40-ties metų sukaktį. Šia proga Toronto Lietuvių namuose buvo suruoštas balius, kuriame buvo galima matyti senosius "vilkus", buvusius krepšininkus: Stasį Mackevičių, Mamertą Duliūną, Joną Žuką, Antaną Suproną, slidininkus – Joną Jonaitį, Vincą Paulionį, lengvaatletę Algį Kernių ir daug kitų, veteranų darbuotojų, sportininkų bei "Vyčio" ilgamečių draugų.

Oficialiai daliai vadovavo klubo pirmininkas Rimas Sonda. Gi klubo vicepirmininkas Ričardas Duliūnas anglų kalba pasveikino susirinkusius ir kvietus svečius, trumpai paliesdamas veiklą ir kalbėdamas apie ruošiamą vykti į PLS žaidynes Australijoje. Toliau sekė sveikinimai, Toronto klubų: "Jungties", "Aušros", "Perkūno", buvusio klubo pirmininko ir iškilus sportininko Prano Gvildžio, dabar gyvenančio Niujorko (jo sveikinimą skaitė R. Sonda). Dalyvavo parapijų atstovai – kun. Liudas Januška (pranciškonų) ir kun. Kazimieras Kakevičius (Anapilios). Taip pat Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Bireta su poniu.

Baigiant oficialiąją dalį, "Vyčio" krepšininkai į salę įnešė didžiulį, mažųjų vytičių – "pipiriukų" vardu dovanotą sukaustuvinį tortą. 40 žvakučių pirmininko pakviesti, J. Gustainis ir Sig. Krašauskas su poniomis, vos galėjo užpūsti iš trečio karto. Puikiai buvo praversta loterija, kuriai vadovavo Aldona Biškevičienė, Violeta Nešukaitytė ir Juozas Balsys. Buvo supažindinti didieji klubo rėmėjai: Leonardas Kirkilis ir Vladas Bakūnas. Pastarojo (VL. B.) atsiųsta \$2,219.91 čekį šios sukakties proga klubo pirmininkui R. Sondai įteikė Juozas Balsys. Vladas Bakūnas, buvęs Lietuvos iškilius sportininkas, dabar gyvena ir pensininko dienas leidžia Pembroke, Ont. Jis yra "Vyčio" klubo garbės narys.

Vytiečiai, minėdami šią reikšmingą sukaktį, gali didžiulius

laimejimų gausumu ne tik lietuvių ar baltiečių varžybose, bet ir Kanados, net JAV. Povilas Vaitonis, Kanados šachmatų meistris 1951 ir 57 m., atstovavo Kanadai pasaulio pirmenybėse. 1958 m. Kanados stalo teniso meistreris vardą iškojo Pranas Gvildys, 1959 m. Sofija Kasperavičiūtė, o 1968 m. Elena Sabaliauskaitė. Didžiausia pagarba priklauso Violetai Nešukaitytei, kuri 10 kartų laimėjo Kanados ir 4 kartus JAV moterų stalo teniso meistrės titulą. Su sesutėmis Flora ir Gloria ir E. Sabaliauskaite daug kartų atstovavo Kanadai tarptautinėse rungtynėse ir pasaulio pirmenybėse.

Kitose sporto (šakose "Vytis" tokių žvaigždžių neturėjo, bet visuomet pajėgdavo pasipuošti vienu ar kitu titulu lietuvių ar baltiečių varžybose. Didžiulius "Vyti" gali ir krepšinio stovykla, kurios iniciatorius, organizatorius ir instruktorius buvo Mamertas Duliūnas, buvęs Kempteno "Šarūno" ir "Vyčio" krepšininkas. Stovykla gyvavo 11 metų ir ją lankė 1200 krepšininkų.

Užaugo Duliūno sūnus Ričardas, broliai Karpiai ir "Vyčio" vyrų krepšinis bei gyvuoja. Pirmenybėse Chicagoje "Vyti" įveikė pernykštį meistrį Niujorką ir tik kelių tąskų skirtumu pralaimėjo Detroitui ir Čikagai. Paskatinti tokio gero pasirodymo "Vyčio" krepšininkai vyksta į žaidynes Adelaidėje. Jų sudėtį sudaro: Ričardas Duliūnas, Jonas ir Rimas Karpiai, Romas Stanulis, Linas Azubalis, Pranas Rogalius, Bill Price, Kestas Simonaitis ir Gintas Sendžikas. Ši komanda, nors ir ne favoritas, bus kietas rėšutas. Daug vilčių teikia Jonas Karpis. Jis yra 6'-9" ūgio, Toronto gimnazijū "All Star", žaidęs už Syracuse ir Toronto universitetų komandas, žaidęs už Kanados rinktinę Kinijoje ir eileje tarptautinių rungtynių.

Į 1938 m. Tautinės olimpiados dalyvių pagerbimą su krepšininkais vyksta du tos olimpiados dalyviai: Mamertas Duliūnas ir



"Vyčio" klubo krepšininkai, sėkmingai žaidę 1988 m. ŠALFASS žaidynėse Čikagoje. Iš kairės kėlpo – L. Azubalis, Pr. Rogalius. Stovi: S. Rigato, J. Karpis; priekyje – R. Duliūnas, už jo T. Karpis, K. Simonaitis ir A. Jarusevičius Nuotr. S. Gineičio

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie
nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas



624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Vincas Kačergis. Komanda lydi ilgametis darbuotojas Antanas Supronas ir klubo pirmininkas Rimas Sonda. Vyksta treneris Arvydas Blauzdžiūnas, "Aušros" tinklininkė Rasa Malinauskaitė, kuri žais tinklinį už sudėtingą ŠALFASS komandą. Vytiečiai Ramūnė ir Gintas Radžės vyksta su Niujorku, Pranas Berneckas ir Balys Savickas su Čikagos grupe. Yra žinoma, kad į PLSŽ vyksta keletas Hamiltono "Kovo" atstovų.

Naujas turnyras. 1988 m. lapkričio 5 d. Londone, Ont., įvyko pirmasis metinis Edvardo Daniliūno vardo kvietimų komandų krepšinio turnyras. Jame dalyvavo B. klasės krepšininkai: dvi komandos iš Toronto, viena iš Hamiltono ir viena iš Londono. Varžybos vyko erdvoje Saunders gimnazijos sporto salėje.

Pirmosios rungtynės Toronto "Perkūnų", pirmą kartą žaidžiantį Londone, pasitiko Londono "Tauras". "Perkūnas" – jauniausia Kanados lietuvių komanda (išsikūrusi prieš porą metų), vadovaujama Alvydo Saplio, gerai užsirekomendavo. Pirmą puslaikį baigė 27:24 savo naudai. Antrame puslaikyje "Taurui" pavyko pasivyti ir rungtynės laimėti 66:53 rezultatu. Antrosios rungtynės vyruvy Toronto "Vyti", nesunkiai įveikusi Hamiltono "Kovą" 68:53. Trečiosios rungtynės dėl trečios vietos vyko tarp Hamiltono "Kovo" ir Toronto "Perkūno". Lygios jėgos ir rungtynės baigėsi lygiosiomis 63:63. Po 3 min. pratęsimo laimėjimą užsitikrino "Kovas" rezultatu 68:66. Pagaliau, ketvirtose rungtynėse dėl pirmos vietos susitiko Toronto "Vyti" ir Londono "Tauras". Užvirė arši kova: kas pirmas bus išrašytas gražioje Edvardo Daniliūno paskirtose taurėje...? "Vyti" išvystė nepaprastai stiprią gynybą ir Londono "Taurui" nebuvo lengva proaukštąsi "Vyčio" žaidėjus priartėti prie krepšio. Teko tenkintis tolimalais metimais, kurių tik dalis buvo sėkmingų. Pirmas puslaikis baigėsi 30:25 "Vyčio" naudai, o rungtynės – 73:68 "Vyčio" laimėjimu. Vytiečiai, vadovaujami Edvardo Stravinsko, užtarnauti laimėjo pirmą vietą ir jie pirmieji bus išrašyti šio naujojo turnyro pereinamojo taurėje.

Šios varžybose pagrindinė staigmena ir buvo "Vyčio" komanda, dabar labai sustiprėjusi. Ji tik su dviem pakaitais įstengė laimėti dvi rungtynes ir tuom pirmąją vietą. Girtinas jų patvarumas ir stipri gynyba. Londonui teko pasitenkinti antrąja vieta. Turnyras ir buvo įdomus, kad jame dalyvavo maždaug vienodo pajėgumo komandos.

Šio turnyro organizatoriai dėkoja komandoms už jų dalyvavimą šiam pirmame mūsų mūšų apylinkės specialiam turnyre. Kitais metais tikimės susilaukti daugiau dėmesio tiek iš žaidėjų, tiek ir iš žiūrojų pusės. Lietuviškas ačiū gerbiame klubonui kun. I. Mikalauskui, OFM, už gerą turnyro informaciją.

Šarūnas Švilpa

Skautų veikla

Lietuvių skautai 1988 metais buvo nepaprastai reikšmingi. Puikiai suorganizuota ir praversta Tautinė stovykla "Lietuva", Kensington, Ohio, į kurią buvo suskridę apie 800 lietuvių skautų-čių iš viso laisvojo pasaulio. Toronto skautija 70 metų gyvavimo sukakties proga lapkričio 5-6 d. turėjo iškilmingas pamaldas ir sueigą su koncertu. Dalyvavo vyriausi LS sąjungos vadovai.

Per 48 metus skautiškoji ugnis Lietuvoje buvo okupanto užgestinta. Bet štai 1988 m. lapkričio 14 d. atkuriamą Lietuvos skautų sąjungą, Vilniuje sudarytas atkūrimo štabas.

Toronto "Šatrijos-Rambynio" tūntai ruošiasi švęsti 40 metų veiklos sukaktį. Numatoma tą sukaktį paminėti ne tik iškilmingose sueigose, bet ir ateinančios vasaros stovykloje. Visiems linksmy šv. Kalėdų ir darbingų 1989 metų! M.

"Romuvos" valdyba šaukia visų narių metinį susirinkimą vasario 5, sekmadienį, 4.00 v.p.p. Anapilyje. J.D.B.

Užsakykite "Tėviškos žiburiai" kaip dovaną jaunavedžiams.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Bates
Namų pirkimo
bei pardavimo
bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835
• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas
130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9
**Ne tik namai,
bet ir jūsų ateitis**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9 % už 90 dienų term.indėlius
9 1/4 % už 6 mėn.term.indėlius
9 1/2 % už 1 m. term. indėlius
9 1/2 % už 2 m. term. indėlius
9 1/2 % už 3 m. term. indėlius
9 1/4 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
10 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.
10 1/2 % už 2 m. GIC invest. pažym.
8 1/4 % už pensijų planą (variable rate)
10 1/2 % už 1 m. term. pensijų planą
10 1/2 % už 2 m. term. pensijų planą
10 1/2 % už 3 m. term. pensijų planą
8 1/4 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
8 1/4 % už namų planą – OHOSP (variable rate)
8 % už taupymo sąskaitą
8 1/4 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6 1/2 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo...12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/2 %
2 metų 11 1/4 %
3 metų 12 % (fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų...10 3/4 % (variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kai noto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 68 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

Linksmų šv. Kalėdų ir Naujų metų
sveikinam visus klientus, draugus ir pažįstamus

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

Malonių Kalėdų švenčių
ir laimingų naujų metų
savo klientams bei visiems lietuviams nuoširdžiai linki –
Stasys Jokubaitis

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR.
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)
Tel. 535-2331 arba 537-2869

ŠV.KALĖDŲ ir METŲ NAUJŲ
proga sveikiname visus klientus,
draugus ir pažįstamus –

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas street west
Mississauga, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Sveikiname draugus ir pažįstamus
šv. Kalėdų ir naujų metų
proga, linkime daug sveikatos
ateinančiais metais.
Leokadija ir Juozas Vitai
Tillsburg, Ont.



SV. KALĖDŲ
ir Naujų metų
proga sveikiname gimines,
draugus bei pažįstamus –
Marija ir Juozas Radzevičiai



Hamilton, Ont.

Sveikinu
mielus gimines, draugus
bei pažįstamus su
ŠV. Kalėdomis
ir linkiu geriausios
sėkmės naujaisiais
metais –
Angelė Bungardienė



Mielus gimines, draugus ir pažįstamus
sveikiname su šv. Kalėdomis,
linkėdami daug laimės ir pilnų sėkmės
naujų metų —
Elena ir Bronius Vyšniauskai
R. R. 1, La Sallette, Ont. NOE 1HO

SV. KALĖDŲ

sveikinimai
su geriausiais sėkmės
ir laimės linkėjimais
1989 metais visiems
klientams, bendradarbiams
ir tautiečiams —

**LIETUVIŲ SPAUSTUVĖ
LITHO-ART LIMITED**
971 College St., Toronto, Ont.
Tel. 533-4363



Dėkojame mieliems savo
klientams lietuviams už
dėmesį, sveikiname juos
šv. Kalėdų proga
ir linkime gerų
naujų metų –

**ASTRA MEAT PRODUCTS &
DELICATESSEN**

2238 Bloor St. W. Tel. 763-1093
Sav. EDWARD REMBACZ

Linkiu jums
palaimos pilnų
laimingų bei sėkmingų naujų metų

Kalėdų

UBBENS LTD.

Drauda ir nuosavybių pardavimas
Telefonas 741-1470



Prancūzijos laikraštis "Le Point" 1988.X.31 išspausdino platoką informaciją apie Lietuvos pastangas atgauti nepriklausomybę: "Lituanie – les siresnes de l'autonomie" (Lietuva – autonomijos sirenos). Informacijoje sakoma: "Sąjūdis sudarė institucijas, primenančias jau nepriklausomos respublikos organus, pvz. išrinko 220 narių seimą ir jo tarybą, labai panašią į vyriausybę. Kaip ir visur, jaučiama netikrumo nuotaika: niekas nežino, kaip ilgai truks medaus mėnuo tarp Maskvos ir Lietuvos, ir ar visi Baltijos gyventojai paklus pirmojo kompartijos sekretoriaus Brazausko ir kardinolo Sladkevičiaus raginimui "Išmokime laukti". Prie informacijos pridėtoje nuotraukoje matyti dalis Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo narių. Viduryje tarp dviejų moterų – Landsbergis, sn.

Ukrainoje dar ramu...

Tautinis judėjimas verda Baltijos kraštuose. Bet Ukrainoje dabar dar ramu. Jos 55 milijonai gyventojų yra daug nukentėję, taip kaip ir Lietuvoje, per paskutinius septyniasdešimt metų. Jei Ukraina įsijungtų į tautinių sąjūdžių gretas, reiktų laukti revoliucinės reikšmės įvykių.

Užkirsti kelią tokiai galimybei Gorbačiovas remia Ukrainos partijos vadovą Vladimirą Šerbickį, užkietėjusį Brežnevo šalininką. Atrodo, Gorbačiovas neturi kitokio pasirinkimo, kaip pritarti Šerbickio linijai, slopinant bent kokius tautinės reikšmės veiksmus. Griežta drausmė ir persekiojimai prieštarauja Gorbačiovo "glasnost" ir "perestroikai". Tačiau, Gorbačiovas toleruoja, nes bijo ukrainiečių pajudėjimo.

Artima ateitis parodys, ar Šerbickis sugebės išlaikyti Ukrainą supančiotą. Jis, net nemokas kalbėti ukrainietiška, yra žinomas aršus "perestroikos" priešininkas. Šiuo metu, kai jo ir Gorbačiovo interesai Ukrainos atžvilgiu yra tie patys, jis jaučiasi gan saugiai. Bet kaip ilgai? Tautiniai sąjūdžiai sklandina Sovietų Sąjungoje, ir reikia abejoti, ar Gorbačiovas galės ar norės, tą judėjimą sustabdyti. Jei ne, tai Šerbickis bus tos naujos srovės auka, kurios nei pats Gorbačiovas nesigailės.

Alg. Eimantas

Protestai prieš filmą

K. BARONAS

JAV-se susuktas Kristaus gyvenimo filmas (Last Temptation of Christ), Europoje susilaukė neigiamo atgarsio. Pasirodė atviri laišukai dienraščiuose ir savaitraščiuose (nežinau, ar filmas jau rodomas Vokietijoje) iš visų pusių "vainioja" filmo gamintoją, raginant visuomenę filmą boikotuoti, ruošiant prie kinoteatrų viešas demonstracijas.

Toli nuojo Prancūzijoje. Vokiečių televizija parodė išdegusį kinoteatrą, kuriame buvo rodomas šis filmas, kartu duodama komentarų. Įrodymai kalba, kad kinoteatras buvo padegtas. Šiuo metu tik viename kinoteatre šis filmas yra rodomas, tačiau įeinantieji žiūrovai yra tikrinami, ieškant ašarinių bombų ar padegamos medžiagos. Penkiolikos kinoteatrų savininkai, gavę telefoninius grasinimus, atsisakė filmą toliau rodyti.

Net ir Paryžiaus Lotynų kvartale, kur vyrąja stiprus ateistinis elementas, filmo rodytas turėjo būti nutrauktas, kai ekskomunikuoti arkiv. Lefebre pasekėjai padegė kinoteatrą. Kriminalinė policija nustatė, kad prieš filmo atsiuntimą Prancūzijoje, buvo visur sudaryti "smogiamieji" būriai,

Tautinis atgimimas jau užliejo visą Pabaltiją. Kelio atgal nėra, nes senieji tiltai sugriauti. Tačiau kita vertus, Gorbačiovas bando laviruoti tarp stalinistų bei brežnevistų iš vienos pusės ir tautinių sąjūdžių iš kitos pusės. Estams paskelbus suverenitetą, Gorbačiovas sušaukė Aukščiausiosios tarybos Sovietų prezidiumą ir paskelbė estų delegaciją antikonstitucine ir nelegalia. Toks nutarimas prieštarauja dabartinei Sovietų Sąjungos konstitucijai.

Į Azarbeidžaną yra pasiųsta kariuomenė ir tai padaryta su pretekstu tvarkai palaikyti, o ne sutriuškinti tautinius pasipriešinimus. Reiktų manyti, kad į Lietuvą, Latviją bei Estiją Gorbačiovas nesiųs kariuomenės. Toks ilgesys tikrai reiktų galą "perestroikai", o to jis nenori, nes trokšta jai pasisekimo. Jis vis dar tikisi paversti Lietuvą, Latviją ir Estiją "perestroikos" pavyzdžiais kitoms respublikoms. Jei jam nepavyks, galima laukti Ligaciūno griežto režimo sugrąžinimo. Bet jis turi galimybę Sovietų Sąjungą paskelbti federacine valstybe, susidedančia iš savarankiškų respublikų su teise pasitraukti iš Sąjungos ir galia keisti ekonomiką savo ribose. Tai būtų teisingas sprendimas.

kurie ašarinių dujų pagalba turėjo ruošti kinoteatrų "puolimū". Iš susektų slaptų nurodymų bei įsakymų kriminalinė policija surado planus, kiek bombų padėti kinoteatre, atsižvelgiant į salės talpą, keičių skaičių ir t.t., idant ašarinių bombų veikimas būtų kuo sėkmingiausias.

Prancūzijos Katalikų Bendrijos atstovai prie kinoteatrų daugiausiai rengė demonstracijas arba atsiklaupę meldėsi. Viešą protestą išreiškė Liono kardinolas Decouray, Prancūzijos vyskupų konferencijos pirmininkas bei Paryžiaus kardinolas Lustiger. Didžiulę demonstraciją organizavo Sacre-Coeur vienuoliai.

Vokiečių spaudos Paryžiaus korespondentai pranešė, kad min. pirm. Rocard, protestant, nenori atidengti visų kortų, nes bijo išsišokti prieš Katalikų Bendriją. Kiti socialistų politikai prisimena Paryžiaus gatvėse katalikų demonstracijas, ginant privačias katalikiškas mokyklas.

Kelių vokiškų dienraščių Paryžiaus korespondentas E. Boelte rašo, kad tas katalikų priešinimasis plačiai Prancūzijos visuomenei yra nesuprantamas. Tik 14% Prancūzijos katalikų reguliariai lanko šventoves.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, naukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Hamilton, Ontario

HAMILTONO LIETUVIAI atsišveikino amžinai dar su dviem gaisrais jaunas kolonijos žmonėmis: Antanu Šilgaliu ir Ona Žilinskiene, abu mirę staigia mirtimi.

A. Šilgalis buvo vienas iš pirmųjų pokarinių išeivių lietuvių Hamiltono apylinkė. Per 30 metų dirbo plieno fabrike. Dėl širdies negalavimų buvo išėjęs į ankstyvą pensiją. Liko žmona Birutė su dviem dukrelėmis – Rita ir Ramona. Rita ištekėjusi už dr. R. Titus ir augina keturis anūkius, Ramona – Londono ligoninėje gailestingoji sesuo. Antanas Šilgalis buvo palaidotas Anapilio lietuvių kapinėse. Ona Žilinskiene Burlingtone užaugino gausią šeimą, buvo pasirošius užtarnautam poilsui, bet Aukščiausiojo buvo kita valia. Ji palaidota Hamiltono kapinėse. J.K.

A. a. STASIO RAUPĖNO atminimui Kanados lietuvių fondui auškojo \$25 – V. Seniūnas.

BRONIUS STEPONAVIČIUS savo įnašą papildė Kanados lietuvių fonde, paaukodamas \$100.

ZITA IR PRANAS SAKALAI vietoje kalėdinių sveikinimų papildė savo įnašą Kanados lietuvių fonde \$100. KLF

St. Catharines, Ontario

GRAŽUS SUMANYMAS. Mūsų tautinė parapija nupirko apie \$1000 vertės kielią ir rengiasi pasiūti neseniai atgautai Vilniaus katedrai. Sumanytojai: Petronėlė ir Jonas Kalainiai, Klara ir Kostas Stankai.

ISIRINKTA NAUJA BENDRUOMENĖS VALDYBA. Iš tikrųjų ne išrinkta, bet susitvarkyta taip, kad visuotiniame Bendruomenės susirinkime priimtus, senoji valdyba liko ta pati, tiksliai vietoje Algio Zubricko įėjo Petras Balas. Palikta teisė pačiai valdybai pausiskirstyti pareigomis.

AUKSINĖ VEDYBINĖ SUKAKTĖ iškilmingai ir plačiai atšventė Kunigunda ir Jonas Dervaičiai. Dalyvavo gimines net iš Lietuvos. K. J. Dervaičiai yra tikrai pasijusę lietuviškas veikėjas. Belieka jiems palinkėti sveikatos ir gražiausios ateities!

EISMO NELAIMĖJE smarkokai nukentėjo Jūratė Vyšniauskaitė; gydos miesto (General Hospital) ligoninėje. Kiek girdėti – sveikata gerėja. Jūratė yra baigusi žurnalistiką Londone, Anglijoje. Specializuojasi anglų kalboje. Planuoja persikelti Japonijon, kai sveikata pagerės, ko jai nuoširdžiausiai ir linkime! Kor.

London, Ontario

AČIŲ "PAŠVAISTEI". Atrodo, nėra jokios abejonės, kad Londono lietuviai labai vertina "Pašvaistę" ir jos vadovę muz. Ritą Vilienę ir kiekvieną progą joms išreiškia nuoširdžią padėką. Bet tuo ypač pasižymi kleb. kun. I. Mikalauskas, OFM. Kiekvienais metais šv. Cecilijos, chorų ir bendrai muzikos globėjos šventės proga jis surengia padėkos vakarienę "Pašvaistės" vadovei bei visiems choristams ir jų šeimoms, tuo išreiškdamas nuoširdų ačiū už giedojimą per pamaldas. Per šiuo metų vakarienę įvyko ir šis tas naujo: klebonas vadovė ir visus choro dalyvius apdovanojo muzikos žymenimis. Čia tik toks skirtumas, kad "oskars" yra duodami tik viename kitam, o čia kiekvienas dalyvis gavo po "oskarą". Jiems tai liks kaip malonus prisiminimas praleistų valandų chore ir savo labai nuoširdaus globėjo klebono kun. I. Mikalausko, OFM. Už dovanas ir vakarienę padėkojo choro seniūnas A. J. Švilpa, pabrėždamas: "Kai choristai jaučia, kad jų darbas yra vertinamas, tai yra noras ir toliau nuoširdžiai dirbti." Klebonui jis palinkėjo geros sveikatos ir ilgo amžiaus, o visi vakaro dalyviai sustoję jam sugiedojo ilgiausių metų. Seniūnas padėkojo ir šeimininkėms už skanius patiekalus. Joms parapijos biuletenyje išreiškė padėką ir pats klebonas. A. Žemaitienė, V. Bendoraitienė ir I. Danilūnienė suprakaitavusios dirbo keliolika valandų ir paruošė tikrai labai skanias vaišes. Visą vakarą skambėjo juokas ir lietuviškos sutartinės. D. E.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės!

Angėlė Šalvaitytė, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovė. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 445-5640, namų tel. (705) 429-6428.

Mielus savo klientus,
draugus bei pažįstamus
Kalėdų ir
Naujų Metų
proga

SVEIKINA

WALTER DAUGINIS

Namų — gyvybės — automobilių — komerciniai
įvairių draudos bendrovių atstovybė

1613 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Tel. 533-1121, namų 822-8480



DRESHER INSURANCE BROKERS LTD.

W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir laimingų naujų metų
linki visiems savo klientams, draugams bei
pažįstamiems

Valteris Drešeris
VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA

Istaigos tel. 233-3334 ir 231-2661, namų tel. 233-4446
3830 BLOOR ST. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza)

Linksmų
SV. KALĖDŲ ir
Laimingų
NAUJŲ METŲ

visiems linki —

LOUIS IR MARGARET TEMPORALE
Canadian Art Memorial Ltd.

176 Lakeshore Road West
Port Credit, Ont. L5H 1G4
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Linksmų
švenčių
draugams, pažįstamiems
ir klientams.

Dainius P. Vaidila,
vicepirmininkas

Canada Life Investment Management Ltd.
Suite 804, 130 Adelaide St. W.
Toronto, Ontario M5H 3P5
(416) 864-0947

Linksmų
SV. KALĖDŲ

ir laimingų bei sėkmingų
Naujų metų
klientams ir visiems lietuviams
linki —

Pizza Pizza Limited
Aidas Vaidila

Linksmų
SV. KALĖDŲ
ir laimingų bei
sėkmingų
NAUJŲ
METŲ

visiems linki —

Smith Monument Co. Ltd.

349 Weston Rd.,
Toronto, Ont.
Tel. 769-0674



Siunčiu
šventinius sveikinimus
bei linkėjimus
mieliems savo draugams
bei pažįstamiems
Kristaus gimimo
šventės ir
Naujų metų proga –



Povilas Jutelis

Šv. Kalėdų
proga sveikinu



savo gimines, draugus
ir pažįstamus, linkėdamas
linksmy švenčių ir
laimingų naujų metų –

Augustinas Pranckevičius

Linksmų
ŠV. KALĖDŲ ir



laimingų bei sėkmingų
naujų metų linkime
giminėms, draugams ir
pažįstamiems –

Ona ir Stasys Žvirbliai,
Hamilton, Ont.

Kalėdų ir
Naujų metų
švenčių proga gimines,
draugus ir pažįstamus
Kanadoje bei Amerikoje



sveikina –

Ona ir Andrius Petrašiūnai,
London, Ont.

Linksmų
ŠV. KALĖDŲ



džiaugsmingų,
sveikų ir turtingų
naujų metų
linkiu visiems
lietuviams ir jų šeimoms.

Nuoširdžiai dėkingas visiems klientams už
entuziastingą pagalbą naujame darbe –

Jurgis Kairys,
"Mutual" bendrovė

SV. KALĖDŲ
ir **NAUJŲ**
METŲ proga



sveikiname visus savo
draugus ir pažįstamus
Joana ir Stasys Bubuliai
ir šeima



VIII-sios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės rengėjų ir talkininkų pabaigtuvių pobūvyje buvo pagerbtas Liudas Sagys, tą vakarą švenčiantis savo gimtadienį. Nuotraukoje matomi: R. KARASIEJENĖ, B. KVEDARIENĖ, ST. MILERIENĖ, dr. V. KVEDARAS, B. MAČYS, G. BREICHMANIENĖ, P. BREICHMANAS, su rožėmis sukaustuvininkas L. SAGYS ir A. SAGIENĖ

Laikas su lenkais išsiaiškinti

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Dabar Lietuvoje pasireiškusi "pavasariui" ir bandant kovoti už savo tautos gyvybę, vyksta labai rizikinga kova, apie kurios pasėkmes net spėlioti baisu, nors tyliose svajonėse matome vilties blykstelėjimą. Tuo tarpu laisvajame pasaulyje mes mažai kuo beprisidedame prie kovojančių ir ryžtingai į viešumą išsinešančių lietuvių, pasitenkinami žinių perdavimu ir jų interpretavimu. Viskas ribojasi mūsų vidaus veikla, estams, mažiau-siai iš visų trijų Baltijos tautų, užleidus pirmąją vietą plačiosios propagandos srityje. Jaunesnei kartai neleidžiant pasireikšti mūsų veiksmų darbu plotmėje, tai yra nepaprastai didelis nuostolis, nes tik moderniais veiklos metodais prasilausime į viešosios opinijos formuotojų eiles, kas taip puikiai pavyko estams.

Tačiau, kita, gyvybiškai svarbi mūsų veiklos užduotis turėtų būti atviras ir griežtas išsiaiškinimas su lenkais, nes jie, mūsų istorijos dalininkai ir kaimynai, savo iškraipytomis teigimais niekina ir pažeidžia lietuvių jausmus. Kodėl tuo niekas nesirūpina? Štai dar vienas naujas faktas. Š. m. lapkričio 25 d. Klivlando miesto rotušės patalpose įvyko iškilmingas "Lenkijos nepriklausomos kultūros" kilnojamos parodos atidarymas. Paroda gluboją įtakingi asmenys, o atidarymo kalbą pasakė Kerry Kennedy, nužudyto Robert Kennedy duktė. Pakvietimo į parodos atidarymą viršelį puošia visame pasaulyje pagarsėjęs "Solidarnosc" vardas su užrašu "Nepriklausoma kultūra Lenkijoje". Nenagrinėjant įspūdingos parodos detalių, negalima nepastebėti po Vilniaus šventovių nuotraukomis užrašo: "Lenkų kultūros paminklai Sovietų Sąjungoje". Lenkiškas fanatizmas net neleidžia pasakyti, kad tos šventovės esančios "Lietuvos sovietinėje respublikoje". Ne tik Vilnius esąs lenkų, bet ir jokia Lietuva neegzistuoja, net ir kaip oficiali sovietinė respublika.

Ir tai kartojasi per televizijos programas, iš kurių žemėlapių "iškrinta" Vilnius arba tik neaiškiai paminima, kad tai "lenkų, žydų ir lietuvių apgyventas miestas", be teri-

toriją apsprendžiančių sienų, ir pavadintas "WILNO".

Kaip ilgai mes tylėsime? Juk turime garsius, kvalifikuotus istorikus ir mokslininkus, kurie yra kviečiami rašyti okupacijų istorijas, bet į kuriuos niekas nesikreipia, kad tokios skriaudos būtų atitaisomos, neklaidinant televizijos žiūrovų ir spaudos skaitytojų. Man asmeniškai nėra svarbu, kaip interpretuosime prieš daugiau kaip keturias dešimtis metų besikaltaliavusias Lietuvos okupacijas, bet man rūpi, kad šiuo metu yra ruošiamas viešąją opinią klaidinanti dirva, iš lietuvių tautos savinantis mūsų seną, Gedimino įkurtą, sostinę. Iš dalies turime patys sau prisiimti kolektyvinę kaltę, nes mūsų tautai yra charakteringa, kad mums imponuoja svetimieji, bet mes neturime pakankamai drąsos didžiuotis tuo, ką patys sukūrėme. Labai greitai mokomės svetimų kalbų, nereikalaudami savo kalbos pažinimo.

Laikas viešai ir atvirai aiškintis su laisvėje gyvenančiais lenkais ir, prasidėjus tam tikram "atlydžiui", sueiti į sąlytį su "Solidarnosc". Paryžiuje leidžiamas lenkų išeivijos populiarus ir įtakingas žurnalas "Kontakt" ne kartą yra debatavęs santykių su lietuvių klausimą, bet debatuose dalyvavo ir klausimus svarstė tik individualūs žurnalistai. Prieš maždaug du metus lenkų pogrindžio politinių partijų koalicijos atstovai, susijungę į bendrą frontą, kurį pavadino "Valia", kreipėsi į lietuvių, kviesdami į "bendrą darbą". 1986 metų lapkričio 24 dienos posėdyje PLB visos išeivijos vardu į tą kvietimą entuziastin-

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954



Turner & Porter

A+ A
mylimam tėveliui
MEČIUI PETRUI

mirus,

duką SILVIJĄ FREIMANIENĘ su šeima giliai
užjaučiame –

V. Jay
V. N. Liačiai
S. R. Masioniai

A. V. Puzeriai
I. Smalenskienė
R. L. Underiai

A+ A
VINCUI AGURKIUI

mirus Suvalkų trikampyje,

jo dukras ALDONĄ APANAVIČIENĘ ir DANĄ
MAČIENĘ bei jų šeimas skausmo valandoje
nuoširdžiai užjaučiame –

F. L. Ankudavičiai
J. M. Čebatoriai
A. O. Dziemionai
A. O. Gudeliai

J. J. Kamaičiai
P. T. Kareckai
D. B. Kriaučiūnai
B. Rukšėnienė

Sveikinam

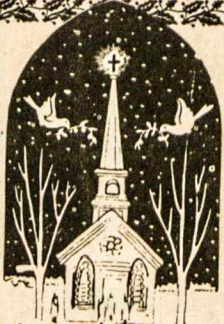
visus lietuvius su
šv. Kalėdomis
ir **Naujais metais,**

linkėdamos daug džiaugsmo
ir geriausios sėkmės.



Dainos vienetas "Sutartinė"

SV. Kalėdų
ir **Naujų metų**
proga sveikiname
savo draugus ir pažįstamus,
linkėdami daug laimės bei
džiaugsmo –



Milkintų šeima

Artimiesiems, pažįstamiems
ir bendradarbiams
linksmy šv. Kalėdų ir
laimingų naujų metų



linki – Angelė ir Vytautas Kulniai
Rūta ir Myron Douglas

SVEIKINAME
draugus,
pažįstamus
bei visus artimuosius,
linkėdami jaukių **Kalėdų** švenčių ir laimingų
naujų metų –



Anelė ir Jonas Gelažiai,
Phelpston, Ont., R.R.I

Sveikiname
gimines, draugus ir
pažįstamus sulaukus
šv. Kalėdų ir
1989 naujų metų
bei linkime sveikatos ir
Dievo palaimos –



Adelė, Danutė,
Raimundas Stulgiai

Linksmų
šv. Kalėdų
ir **laimingų bei**
sėkmingų
naujų metų
linkime giminėms,
draugams ir pažįstamiems –



Jonas ir Elena Bukšaičiai

Džiugių
šv. KALĖDŲ ir
laimingų
NAUJŲ METŲ
savo artimiesiems
bei pažįstamiems
linki –



iš JAV – Kanados pasienio Akvilina ir Antanas Musteikiai

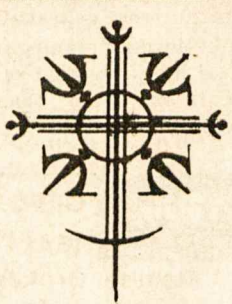
Linksmų Kalėdų švenčių
ir sėkmės pilnų
NAUJŲ METŲ

giminėms, draugams ir
pažįstamiems linki –

Edvardas Valeška



**"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"**



The Loughheed & Barnard
Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595